

**Instytut Biologii UMCS
Zakład Systematyki i Geografii Roślin**

Instytut Biologii UMCS

1989

Florian SWIES

Roślinność synantropijna Tarnowa

Синантропная растительность Тарнуга

Syntropic Plants of Tarnów

WSTEP

Zbiorowiska roślin synantropijnych na terenie Tarnowa nie były dotąd badane, natomiast opublikowano wiele danych o florze roślin naczyniowych tego miasta (4, 6, 7, 9, 11). Zaplanowano przedstawienie syntetycznej charakterystyki tej flory w oddzielnym opracowaniu (38). Obecne badania mają na celu dokonanie charakterystyki fitosocjologicznej i ekologicznej zbiorowisk roślin ruderalnych i segetalnych Tarnowa. W rejonie pogranicza Pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej niemal identyczne opracowania tej roślinności wykonano jedynie w innych największych 3 miastach: Przemyślu (43), Rzeszowie (37) i Dębicy (w trakcie opracowania). Inne miasta południowo-wschodniej Polski przebadano już pod względem roślinności ruderalnej i całej flory synantropijnej (19, 33—35, 39—42). Przy charakterystyce stanu zbadania roślinności synantropijnej południowo-wschodniej części Polski należy również uwzględnić niewielkie dotychczasowe dane o zbiorowiskach roślin segetalnych występujących poza terenami zurbanizowanymi (45—47, 51).

CHARAKTERYSTYKA TERENU BADAŃ

Srodowisko miejskie

Tarnów jest miastem zabytkowym o interesującym rozwoju historycznym (20, 25—27, 48). Prawdopodobnie powstał z grodziska i osady z epoki paleolitycznej (25, 26). Dzięki położeniu przy skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych między Ru- sią, Węgrami, Śląskiem i innymi regionami, stosunkowo szybko stał się dobrze rozwiniętym ośrodkiem pod względem przestrzennym, handlowym, gospodarczym i administracyjnym. Pierwszy kronikarski zapis mówiący o istnieniu Tarnowa pochodzi z r. 1105. Przywilej miasta na prawie magdeburskim uzyskuje w r. 1330. Miasto to od początku istnienia aż do okresu rozbiorów Polski było prywatną własnością wielu rodów magnackich (48). W r. 1783 staje się stolicą obwodu (po-

wiatu) metropolii lwowskiej. Do r. 1975 jest miastem powiatowym, a od tego czasu — miastem wojewódzkim.

Tarnów był rozbudowywany w stylu miasta obronnego. Do połowy XIV w. trwało formowanie głównych założen urbanistycznych miasta. W tym okresie znaczną część Tarnowa wybudowano z kamienia i cegły. Przed drugą wojną światową miasto to zajmowało powierzchnię 1761 ha i posiadało 50 833 mieszkańców.

W latach powojennych przyłączono do „starego” Tarnowa całe lub części takich sąsiadujących miejscowości, jak: Krzyż, Klikowa, Chyszów, Świerczków, Dąbrówka Inflacka, Grabówka, Zbylitowska Góra, Koszyce, Tarnowiec, Zabłocie, Gumniska i Rzędzin. Miejscowości te są sukcesywnie zabudowywane współczesnymi dzielnicami mieszkaniowymi. W obecnych granicach Tarnów zajmuje ok. 7238 ha i liczy ponad 107 000 mieszkańców. Posiada 2 szpitale, Instytut Zawodowego Doskonalenia Nauczycieli, Filię Politechniki Krakowskiej. Łącznie w ok. 85 szkołach podstawowych, średnich, zawodowych i w 6 punktach konsultacyjnych szkół ponaturalnych kształci się rocznie ponad 38 000 uczniów.

Na terenie Tarnowa istnieje ok. 50 głównych i kilkaset małych zakładów przemysłowych i usługowych. W latach 1813—1826 powstały zakłady browarnicze. Z inicjatywy prezydenta I. Mościckiego wybudowano w latach 1923—1924 w Mościcach Państwową Fabrykę Związków Azotowych, produkującą wysokogatunkowe nawozy sztuczne. Obecnie jest to potężnie rozbudowany kombinat — Zakłady Azotowe. Do innych bardzo ważnych obiektów przemysłowych należą: Zakłady Mechaniczne „Ponar-Tarnów”, Zakłady Przemysłu Skórzanego, Zakłady Ceramiki Budowlanej z 3 cegielniami, Fabryka Silników Elektrycznych „Ema-Tamel”, Huta Szkła Gospodarczego „Vitropol”, Fabryka Maszyn Pralniczych, Zakłady Przemysłu Mięsnego, Zakłady Owocowo-Warzywne „Igropol” oraz liczne inne fabryki budownictwa mieszkaniowego i komunalnego.

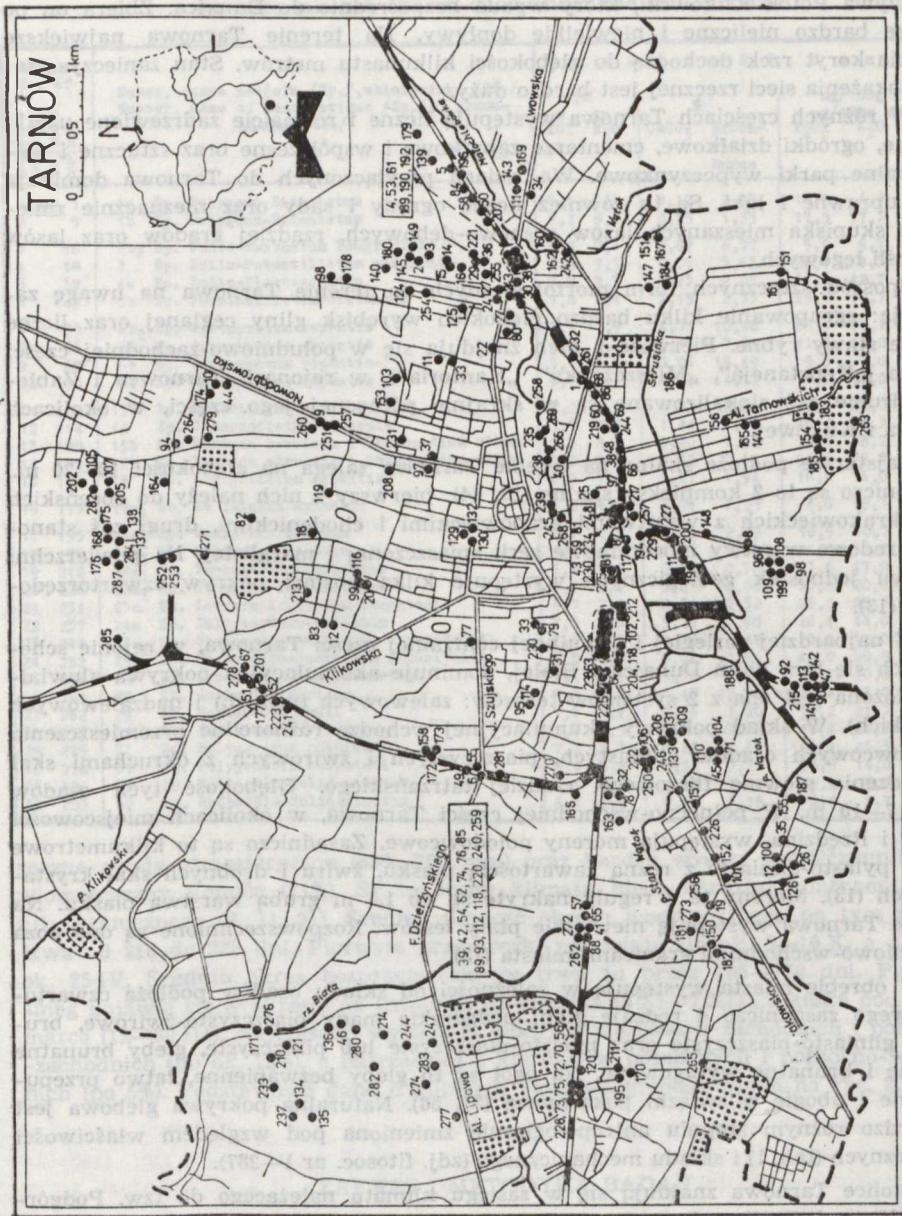
W Tarnowie od dawna krzyżują się główne podkarpackie oraz inne szlaki komunikacji kolejowej i drogowej o znaczeniu krajowym i europejskim. Ważniejsze i najstarsze połączenia kolejowe Tarnowa datują się najpierw od r. 1852 — z Krakowem, Dębicą i Lwowem, następnie od r. 1883 — z Leluchowem przez Grybów i Nowy Sącz, oraz od r. 1906 — ze Szczucinem nad Wisłą. Do obsługi szlaków komunikacyjnych służą 2 dworce PKP (Tarnów Główny, Tarnów Zachodni), 2 stacje PKP (Tarnów Północny, stacja w Klikowej) oraz 2 dworce PKS.

Tarnów leży na tak zwanym „Szlaku miast Renesansu Polskiego”. Ze względu na swe walory architektoniczne i historyczne (ok. 250 obiektów zabytkowych) jest miastem masowo odwiedzanym przez turystów. W skali krajowej, niestety, należy do niewielkiej grupy miast o największym skażeniu środowiska we wszystkich jego elementach.

Srodowisko przyrodnicze

Zabudowania Tarnowa położone są na południowym skraju Kotliny Sandomierskiej, u podnóża Pogórza Ciężkowickiego, na styku 3 regionów: Wysoczyzny Wojnickiej (zachodnie przedmieścia), połączonych dolin Białej Dunajcowej i Dunajca (centrum miasta) oraz Wysoczyzny Tarnowskiej (dzielnice wschodnie).

Na ogół jest to teren równiny akumulacyjnej, miejscami lekko pofałdowanej (12, 44), położony na wysokości 240—280 m n.p.m., o wyraźnie zaznaczającym się upadzie z kierunku południowego na północny zachód. Różnice w wysokościach względnych między obniżeniami dolinnymi i grzbietami wierzchowin sięgają 30—60 m.

Ryc. 1. Mapka sytuacyjna miasta Tarnowa ze stanowiskami wykonanych 287 zdjęć fitosociologicznych w 32 zbiorowiskach roślin ruderalnych i segetalnych, zestawionych w tab. 2–17
 Map of the town of Tarnów with stands of 287 phytosociological records in 32 associations of ruderal and segetal plants listed in Tables 2–17

Tarnów leży przy ujściu Białej do Dunajca. Przestrzenne zagęszczenie sieci rzecznej jest w tym mieście bardzo nierównomierne (ryc. 1). W południowej części miasta główną rzeką jest Wątok, wpadający do Białej. Najważniejsze jego dopływy to: Stary Wątok, Strusinka i Małochlebówka. Przez północną część Tarnowa przepływa Potok Klikowski, który wpada bezpośrednio do Dunajca. Zbiera on po drodze bardzo niewielkie i niewielkie dopływy. Na terenie Tarnowa największe wcięcia koryt rzek dochodzą do głębokości kilkunastu metrów. Stan zanieczyszczenia i skażenia sieci rzecznej jest bardzo duży.

W różnych częściach Tarnowa występują liczne i rozmaicie zadrzewione użytki zielone, ogródki działkowe, cmentarze zabytkowe i współczesne oraz sztuczne i pół-naturalne parki wypoczynkowe. We wsiach przyłączonych do Tarnowa dominują pola uprawne i łąki. Są tu również liczne ogrody i sady oraz nieznacznie zmienione skupiska mieszanych lasów sosnowo-dębowych, rzadziej grądów oraz lasów i zarośli leśnych.

Spośród sztucznych form morfologicznych na terenie Tarnowa na uwagę zasługują: zgrupowanie kilku bardzo głębokich wyrębisk gliny ceglanej oraz liczne i duże stawy rybne. Pierwsze z nich znajdują się w południowo-zachodniej części miasta („Konstancja”, „Mieszczanka”, „Kantoria”), w rejonach Tarnowca i Zabłocia; drugie zaś zlokalizowane są w skrajnie północnej jego części, w okolicach Krzyża i Klikowej.

Najstarsze podłoże skalne na terenie Tarnowa zalega na głębokości 10–20 m. Zasadniczo są to 2 kompleksy skalne (13, 44): pierwszy z nich należy do eoceńskich ilów krakowieckich z warstwami grabowieckimi i chodenickimi, drugi zaś stanowią kredowe warstwy inoceramowe serii spłaszczonej i marglistej. Na powierzchni obydwu jednostek geologicznych występuje kilka postaci pokryw czwartorzędowych (13).

W najbardziej rozległej i równinnej centralnej części Tarnowa, w rejonie schodzących się tam dolin Dunajca i Białej, dominuje akumulacyjna pokrywa aluwialna. Złożona jest ona z 2 systemów terasów: zalewowych (niskich) i nadzalewowych (wysokich). W skład pokrywy akumulacyjnej wchodzą różnorodne przemieszczenia połodowcowych osadów gliniastych, piaszczystych i żwirowych z okruchami skał pochodzenia głównie fliszowego, rzadziej tatrzańskiego. Głębokość tych osadów sięga 7–10 m. W północno-wschodniej części Tarnowa, w okolicach miejscowości Krzyż i Rzędzina, występują moreny połodowcowe. Zasadniczo są to kilkumetrowe zwały pylasto-gliniaste z różną zawartością piasku, żwiru i drobnych skał krystalicznych (13). Moreny te z reguły nakryte są do 1,5 m grubą warstwą piasku. Na terenie Tarnowa występują niewielkie płaty lessów. Rozpowszechnione są one poza południowo-wschodnimi granicami miasta (13).

W obrębie miasta występują w zależności od składu osadów podłożu czwartorzędowego zasadniczo 4 rodzaje gleb: podgórskie mady piaszczysto-żwirowe, brunatne gliniasto-piaszczyste oraz pylasto-piaszczyste lub piaszczyste, gleby brunatne kwaśne i brunatne wyługowane. Na ogół są to gleby bezwapienne, łatwo przepuszczalne i ubogie w związki pokarmowe (31, 50). Naturalna pokrywa glebowa jest w bardzo różnym stopniu antropologicznie zmieniona pod względem właściwości chemicznych (tab. 1) i składu mechanicznego (zdj. fitosoc. nr 1–287).

Około Tarnowa znajdują się w zasięgu klimatu należącego do tzw. Podgórzskich Nizin i Kotlin, charakterystycznego dla Kotliny Sandomierskiej w rejonie Dzielnicy Tarnowskiej (8, 11, 21, 29). W obrębie wymienionych jednostek klimatycznych miasto Tarnów cechują: najwyższe średnie roczne temperatury powietrza ($8,2$ – $8,3^{\circ}\text{C}$), najpóźniej zjawiającą się zimą (ok. 6 XII), stosunkowo wysokie średnie

Tab. 1. Niektóre właściwości chemiczne gleb w zbiorowiskach roślin synantropijnych w obrębie miasta Tarnowa, w próbach pobranych na głębokości 5—20 cm pod powierzchnią gleby

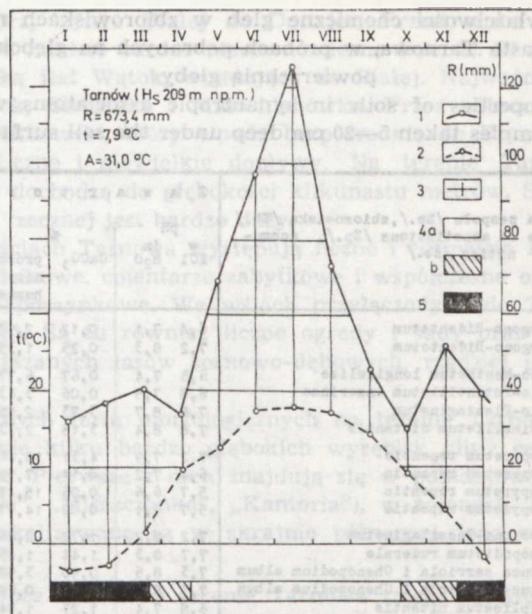
Some chemical properties of soils in synantropic associations within Tarnów, in samples taken 5—20 cm deep under the soil surface

Numer No. of profilu environ- mental records	Numer, nazwa zespołu /Zp./, zbiorowiska /Zb./ Number, name of associations /Zp./, communi- ties /zb./	Zaawartość Content s								
		pH in KCl H ₂ O	% CaCO ₃	próchni- cy humus	mg/100g gleby mg/100g of soil	P ₂ O ₅ K ₂ O	Mg N-HO ₃ -			
1	3	1a Zp. <i>Polygono-Bidentetum</i>	6,4	7,1	0,12	2,97	10,2	4,3	11,2	5,00
2	5	1b Zp. <i>Polygono-Bidentetum</i>	7,2	8,3	0,25	1,35	17,5	17,3	5,8	4,70
3	16	2b ₂ Zp. <i>Junco-Menthetum longifoliae</i>	6,5	7,4	0,67	6,77	5,0	6,7	11,4	6,40
4	18	3 Zp. <i>Lolio-Potentilletum anserinae</i>	6,8	7,5	0,06	3,63	25,4	9,3	6,6	10,00
5	32	4a Zp. <i>Lolio-Plantaginetum</i>	7,8	8,7	3,73	2,05	36,3	42,7	12,2	0,80
6	45	5b Zp. <i>Puccinellietum distantis</i>	7,8	8,4	3,15	2,33	25,7	18,7	10,2	14,00
7	59	6b ₂ Zp. <i>Agropyretum repentis</i>	7,2	7,9	4,31	10,46	63,3	21,3	13,4	7,70
8	63	6d Zp. <i>Agropyretum repentis</i>	6,4	7,2	0,14	7,59	11,6	16,0	9,4	8,90
9	68	6e Zp. <i>Agropyretum repentis</i>	5,7	6,6	0,06	15,49	9,5	7,0	14,0	5,60
10	70	6f Zp. <i>Agropyretum repentis</i>	5,7	7,1	0,02	14,77	6,0	25,0	17,0	3,80
11	102	13 Zp. <i>Senecioni-Tussilaginatum</i>	7,2	8,2	1,72	2,66	75,9	32,0	9,2	9,40
12	114	14 Zp. <i>Chenopodiatum ruderalis</i>	7,7	8,3	1,44	1,45	46,2	21,3	8,0	0,88
13	128	15b Zb. <i>Lactuca serriola</i> i <i>Chenopodium album</i>	7,3	8,5	0,90	3,52	19,8	18,7	6,4	4,80
14	129	15b Zb. <i>Lactuca serriola</i> i <i>Chenopodium album</i>	7,5	8,3	0,72	0,67	92,4	25,3	4,0	0,34
15	133	16 Zp. <i>Atriplicetum nitentis</i>	6,8	7,4	1,27	1,94	16,8	16,0	12,2	0,77
16	173	18a, Zb. ze związku <i>Aphanion</i>	3,8	4,9	0,04	2,21	4,6	19,3	4,8	1,40
17	195	21a ₂ Zp. <i>Echio-Melilotetum</i>	7,1	8,5	1,78	2,05	16,5	10,7	4,0	1,10
18	199	21a ₅ Zp. <i>Echio-Melilotetum</i>	7,7	8,5	5,51	3,28	21,1	18,7	16,0	0,72
19	212	22a ₁ Zp. <i>Tanaceto-Artemisiatum</i>	6,3	7,4	0,16	0,38	3,6	17,0	9,4	6,60
20	226	22b ₁ Zp. <i>Tanaceto-Artemisiatum</i>	7,7	8,4	3,81	4,02	37,6	20,0	12,4	0,76
21	231	23a Zp. <i>Leonuro-Artictetum tomentosi</i>	6,7	7,4	0,61	3,32	26,0	25,3	14,4	7,80
22	237	24a Zp. <i>Balloto-Chenopodiatum</i>	7,6	8,6	5,25	2,60	26,4	44,0	6,0	1,10
23	244	25a ₂ Zp. <i>Chenopodio-Rumicetum obtusifolii</i>	7,6	8,3	0,38	1,47	10,5	12,0	6,6	0,89
24	252	25b ₂ Zp. <i>Chenopodio-Rumicetum obtusifolii</i>	6,5	7,0	0,04	3,59	40,0	20,0	12,6	18,50
25	254	26 Zp. <i>Impatiensi-Convolvuletum</i>	7,6	8,1	5,30	5,23	64,7	20,0	6,2	0,72
26	261	28 Zb. <i>Asclepias syriaca</i>	7,3	8,5	1,47	15,08	125,4	24,0	13,5	4,60
27	262	29 Zp. <i>Sambucetum ebuli</i>	7,6	8,4	0,06	3,20	15,2	21,3	10,4	7,60
28	273	30 Zb. <i>Impatiens parviflora</i>	7,7	8,5	3,13	2,62	19,4	21,3	6,4	0,88
29	275	31 Zp. <i>Polygonetum cuspidati</i>	7,3	8,3	5,26	10,97	125,4	45,3	6,0	8,40
30	278	31 Zp. <i>Polygonetum cuspidati</i>	6,4	6,9	2,37	3,22	14,8	14,0	10,0	0,80
31	281	32 Zp. <i>Rudbeckio-Solidaginetum</i>	7,1	7,7	1,69	3,52	9,9	6,7	4,2	1,30
32	283	32 Zp. <i>Rudbeckio-Solidaginetum</i>	6,3	6,9	0,04	3,18	6,8	8,7	9,6	1,80

roczne opady atmosferyczne (650—700 mm) oraz bardzo wysoki współczynnik pluwiometryczny Vemiča (71%). Są to cechy klimatu nieco bardziej kontynentalnego niż oceanicznego (8, 11, 21). Średnia długość okresu wegetacyjnego na tym terenie trwa od 210 do 220 dni. Pierwsze przymrozki pojawiają się ok. 5—10 X, a ostatnie ok. 25 IV. Średnio okres bezprzymrozkowy trwa tu przez 165—170 dni. Pierwszy śnieg pojawia się w okresie od listopada do grudnia (3 XI—7 XII), a znika pod koniec marca (12—30 III). Najczęściej występują wiatry z kierunków zachodnich i północno-zachodnich (po ok. 15%), a najrzadziej z kierunków północnych i północno-wschodnich (po 5%). Podstawowe dane o klimacie Tarnowa przedstawiono na ryc. 2.

ZAKRES I METODYKA BADAŃ

Badania zbiorowisk roślin ruderalnych i segetalnych w obrębie miasta Tarnowa przeprowadzono na przełomie lipca i sierpnia w latach 1985—1986. W ich wyniku stwierdzono występowanie 23 zespołów i bliżej nie określonych 9 zbiorowisk

Ryc. 2. Diagram klimatyczny miasta Tarnowa; dane z lat 1961–1965 z Rocznika Meteorologicznego i Opadów Atmosferycznych, PIHM, Warszawa; 1 — średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych, 2 — średnie miesięczne temperatury powietrza, 3 — wilgotny okres roku, 4 — okres wegetacyjny (a — ciepły, o średnich miesięcznych minimach temperatury $>0^{\circ}\text{C}$, b — z możliwością przymrozków, o średnich miesięcznych najniższych minimach temperatury $<0^{\circ}\text{C}$), 5 — okres zimny, o średnich dobowych (pierwszych lub ostatnich) minimach temperatury $<0^{\circ}\text{C}$; H_s — wysokość położenia stacji meteorologicznej, R — średnia roczna suma opadów atmosferycznych, t — średnia roczna temperatura powietrza, A — średnia miesięczna amplituda temperatury powietrza

Climatic profile of the town of Tarnów; data of 1961–1965 from Meteorological and Precipitation Yearbook, Warsaw; 1 — mean monthly sums of precipitation, 2 — mean monthly air temperatures, 3 — humid season, 4 — growing season (a — warm with mean monthly minima of temperature $>0^{\circ}\text{C}$, b — with possible frost and with mean monthly minima of temperature $<0^{\circ}\text{C}$), 5 — winter season, with mean daily (first or last) minima of temperature $<0^{\circ}\text{C}$; H_s — situation of weather station above sea level, R — mean yearly sum of precipitation, t — mean yearly air temperature, A — mean monthly amplitude of air temperature

tej roślinności. Udokumentowano ją na podstawie załączonych 287 najbardziej reprezentatywnych zdjęć fitosocjologicznych. Miejsca ich wykonania podano przy opisie poszczególnych zbiorowisk oraz naniesiono na ryc. 1. Pokrycie gatunków w płatach zdjęć fitosocjologicznych określono w skali 5-stopniowej (28). Dodatkowo oznakowano rośliny o pokryciu mniejszym niż 1% (+) i występujące sporadycznie (r).

Zamieszczone tabele fitosocjologiczne (tab. 2–17) odnoszą się do 32 postaci badanych zbiorowisk roślin ujętych pojedynczo lub w grupach, zgodnie ze stopniem ich powiązania pod względem fitosocjologicznym i ekologicznym. W tabelach zdję-

ciowych omawianych zbiorowisk roślin w jednakowym stopniu zwrócono uwagę na rośliny charakterystyczne dla wszystkich wyższych jednostek syntakonomicznych znanej w kraju roślinności synantropijnej oraz na ogólny gatunków charakterystycznych i wyróżniających dla obecnie badanych zespołów i zbiorowisk tej roślinności. W tabelach zdjeciowych gatunki charakterystyczne i wyróżniające dla badanych zbiorowisk roślin kolejno oznakowano jako Ch: i D: oraz umieszczone przy tych znakach przyjęty w tabeli zdjeciowej numer odpowiedniego zbiorowiska roślinnego, dla którego dany gatunek uznano za diagnostyczny. Syntetyczne dane o udziale obydwu rozpatrywanych grup gatunków diagnostycznych w miejscowych zbiorowiskach roślin synantropijnych zestawiono w tab. 18 i 19.

Przedstawione dane z zakresu nomenklatury, systematyki i właściwości syntakonomicznych zidentyfikowanych na badanym terenie zbiorowisk roślin synantropijnych zasadniczo oparto na rozprawie Matuszkiewicza (23). Podane w tej pracy nazwy roślin są takie same jak je użyto w najbardziej dostępnych w tym zakresie publikacjach (14, 32).

W jesieni 1986 r. pobrano 32 próbki glebowe z najlepiej uformowanych płatów badanych zbiorowisk roślin. Pochodzą one z warstwy gleby o największym zakorzenieniu się roślin dominujących i jednocześnie najbardziej charakterystycznych. W laboratorium Wojewódzkiej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie w zebranych próbkach gleb oznaczono (1): odczyn pH w H_2O dest. i 1 n KCl (pehametrem typu N-512) oraz zawartość $CaCO_3$ (w aparacie Scheiblera), P_2O_5 i K_2O (metodą Egnera i Rhiema), Mg (metodą Schachtschabel), $N-NO_3^-$ (potencjometrycznie) i próchnicy (metodą Tiurina). Uzyskane wyniki analiz chemicznych gleb zestawiono w tab. 1.

CHARAKTERYSTYKA ROŚLINNOŚCI SYNANTROPIJNEJ

SYSTEMATYKA FITOSOCJOLOGICZNA

Systematyka fitosocjologiczna wyodrębnionych na terenie Tarnowa 32 podstawowych zbiorowisk roślin synantropijnych oraz 116 mniejszych ich jednostek, zestawionych w tab. 2—17, przedstawia się następująco:

Klasa: Bidentetea tripartiti R. Tx., Lohm. et Prsg. 1950

Rząd: Bidentetalia tripartiti Br. - Bl. et R. Tx. 1943

Związek: Bidententripartiti Nordh. 1940

1. Zespół: *Polygono-Bidentetum* (Koch 1926) Lohm. 1950
 - a. Wariant z *Polygonum hydropiper*
 - a₁. Façja z *Polygonum hydropiper* (typowa)
 - a₂. Façja z *Bidens tripartitus*
 - b. Wariant z *Bidens tripartitus*
 - c. Wariant z *Polygonum tomentosum*

Klasa: Plantaginetea majoris R. Tx. et Prsg. 1950

Rząd: Plantaginetalia majoris R. Tx. (1947) 1950

Związek: Agropyro-Rumicion crispi Nordh. 1940

2. Zespół: *Junco-Menthetum longifoliae* Lohm. 1950
 - a. Wariant z *Epilobium hirsutum*
 - b. Wariant z *Mentha longifolia* (typowy)
 - b₁. Façja z *Rumex obtusifolius*

- b₂**. Facja z *Ranunculus repens* i *Mentha arvensis*
- b₃**. Facja z *Mentha longifolia* (typowa)
3. Zespół: *Lolio-Potentilletum anserinae* Knapp 1946
4. Zespół: *Lolio-Plantaginetum* (Lincola 1921) Beger 1930
- a. Wariant z *Matricaria discoidea* i *Poa annua*
 - b. Wariant z *Poa annua*
 - c. Wariant z *Polygonum aviculare*
 - d. Wariant z *Trifolium repens* i *Plantago major*
 - e. Wariant z *Plantago major*
5. Zespół: *Puccinellietum distantis* Knapp 1948
- a. Wariant z *Lepidium ruderale*
 - a₁. Facja z *Amaranthus retroflexus*
 - a₂. Facja z *Lepidium ruderale* (typowa)
 - b. Wariant z *Lepidium ruderale* i *Puccinellia distans*
 - c. Wariant z *Puccinellia distans* (typowy)

Klasa: *Agropyretea repantis* Oberd., Th. Müller et Görs in Oberd. et al. 1967

Rząd: *Agropyretalia repantis* Oberd., Th. Müller et Görs in Oberd. et al. 1967

Związek: *Convolvulo-Agropyrtion* Görs 1966

6. Zespół: *Agropyretum repantis* Felföldy 1942
- a. Podzespół: *A. r. rubetosum caesii*
 - b. Podzespół: *A. r. convolvuletosum arvense*
 - b₁. Wariant z *Convolvulus arvensis* (typowy)
 - b₂. Wariant z *Equisetum palustre*
 - c. Podzespół: *A. r. caricetosum hirtae*
 - d. Podzespół: *A. r. caricetosum brizoidae*
 - e. Podzespół: *A. r. brometosum inermii*
 - f. Podzespół: *A. r. calamagrostietosum epigei*
 - f₁. Facja z *Convolvulus arvensis* i *Agropyron repens*
 - f₂. Facja z *Calamagrostis epigeios* (typowa)
 - f₃. Facja z *Tussilago farfara*

Klasa: *Chenopodietae* Oberd. 1957 em. Lohm., J. et R. Tx. 1961

Rząd: *Sisymbrietalia* I. Tx. 1961

Związek: *Sisymbrium* R. Tx., Lohm., Prsg. 1950

7. Zbiorowisko z *Amaranthus retroflexus*
- a. Postać: typowa z *Amaranthus retroflexus*
 - b. Postać z *Amaranthus retroflexus* i *Convolvulus arvensis*
8. Zbiorowisko: z *Erigeron canadensis*
- a. Postać z *Erigeron canadensis*, *Convolvulus arvensis* i innymi
 - b. Postać z *Erigeron canadensis* i *Medicago lupulina*
9. Zespół: *Hordeo-Brometum* (Allorge 1922) Lohm. 1950
- a. Facja z *Plantago major*
 - b. Facja z *Polygonum aviculare*
 - c. Facja z *Lolium perenne* i *Trifolium repens*
 - d. Facja z *Hordeum murinum* (typowa)
 - e. Facja z *Tripleurospermum inodorum*
 - f. Facja z *Chenopodium album*
10. Zespół: *Sisymbrietum loeselii* Gutte 1969
- a. Facja z *Sisymbrium loeselii* (typowa)
 - b. Facja z *Polygonum aviculare* i *Artemisia vulgaris*

11. Zespół: *Hordeo-Atriplicetum tataricae* Prodan 1943
12. Zespół: *Urtico-Malvetum neglectae* (Knapp 1945) Lohm. 1950
13. Zespół: *Senecioni-Tussilaginetum Moller* 1949
14. Zespół: *Chenopodietum ruderale* Oberd. 1957
15. Zbiorowisko z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album*
 - a. Postać z *Chenopodium album* i *Lactuca serriola*
 - b. Postać z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album*
16. Zespół: *Atriplicetum nitentis* Knapp 1945
 - a. Postać z *Chenopodium album*
 - b. Postać z *Atriplex nitens* (typowa)

Rząd: *Polygono-Chenopodieta* (R. Tx. et Lohm. 1950) J. Tx. 1961

Związek: *Panico-Setarion* i *Eu-Polygono-Chenopodion*

17. Kompleksowe zbiorowisko roślin upraw okopowych z zespołów:
 - (A) *Echinochloo-Setarietum* — (B) *Galinsogo-Setarietum* — (C) *Oxalido-Chenopodietum polyspermi*
 - a. Postać z *Echinochloa crus-galli*
 - b. Postać z *Galinsoga quadriradiata*
 - b₁. Forma z *Galinsoga quadriradiata* (typowa)
 - b₂. Forma z *Chenopodium album*
 - b₃. Forma ze *Stellaria media*
 - b₄. Forma ze *Stellaria media* i *Polygonum convolvulus*
 - b₅. Forma ze *Stellaria media*, *Cirsium arvense* i *Polygonum tomentosum*
 - c. Postać z *Galinsoga parviflora* i *Stellaria media*
 - d. Postać ze *Stellaria media*
 - d₁. Forma z *Sinapis arvensis*
 - d₂. Forma ze *Stellaria media* i *Senecio vulgaris*
 - d₃. Forma z *Veronica persica*
 - d₄. Forma ze *Stellaria media*
 - e. Postać: typowa
 - e₁. Forma ze *Stellaria media*
 - e₂. Forma z *Equisetum arvense*
 - e₃. Forma typowa
 - e₄. Forma z *Convolvulus arvensis*
 - e₅. Forma z *Polygonum tomentosum*

Klasa: *Secalietea* Br. - Bl. 1951

Rząd: *Aperetalia* R. Tx. et J. Tx. 1960

Związek: *Aphanion* R. Tx. et J. Tx. 1960

18. Kompleksowe zbiorowisko roślin upraw zbożowych z zespołów:
 - (A) *Aphano-Matricarietum* — (B) *Vicietum tetraspermae*
 - a. Postać z *Apera spica-venti*
 - a₁. Forma z *Apera spica-venti* (typowa)
 - a₂. Forma z *Agropyron repens*
 - a₃. Forma z *Centaurea cyanus*
 - a₄. Forma z *Polygonum convolvulus*
 - a₅. Forma z *Convolvulus arvensis*
 - b. Postać z *Polygonum convolvulus*, *Convolvulus arvensis* i *Stellaria media*
 - c. Postać: typowa

Klasa: *Artemisietea* Lohm., Prsg. et R. Tx. 1950

Rząd: *Onopordetalia acanthii* Br. - Bl. et R. Tx. 1943

Związek: *Onopordion acanthii* Br. - Bl. 1926

19. Zbiorowisko z *Berteroia incana*

20. Zbiorowisko z *Artemisia campestris* i *Artemisia vulgaris*

21. Zespół: *Echio-Melilotetum* R. Tx. 1942

a. Wariant z *Melilotus officinalis* i *M. albus* (typowy)

a₁. Facja z *Melilotus officinalis* i *M. albus* (typowa)

a₂. Facja z *Rubus caesius*

a₃. Facja z *Agropyron repens*

a₄. Facja z *Equisetum arvense*

a₅. Facja z *Galega officinalis*

a₆. Facja z *Erigeron annuus*

b. Wariant z *Melilotus albus* i *Tussilago farfara*

b₁. Facja z *Daucus carota*, *Erigeron annuus* i *Trifolium repens*

b₂. Facja z *Artemisia vulgaris*

b₃. Facja z *Melilotus albus*

b₄. Facja z *Achillea millefolium*

b₅. Facja z *Tussilago farfara*

b₆. Facja z *Agropyron repens*

Związek: *Eu-Arction* R. Tx. 1937 em. Siss. 1946

22. Zespół: *Tanaceto-Artemisietum vulgaris* Br. - Bl. (1931) 1949

a. Wariant z *Artemisia vulgaris*

a₁. Facja z *Artemisia vulgaris* (typowa)

a₂. Facja z *Urtica dioica*

a₃. Facja z *Urtica dioica* i *Artemisia vulgaris*

b. Wariant typowy z *Tanacetum vulgare* i *Artemisia vulgaris*

b₁. Facja z *Tanacetum vulgare* i *Artemisia vulgaris* (typowa)

b₂. Facja z *Plantago major*

b₃. Facja z *Chenopodium album* i *Poa compressa*

b₄. Facja z *Arrhenatherum elatius*

b₅. Facja z *Rubus caesius*

23. Zespół: *Leonuro-Arctietum tomentosi* (Felföldy 1942) Lohm.

ap. R. Tx. 1950

a. Wariant z *Arctium tomentosum*

b. Wariant z *Arctium tomentosum* i *A. lappa*

c. Wariant z *Arctium lappa*

24. Zespół: *Balloto-Chenopodietum* R. Tx. 1931 em. Lohm. 1950

a. Facja z *Ballota nigra* i *Leonurus cardiaca*

b. Facja z *Ballota nigra*

25. Zespół: *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii* Oberd. 1957

A. Podzespół: *Ch.-R. ob. urticetosum dioicae*

a. Facja z *Artemisia vulgaris*

b. Facja z *Agropyron repens*

c. Facja z *Urtica dioica* (typowa)

B. Podzespół: *Ch.-R. ob. typicum*

a. Wariant z *Rumex obtusifolius* (typowy)

a₁. Facja z *Ranunculus repens*

a₂. Facja z *Rumex obtusifolius* (typowa)

a₃. Facja z *Medicago sativa* i *Rubus idaeus*

b. Wariant z *Rumex conglomeratus*

26. Zespół: *Impatienti-Convolvuletum Hilbig* 1971
 27. Zespół: *Helianthetum tuberosi Fijałk.* 1978
 28. Zbiorowisko z *Asclepias syriaca*
 29. Zespół: *Sambucetum ebuli Kaiser* 1926
 Związek: *Alliarion Oberd.* (1957) 1962
 30. Zbiorowisko z *Impatiens parviflora*
 a. Postać z *Rubus caesius*
 b. Postać z *Impatiens parviflora* (typowa)
 31. Zespół: *Polygonetum cuspidati Oberd.* 1957
 Rząd: *Convolvuletalia sepium* R. Tx. 1950
 Związek: *Senecion fluvialis R. Tx.* (1947) 1950
 32. Zespół: *Rudbeckio-Solidaginetum R. Tx. et Raabe* 1950

PRZEGLĄD ZBIOROWISK ROŚLIN SYNANTROPIJNYCH

Podstawowe właściwości florystyczne i siedliskowe badanych zbiorowisk roślin ruderalnych i segetalnych oraz ogólna charakterystyka miejsc, w których wykonano 287 zdjęć fitosocjologicznych (tab. 2—17), przedstawia się następująco:

1. *Polygono-Bidentetum*

Występuje w miejscach wilgotnych i podmokłych. Najczęściej są to przydrożne zwały próchnicznej gliny, skraje piaszczysto-gliniastych płatów budowy oraz zamulone aluwia stawów i strumyków. W zespole tym na podstawie kilku dominujących roślin — głównie *Polygonum hydropiper*, *P. tomentosum* i *Bidens tripartitus* — wydzielono 3 warianty. Z innych roślin odznaczających się stosunkowo liczniejszym występowaniem w niektórych płatach zespołu na uwagę zasługują: *Polygonum mite*, *Ranunculus repens*, *Potentilla anserina*, *Tussilago farfara* i *Chenopodium album*.

Zdj. fitosoc. (tab. 2): 1. Ul. Gumniska, przy wiadukcie kolejowym, skraj zasmieconej, mulistej młaki. 2. Ul. M. Dąbrowskiej, pryzma z wilgotną i próchniczną gliną. 3. Ul. M. Dąbrowskiej, mulisty i wilgotny rów. 4. Ul. Lwowska, przy wiadukcie kolejowym, wilgotne i muliste obrzeżeenie stawu. 5. Ul. W. Orkana, zwał wilgotnej, próchnicznej gliny. 6. Ul. F. Dzierżyńskiego, pod nasypem torów kolejowych, dno zagłębia o wilgotnej glebie ilasto-gliniastej. 7. Między ul. Krakowską i ul. Fabryczną, skraj wilgotnego, gliniastego placu. 8. Narożnik ul. Tuchowskiej i ul. Leliwitów, wilgotny, mulisty rów przydrożny. 9. Ul. Nowodąbrowska, na przewilgoconej, spiąszczonej glebie gliniastej ze żywrem. 10. Między ul. Nowodąbrowską i ul. Spokojną, na mokrym placu żwirowo-gliniastym. 11. Między ul. Bitwy pod Studziankami i ul. Słoneczną, przy Szkole Podstawowej nr 5, wilgotny, gliniasty plac. 12. Narożnik ul. P. Findera i ul. K. Makuszyńskiego, wilgotny zwał gliny i gruzu przy budynku. 13. Między ul. W. Jagiełły i ul. Koszycką, na placu budowy, zwał wilgotnej gliny z kamykami.

2. *Junco-Menthetum longifoliae*

Wyksztala się nad potokami, na wilgotnych madach mulisto-piaszczystych. Lokalnie zespół ten jest dość znacznie zróżnicowany. W wariantie z *Epilobium hirsutum* nawiązuje do zespołu *Epilobietum hirsuti*. Natomiast w facji z *Rumex obtusifolius* w wariantie typowym jest bardzo podobny do zespołu *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii* w wariantie i facji określonych jako typowe. Na badanym terenie najbardziej typową postać tego zespołu przedstawia wyodrębniona w nim facja z *Mentha longifolia* w wariantie typowym.

Zdj. fitosoc. (tab. 3): 14. Między ul. M. Dąbrowskiej i ul. E. Orzeszkowej, zabagniona, mulista mada nad strumykiem. 15. Między ul. M. Dąbrowskiej i ul. E. Orzeszkowej, zabagniona, mulista mada nad strumykiem. 16. Między ul. M. Dąbrowskiej i ul. E. Orzeszkowej, zabagniona, mulista mada nad strumykiem. 17. Ul. Burtnicza, przy mostku na potoku Wątok, wilgotna, próchniczno-piaszczysta mada potokowa.

3. *Lolio-Potentilletum anserinae*

Wyksztala się na żyznych, umiarkowanie wilgotnych przydrożach i przychaciach. Najbardziej charakterystyczny wygląd temu zespołowi nadaje bardzo zwarte występowanie *Potentilla anserina*.

Zdj. fitosoc. (tab. 3): 18. Aleja Piaskowa, w pobliżu Potoku Klikowskiego, wilgotne, gliniasto-piaszczyste przydroże. 19. Między ul. Czerwoną i ul. Modrą, zauważony przez ptactwo domowe gliniasto-pylasty plac przydrożny. 20. Między ul. T. Romanowicza i ul. J. Kasprowicza, wilgotne, próchniczo-gliniasto-pylaste przydroże.

4. *Lolio-Plantaginetum*

Występuje na miejscach udeptanych, o nawierzchni w różnym stopniu przesuszonej oraz zasobnej w glinę, piasek, żwir, kamienie, żwirek i okruchy cegły. W zespole tym na podstawie takich dominujących pojedynczo lub w przemieszaniu roślin, jak *Matricaria discoidea*, *Poa annua*, *Polygonum aviculare*, *Trifolium repens* i *Plantago major*, wyodrębniono 5 wariantów.

Zdj. fitosoc. (tab. 3): 21. Narożnik ul. Spokojnej i ul. B. Prusa, udeptany plac gliniasto-żwirowy. 22. Narożnik ul. Skowronków i ul. Lwowskiej, przy restauracji, udeptany plac o nawierzchni piaszczystej. 23. Narożnik ul. T. Kościuszki i ul. K. Ujejskiego, udeptany plac gliniasto-żwirowy z kamykami. 24. Blisko zbiegu ul. Granicznej i ul. Lwowskiej, plac o zbitej nawierzchni piaszczysto-gliniastej. 25. Narożnik ul. Tuchowskiej i ul. M. Drzymały, przy cmentarzu, niewielki plac piaszczysto-gliniasty. 26. Ul. W. Jagiełły, skraj placu gliniasto-piaszczystego. 27. Na przystanku MKS przy ul. Lwowskiej, gliniasto-piaszczyste obrzeże szosy. 28. Między

ul. Lwowską i potokiem Wątok, koło kotłowni, skraj udeptanego, gliniasto-piaszczystego placu. 29. Ul. M. Dąbrowskiej, przydrożny plac o nawierzchni żwirowo-piaszczystej. 30. Między ul. Burniczą i potokiem Wątok, udeptany plac gliniasto-piaszczysty. 31. Narożnik ul. T. Kościuszki i ul. W. Reymonta, rozdeptany skwerek o nawierzchni gliniastej ze żwirem i piaskiem. 32. Między ul. B. Prusa i ul. M. Reja, udeptana murawa na nawierzchni gliniasto-żwirowej. 33. Ul. Słoneczna, przy Szkoła Podstawowej nr 5; skraj placu gliniasto-piaszczystego. 34. Ul. Lwowska, koło jezdni autobusów, skraj placu żwirowo-gliniastego. 35. Narożnik ul. W. Warneńczyka i ul. Mieszka I, udeptana murawa na nawierzchni gliniastej ze żwirem i kamieniami. 36. Ul. M. Dąbrowskiej, plac gliniasto-piaszczysty ze żwirem. 37. Ul. S. Ziai, przy wiadukcie kolejowym, skraj placu o udeptanej nawierzchni gliniasto-pylastnej z okruchami cegły i gruzu. 38. Ul. Nowodąbrowska, przy kościele, obrzeże szosy o zbitej nawierzchni żwirowo-piaszczysto-kamienistej. 39. Dworzec Główny PKP, udeptany plac gliniasto-piaszczysto-żwirowy. 40. Ul. J. Dąbrowskiego, przy Hucie Szkła „Irena”, rozdeptana murawa na nawierzchni żwirowo-piaszczystej.

5. *Puccinellietum distantis*

Występuje głównie na torowiskach i placach o zbitej i przesuszonej nawierzchni gliniasto-piaszczystej, różnie zasobnej w żwir, kamienie, okruchy cegły, gruz itp. Zespół ten w wariantach z *Lepidium ruderale* oraz z *L. ruderale* i *Puccinellia distans* występuje na siedliskach nieco korzystniejszych niż w wariantie typowym z *Puccinellia distans*.

Zdj. fitosoc. (tab. 3): 41. Osiedle Tarnowiec, przy moście nad rzeką Białą, torowisko kolejowe na nawierzchni z tłucznia piaskowcowego. 42. Dworzec Główny PKP, na tłuczniu między torami kolejowymi. 43. Dworzec Główny PKP, w pobliżu cmentarza wojskowego, torowisko kolejowe na nawierzchni z tłucznia i piasku. 44. Między ul. Spokojną i ul. Nowodąbrowską, przydrożny plac o zbitej powierzchni żwirowo-piaszczystej. 45. Niedaleko ul. Gliniańskiej, obok starej cegielni, plac gliniasty z okruchami cegły, żwiru i kamieni.

6. *Agropyretum repentis*

Pod względem występowania jest to jedno z najbardziej charakterystycznych zbiorowisk roślin ruderalnych dla terenów torowisk kolejowych. Zajmuje siedliska bardzo niekorzystne dla roślin, o nawierzchni przesuszonej, głównie tłucznio-żwirowej, rzadziej piaszczysto-gliniastej, z różną ilością gruzu i kamieni. W wyjątkowych wypadkach są to siedliska ze śladami gromadzącej się próchnicy i spłaszczonej gleby. W zespole tym na podstawie kilku niepodzielnie pojedynczo dominujących roślin — głównie *Rubus caesius*, *Convolvulus arvensis*, *Carex hirta*, *C. brizoides*, *Bromus inermis* i *Calamagrostis epigeios* — wydzielono 6 podzespółów. Jeden z tych podzespółów — *A. r. convolvuletosum arvense* — lokalnie jest zróżnicowany na 2 warianty: pierwszy — typowy, z dominującym *Convolvulus arvensis*, drugi — z bardzo oficie występującym *Equisetum palustre*.

Zdj. fitosoc. (tab. 4): 46. Teren Zakładów Azotowych, przy torowisku kolejowym, na udeptanym obrzeżu placu o nawierzchni gliniasto-piaszczystej z domieszką tłucznia. 47. Stacja towarowa PKP, na tłuczniu między torami kolejowymi. 48. Aleja Tarnowskich, przy wiadukcie kolejowym, obrzeże nasypu torów kolejowych o nawierzchni z tłucznia i żwiru. 49. Przy ul. F. Dzierżyńskiego, na nasypie torów kolejowych o nawierzchni z tłucznia i żwiru. 50. Ul. Wiadukt, przy wiadukcie kolejowym na kamienistej krawędzi wysokiego nasypu torów kolejowych. 51. Przy stacji PKP w Klikowej, między torami kolejowymi na podłożu o nawierzchni gliniasto-kamienistej. 52. Przy stacji PKP w Klikowej, między torami kolejowymi, na podłożu o nawierzchni tłucznio-żwirowej. 53. Ul. Lwowska, przy wiadukcie kolejowym, między torami kolejowymi, na podłożu o nawierzchni tłucznio-żwirowej. 54. Dworzec Główny PKP, torowisko kolejowe na nawierzchni tłucznio-żwirowej. 55. Ul. F. Dzierżyńskiego, blisko przejazdu przez torowiska kolejowe, obrzeże nasypu toru kolejowego o nawierzchni z tłucznia piaskowcowego. 56. Dworzec Zachodni PKP, torowisko kolejowe na nawierzchni tłucznio-żwirowej. 57. Osiedle Tarnowiec, przy szosie i moście nad rzeką Białą, obrzeże torowiska kolejowego na nawierzchni tłucznio-żwirowej. 58. Ul. Wiadukt, przy wiadukcie kolejowym, na tłuczniu między torami kolejowymi. 59. Ul. Tuchowska, przy wiadukcie kolejowym, torowisko kolejowe na nawierzchni żwirowo-gliniastej. 60. Ul. S. Ziai, przy wiadukcie kolejowym, torowisko kolejowe na nawierzchni żwirowo-gliniastej. 61. Ul. Lwowska, torowisko kolejowe na nawierzchni z tłucznia piaskowcowego. 62. Dworzec Główny PKP, torowisko kolejowe na nawierzchni piaszczysto-kamienistej. 63. Ul. Krakowska, przy wiadukcie kolejowym, krawędź wysokiego nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-piaszczysto-żwirowej. 64. Ul. Krakowska, przy wiadukcie kolejowym, na krawędzi wysokiego nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-żwirowo-piaszczystej. 65. Osiedle Tarnowiec, przy szosie i moście na rzece Białej i zboczu nasypu torów kolejowych o nawierzchni żwirowo-gliniastej. 66. Aleja Tarnowskich, przy wiadukcie kolejowym, na obrzeżu wysokiego nasypu torów kolejowych na nawierzchni żużlowo-żwirowo-kamienistej. 67. Ul. Elektryczna, na zboczu głębokiego, gliniastego rowu przydrożnego. 68. Ul. Gumniska, blisko stacji PKP i wiaduktu kolejowego, na krawędzi wysokiego nasypu torów kolejowych o nawierzchni tłucznio-żwirowej. 69. Ul. S. Ziai, przy wiadukcie kolejowym, na krawędzi nasypu torów kolejowych o nawierzchni żwirowo-gliniasto-piaszczystej. 70. Dworzec Zachodni PKP, torowisko kolejowe na nawierzchni gliniasto-kamienistej. 71. Ul. Glinińska, w obrębie starego zsypiska gruzu i śmieci, na placu gliniasto-żwirowym z kamieniami i okruchami betonu i cegły.

7. Zbiorowisko z *Amaranthus retroflexus*

Tworzy niewielkie płaty wyłącznie na kamienisto-żwirowych obrzeżach torowisk kolejowych. Wśród nielicznie występujących tu roślin najczęściej spotyka się *Amaranthus retroflexus*, niekiedy wraz z *Convulvulus arvensis*.

Zdj. fitosoc. (tab. 5): 72. Dworzec Zachodni PKP, na zwale tłucznia między torami kolejowymi. 73. Dworzec Zachodni PKP, na zwale tłucznia między torami kolejowymi. 74. Dworzec Główny PKP, na zwale gliny ze żwirem i tłucznem między torami kolejowymi.

8. Zbiorowisko z *Erigeron canadensis*

Wykształca się w postaci niewielkich płatów, głównie na kamienisto-żwirowych obrzeżach torów kolejowych. W tym zbiorowisku, złożonym na ogół z nielicznych roślin, największą rolę odgrywa gromadnie rosnący *Erigeron canadensis*, niekiedy wraz z *Convolvulus arvensis* i *Amaranthus retroflexus* lub z *Medicago lupulina*.

Zdj. fitosoc. (tab. 5): 75. Dworzec Zachodni PKP, obrzeże torowiska kolejowego, na podłożu o nawierzchni gliniasto-piaszczysto-kamienistej. 76. Dworzec Główny PKP, na niewielkim zwale żwirowo-piaszczystym między torami kolejowymi.

9. *Hordeo-Brometum*

Niewielkie płaty tego zespołu występują tylko na gliniasto-żwirowo-piaszczystych placach oraz na zaśmieconych skrajach piaszczystych ugorów rolnych. W tym zespole główną rolę odgrywa *Hordeum murinum*. W różnym stopniu wyraźnie wyodrębniają się w nim następujące facje: z *Plantago maior*, z *Polygonum aviculare*, z *Lolium perenne* i *Trifolium repens*, z *Hordeum murinum* (typowej), z *Tripleurospermum inodorum* i z *Chenopodium album*.

Zdj. fitosoc. (tab. 5): 77. Narożnik ul. K. Pułaskiego i ul. J. Szujskiego, zaśmiecony plac piaszczysto-żwirowy. 78. Narożnik ul. B. Prusa i ul. Sportowej, przy chodniku, rozdeptana murawa na nawierzchni gliniastej z kamyczkami. 79. Narożnik ul. Ujejskiego i ul. T. Kościuszki, obrzeże placu o nawierzchni gliniasto-piaszczysto-żwirowej. 80. Między ul. Lwowską i ul. Skowronków, rozdeptana murawa na nawierzchni gliniasto-piaszczystej. 81. Ul. Tuchowska, zaśmiecone przydroże gliniasto-piaszczyste. 82. Osiedle Krzyż, w pobliżu kotłowni i ogródków działkowych, na zaśmieconym, piaszczystym ugorze polnym. 83. Narożnik ul. P. Findera i ul. K. Makuszyńskiego, zaśmiecony, piaszczysty, stary ugór rolny.

10. *Sisymbrietum loeselii*

Występuje wyłącznie na torowiskach kolejowych na przesuszonej nawierzchni piaszczysto-żwirowej z niewielką ilością kamieni. Główną rolę w tym zespole odgrywa *Sisymbrium loeselii* w kilku bardzo słabo wyodrębniających się facjach: typowej z *Rubus caesius* oraz z *Polygonum aviculare* i *Artemisia vulgaris*.

Zdj. fitosoc. (tab. 6): 84. Ul. Wiadukt, przy wiadukcie kolejowym, na tłuczniu między torami kolejowymi. 85. Dworzec Główny PKP, na krawędzi nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-żwirowej. 86. Ul. Gumniska, przy wiadukcie kolejowym, na tłuczniu między torami kolejowymi. 87. Ul. Spytka z Melsztyna, przy torach kolejowych, zsypisko gliny i kamieni. 88. Osiedle Tarnowiec, przy moście na rzece Białej, na zboczu nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-żwirowo-kamienistej. 89. Dworzec Główny PKP, obrzeże torowiska kolejowego na nawierzchni piaszczysto-żwirowej. 90. Dworzec towarowy PKP, zbocze nasypu torów

kolejowych o nawierzchni piaszczysto-żwirowej. 91. Ul. Wita Stwosza, przy wiadukcie kolejowym, zbocze nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-żwirowej. 92. Dworzec Południowy PKP, zbocze nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-piaszczystej z niewielką ilością żwiru, kamieni i cegły.

11. *Hordeo-Atriplicetum tataricae*

Zbadano tylko jeden płat tego zespołu na siedlisku charakterystycznym dla zbiorowisk grupy roślinności torowiskowej. Lokalnie zespół ten pod względem florystycznym cechuje zwarte występowanie *Atriplex tataricum* przy stosunkowo nielicznym udziale innych roślin.

Zdj. fitosoc. (tab. 6): 93. Dworzec Główny PKP, zwał gliny ze żwirem i żużlem na obrzeżu torowiska kolejowego.

12. *Urtico-Malvetum neglectae*

Zajmuje miejsca nitrofilne, próchniczo-gliniaste lub piaszczysto-żwirowe. Wśród nielicznie występujących roślin, najbujniej rośnie *Malva neglecta*.

Zdj. fitosoc. (tab. 6): 94. Narożnik ul. Spokojnej i ul. Krzyskiej, zapylone przydroże o nawierzchni piaszczysto-żwirowej. 95. Ul. T. Kościuszki, przydrożny, zaśmiecony zwał próchniczej gleby ogrodowej.

13. *Senecioni-Tussilaginetum*

Zajmuje najczęściej miejsca gliniaste, z różną ilością żwiru, kamieni i okruchów budowlanych. W rozpatrywanym zespole charakterystyczną i zarazem najczęściej występującą w nim rośliną jest *Tussilago farfara*. Z innych i dość licznych gatunków roślin najliczniej w niektórych płatach występują: *Puccinellia distans*, *Ranunculus repens*, *Daucus carota* i *Galega officinalis*.

Zdj. fitosoc. (tab. 7): 96. W pobliżu ul. Tuchowskiej, wilgotne, gliniaste zbocze wykopu gliny do produkcji cegły. 97. Narożnik ul. J. Poniatowskiego i ul. J. Dovernickiego, słabo udeptany plac gliniasto-żwirowy. 98. Ul. Graniczna, zbocze wilgotnej, gliniastej skarpy. 99. Narożnik ul. T. Romanowicza i ul. J. Kasprowicza, zwał spiastrowanej gliny na placu budowy. 100. Niedaleko zbiegu ul. W. Jagiełły i ul. Koszyckiej, zsypisko gliny z gruzem na placu budowy. 101. Między ul. Krakowską i ul. Koszycką, skraj placu o nawierzchni piaszczysto-pylastej z okruchami betonu. 102. Ul. Droga do Huty, rozdeptana murawa na nawierzchni gliniasto-żwirowej na wysypisku śmieci i gruzu. 103. Ul. Wojska Polskiego, zbocze wilgotnej skarpy gliniasto-żwirowej. 104. Ul. Glinińska, mały plac ze żwirem i piaskiem. 105. Osiedle Krzyż koło Huty Szkła, na skraju placu gliniastego. 106. Narożnik ul. Warsztatowej i ul. Krakowskiej, przy stadionie, gliniasty plac. 107. Blisko wylotu ul. Olchowej, koło starej cegielni, wilgotne zbocze starego wykopu gliny. 108. Ul. Tuchowska, wilgotny zwał gliny na starym wyrobisku gliny. 109. Ul. Tuchowska, dno głębokie-

go wyrobiska gliny o nawierzchni gliniastej i wilgotnej. 110. Ul. Gliniańska, niewielki plac gliniasty na starym wysypisku gruzu i śmieci.

14. *Chenopodietum ruderale*

Zajmuje najczęściej świeże zwały gliniaste lub piaszczysto-gliniaste, rzadziej gruzowiskowe, żwirowe lub inne. Wśród licznie występujących roślin w tym zespole niepodzielnie dominuje *Chenopodium album*, bardzo rzadko wraz z innymi roślinami.

Zdj. fitosoc. (tab. 8): 111. Ul. Lwowska, koło zajezdni autobusów, plac budowy o nawierzchni gliniastej z niewielką domieszką piasku i żwiru. 112. Ul. Zamkowa, spłaszczone zwał gleby ogrodowej na placu budowy. 113. Osiedle Tarnowiec, gliniasto-żwirowe obrzeże torowiska kolejowego. 114. Ul. T. Kościuszki, zwał gliny i gruzu na placu budowy. 115. Narożnik ul. Klikowskiej i ul. I. Paderewskiego, zwał gliny na placu budowy. 116. Narożnik ul. T. Romanowicza i ul. J. Kasprowicza, zwał gliny na placu budowy. 117. Ul. Spytka z Melsztyna, przy ogródku działkowym, zwał gliny i gruzu na krawędzi nasypu toru kolejowego. 118. Ul. Droga do Huty, zwał gliny ze żwirem na terenie zsypiska gruzu i śmieci. 119. Ul. I. Krasiczkiego, w rejonie starego wysypiska śmieci przy ogródkach działkowych, na zwale gliny z kamykami i okruchami cegły. 120. Dworzec Zachodni PKP, na ocienionym przez drzewa zwale gliny, żwiru i kamieni. 121. Teren Zakładów Azotowych, zaśmiecone, gliniaste obrzeże torowiska kolejowego. 122. Dworzec Główny PKP, zaśmiecone, gliniaste obrzeże torowiska kolejowego.

15. Zbiorowisko z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album*

Zbiorowisko to występuje na podobnych siedliskach jak zespół *Chenopodietum ruderale*, lecz nieco bardziej zasobnych w gruz i kamienie lub żwir. Pod względem dominujących roślin w zbiorowisku tym wyodrębniono 2 postacie. Pierwszą cechuje znacznie większy udział *Chenopodium album* niż *Lactuca serriola*, w drugiej dominuje *Lactuca serriola* nad *Chenopodium album*. Jest to zbiorowisko roślin, które trudno definitywnie określić. W pierwszej wyodrębnionej postaci można uznać je za zespół *Chenopodietum ruderale* w wariancie z *Lactuca serriola*, w drugiej zaś przypomina zespół *Erigeronto-Lactucetum* w wariancie z *Chenopodium album*. Ogólnie można je również traktować jako zbiorowisko przejściowe między zespołami *Chenopodietum ruderale* i *Erigeronto-Lactucetum*. W tym interesującym zbiorowisku roślinnym spośród 2 gatunków, uznanych za charakterystyczne dla zespołu *Erigeronto-Lactucetum*, występuje tylko *Lactuca serriola*, i to w różnych ilościach. Natomiast drugi z charakterystycznych gatunków dla zespołu *Erigeronto-Lactucetum* — *Lepidium virginicum* — prawdopodobnie na terenie Tarnowa nie rośnie.

Zdj. fitosoc. (tab. 8): 123. Narożnik ul. I. Paderewskiego i ul. Klikowskiej, plac budowy o nawierzchni gliniastej z gruzem. 124. Między ul. Graniczną i ul. Promienną, gruzowisko po rozbiórce budynku. 125. W pobliżu ul. Granicznej i ul. Sło-

necznej, gliniasto-gruzowiskowe miejsce po rozbiorce budynku. 126. Ul. F. Zuberzyckiego, skraj placu budowy o nawierzchni gliniastej z kamyczkami i żwirem. 127. Ul. Słoneczna, koło pętli autobusowej, zbocze gliniastej skarpy. 128. Dworzec Główny PKP, zwalańsko żułowo-żwirowe przy budynku stacji kolejowej. 129. Przy skrzyżowaniu ul. I. Krasickiego i ul. A. Mickiewicza, gliniasty plac budowy z okruchami betonu, tynku i kamieni.

16. *Atriplicetum nitentis*

Wymieniony zespół występuje na siedliskach niemal identycznych jak wcześniej scharakteryzowany zespół *Chenopodietum ruderale*. Wyodrębniono 2 warianty. Pierwszy wyróżnia się współdominacją *Chenopodium album* z *Atriplex nitens*, drugi zaś — niepodzielną ilościowo przewagą *Atriplex nitens* nad innymi roślinami.

Zdj. fitosoc. (tab. 8): 130. Niedaleko ul. A. Mickiewicza i ul. I. Krasickiego, zwala spieszzonej gliny z gruzem na placu budowy. 131. Ul. Przemysłowa, obrzeże gliniasto-żwirowego placu budowy. 132. W pobliżu ul. A. Mickiewicza i I. Krasickiego, zwala gliny i gruzu na placu budowy. 133. Ul. Przemysłowa, gliniasty plac budowy z okruchami cegły. 134. Teren Zakładów Azotowych, stare zsypisko gliny na placu fabrycznym. 135. Teren Zakładów Azotowych, przydroże o nawierzchni gliniastej z kamyczkami. 136. Teren Zakładów Azotowych, zsypisko gliny z kamyczkami na placu fabrycznym.

17. Kompleksowe zbiorowisko roślin okopowych z zespołów:

- (A) *Echinochloo-Setarietum* — (B) *Galinsogo-Setarietum* —
- (C) *Oxalido-Chenopodietum polyspermi*

Występuje pospolicie wśród rozmaitych upraw roślin okopowych, na glebach gliniasto-pylastycznych, w różnym stopniu spieszczonych i uwilgotnionych oraz w znacznym stopniu sztucznie zmienionych. Spośród licznie występujących tu chwastów najczęściej i najbujniej rosną: *Echinochloa crus-galli*, *Galinsoga parviflora*, *G. quadriradiata* i *Stellaria media*, a niekiedy również: *Chenopodium album*, *Cirsium arvense*, *Polygonum tomentosum*, *P. convolvulus*, *P. persicaria*, *Capsella bursa-pastoris*, *Amaranthus retroflexus*, *Sinapis arvensis* lub inne. Wymienione rośliny dominują w określonych płatach tego zbiorowiska pojedynczo lub w przemieszaniu. Głównie na podstawie takich roślin wydzielono w tym zbiorowisku 5 postaci w 14 formach (tab. 9).

Badane zbiorowisko roślin okopowych pod względem składu gatunków, uznawanych za diagnostyczne dla określonych jednostek roślinności segetalnej rangi wyższej od zespołu, nawiązuje nieco w większym stopniu do roślinności ze związku *Eu-Polygono-Chenopodion* i rzędu *Polygono-Chenopodietalia* z klasy *Chenopodietae* niż do związku *Aphanion* i rzędu

Aperetalia z klasy *Secalietea* (tab. 19). Biorąc pod uwagę dotychczas najbardziej znane zespoły roślin segetalnych, należy podkreślić, że w badanych na terenie Tarnowa zbiorowiskach roślin okopowych i roślin zbożowych występuje po 10 gatunków charakterystycznych i wyróżniających dla tego typu 5 zespołów (tab. 18). Wśród tych roślin 6 gatunków (z 9 w ogóle znanych) odnosi się do 3 zespołów roślin okopowych, a 5 innych (z 7 łącznie uznawanych) — do 2 zespołów upraw zboż. Lista tych zespołów i występujących w nich roślin diagnostycznych przedstawia się następująco. W pierwszym wypadku są to: *Echinochloo-Setarietum* (*Echinochloa crus-galli*), *Galinsogo-Setarietum* (*Galinsoga parviflora*, *G. quadriradiata*) i *Oxalido-Chenopodietum polyspermi* (*Chenopodium polyspermum*, *Oxalis stricta*, *Lapsana communis*), w drugim zaś: *Aphano-Matricarietum* (*Aphanes arvensis*, *Matricaria chamomilla*, *Tripleurospermum inodorum*) oraz *Vicietum tetraspermae* (*Polygonum tomentosum*, *Bromus secalinus*). Spośród tych 11 wymienionych roślin diagnostycznych w obecnie omawianym zbiorowisku roślin okopowych nie występuje tylko *Bromus secalinus*, a w dalej scharakteryzowanym zbiorowisku roślin zbożowych brak jedynie *Aphanes arvensis*. Zdecydowana większość z tych 9 wspólnych roślin diagnostycznych dla obydwu badanych postaci zbiorowisk roślin okopowych i zbożowych występuje o wiele częściej lub liczniej w pierwszym (tab. 9) niż w drugim zbiorowisku (tab. 10).

Z tych porównawczych danych wynika, że scharakteryzowane zbiorowisko roślin okopowych jednak nieco bardziej nawiązuje do takich 3 zespołów roślin okopowych, jak *Echinochloo-Setarietum*, *Galinsogo-Setarietum* i *Oxalido-Chenopodietum polyspermi* niż do innych 2 zespołów roślin upraw zbożowych, jak *Aphano-Matricarietum* i *Vicietum tetraspermae*.

Zdj. fitosoc. (tab. 17): 137. Aleja Piaskowcowa, obok zakładów ciepłowni, ziemniaczysko na spłaszczonej glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 138. Osiedle Krzyż, ziemniaczysko na spłaszczonej glebie. 139. Ul. W. Orkana, ziemniaczysko na spłaszczonej, gliniastej glebie. 140. Przy wylocie ul. Gospodarczej, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylastej. 141. Dworzec Południowy PKP, ziemniaczysko na próchniczej glebie gliniasto-pylastej. 142. Dworzec Południowy PKP, między nasypami torów kolejowych, w uprawie rzepy i brukwi, na glebie pylasto-piaszczystej. 143. Ul. Lwowska, blisko zajezdni autobusów, uprawa kukurydzy na glebie spłaszczonej ze żywrem. 144. Aleja Tarnowskich, teren ogródków działkowych, uprawa kukurydzy na glebie gliniasto-pylastej, słabo piaszczystej. 145. Ul. M. Dąbrowskiej, uprawa kukurydzy na spłaszczonej glebie gliniastej. 146. Ul. Tuchowska, uprawa kukurydzy na spłaszczonej glebie gliniastej. 147. Ul. Zbożowa, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylastej. 148. Ul. Tuchowska, ziemniaczysko na spłaszczonej glebie gliniastej ze żywrem. 149. Przy wylocie ul. M. Dąbrowskiej, uprawa kukurydzy na spłaszczonej glebie gliniastej. 150. Przy wylocie ul. Równoległej, uprawa kukurydzy na glebie gliniasto-pylastej. 151. Ul. Murarska, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylastej z piaskiem. 152. Ul. Krakowska, w pobliżu mostu na rzece Białej, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 153. Ul. Wojska Polskiego,

uprawa buraka na czarnej, próchniczej glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 154. Wylot ul. Zamkowej, uprawa buraka na czarnej, próchniczej glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 155. Ul. Mieszka I, przy ogródkach działkowych, uprawa buraka na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 156. Aleja Tarnowskich, ziemniaczysko na glebie gliniastej. 157. Między ul. Krakowską i ul. Fabryczną, ziemniaczysko na wilgotnej glebie gliniasto-pylastej, słabo spłaszczonej. 158. Blisko ul. Chyszowskiej i cmentarza wojennego, ziemniaczysko na spłaszczonej, gliniastej glebie ze żywierem. 159. Między ul. Harcerską i ul. Zbożową, uprawa pietruszki na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 160. Między ul. Okrężną i potokiem Wątok, uprawa kapusty na glebie gliniasto-pylastej. 161. Między ul. Zbożową i ul. Harcerską, uprawa kafiora na glebie gliniasto-pylastej. 162. Między ul. Okrężną i potokiem Wątok, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylastej. 163. Niedaleko ul. Ogrodowej i ul. S. Okrzei, teren ogródków działkowych, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylastej, słabo spłaszczonej. 164. Ul. Spokojna, ziemniaczysko na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 165. Aleja Tarnowskich, ogródki działkowe, grządka z ziemniakami na glebie gliniasto-pylastej, słabo spłaszczonej. 166. Dworzec Północny PKP, blisko torów kolejowych, ziemniaczysko na spłaszczonej, gliniastej glebie. 167. Ul. Murarska, uprawa kukurydzy na glebie gliniasto-pylastej. 168. Osiedle Krzyż, w pobliżu starej cegielni, ziemniaczysko na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej, słabo piaszczystej. 169. Ul. Lwowska, niedaleko zajezdni autobusów, ziemniaczysko na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej, słabo piaszczystej. 170. Ul. W. Pstrowskiego, uprawa kukurydzy na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej, zasobnej w piasek i żwir. 171. Skraj terenu Zakładów Azotowych, w starej dolinie rzeki Białej, uprawa kukurydzy na glebie gliniasto-pylastej, słabo piaszczystej. 172. Między ul. Chyszowską i torami kolejowymi, ziemniaczysko na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej, słabo piaszczystej.

18. Kompleksowe zbiorowisko roślin upraw zbożowych z zespołów:

(A) *Aphano-Matricarietum* — (B) *Vicietum-tetraspermae*

Na badanym terenie jest to rozpowszechnione zbiorowisko w rozmaitych uprawach zbożowych, występujących na glebach typu brunatnych gliniasto-pylastych w różnym stopniu spłaszczonych i uwilgotnionych oraz najczęściej intensywnie sztucznie nawożonych. Wśród nielicznych występujących w nim chwastów, najliczniej rosną: *Apera spica-venti*, *Convolvulus arvensis* i *Stellaria media*, niekiedy przy dużym współudziale *Agropyron repens*, *Centaurea cyanus*, *Polygonum convolvulus* i nielicznych innych roślin. Stąd też na podstawie wymienionych dominujących gatunków wydzielono w miejscowym zbiorowisku roślin zbożowych 3 głowne jego postacie, a jedną z nich w 5 formach (tab. 10).

Miejscowe zbiorowisko roślin zbożowych posiada wybitnie kompleksowy skład syntakonomiczny niektórych znanych dotąd zespołów roślinności segetalnej (tab. 10, 18, 19). I tak na przykład pod względem ilościowego i gatunkowego składu roślin charakterystycznych dla wyższych jednostek roślinności segetalnej o wiele bardziej nawiązuje to zbiorowisko do roślinności segetalnej z klasy *Secalietea* niż z klasy *Chenopodietea*.

tea. Przede wszystkim wskazuje na to o wiele częstsze występowanie w nim takich roślin z klasy *Secalietea*, jak: *Apera spica-venti*, *Vicia hirsuta*, *Centaurea cyanus* i *Papaver rhoeas*, niż ma to miejsce w wypadku obecności roślin z klasy *Chenopodietea*, takich jak: *Chenopodium album*, *Capsella bursa-pastoris*, *Atriplex patulum*, *Echinochloa crus-galli*, *Polygonum tomentosum*, *Galinsoga quadriradiata*, *G. parviflora* i *Veronica persica* (tab. 19).

Ponadto okazuje się, że w zbiorowisku roślin upraw zbożowych w porównaniu ze zbiorowiskiem roślin upraw okopowych zdecydowana większość stwierdzonych w nich gatunków diagnostycznych dla 5 zespołów roślinności segetalnej najbardziej zbliżonych do tych zbiorowisk, rośnie o wiele rzadziej w pierwszym niż w drugim zbiorowisku segetalnym (tab. 18).

W porównywanych zbiorowiskach roślin zbożowych (tab. 10) i roślin okopowych (tab. 9) występuje łącznie 6 gatunków określonych jako diagnostyczne dla 2 zespołów roślin upraw zbożowych. Spośród tych roślin *Bromus secalinus* występuje tylko, lecz rzadko, w zbiorowisku roślin okopowych, a *Aphanes arvensis* rośnie sporadycznie jedynie w zbiorowisku roślin upraw zbożowych. Pierwszy z nich jest rośliną uznaną za charakterystyczną dla zespołu *Aphano-Matricarietum*, a drugi znany jest jako gatunek charakterystyczny dla zespołu *Vicietum tetraspermae*. Natomiast inne gatunki diagnostyczne dla rozpatrywanych w tej sytuacji 2 zespołów z klasy *Secalietea*, jak *Aphano-Matricarietum* i *Vicietum tetraspermae*, występują na terenie obecnie scharakteryzowanego zbiorowiska roślin zbożowych (tab. 10) o wiele lub nieznacznie rzadziej niż w płatach wcześniej omówionego zbiorowiska roślin okopowych (tab. 9). Dotyczy to głównie takich roślin, jak *Polygonum tomentosum*, *Matricaria chamomilla* i *Tripleurospermum inodorum*. Spośród kilku roślin, uznawanych za diagnostyczne dla zespołów *Aphano-Matricarietum* i *Vicietum tetraspermae*, interesujący jest brak w obydwu zbiorowiskach roślin upraw okopowych i zbożowych takich gatunków, jak: *Vicia tetrasperma*, *Veronica triphyllus* i *V. anagallis*.

Badane zbiorowisko roślin upraw zbożowych można zaliczyć, jak wynika z przytoczonych porównawczych danych, do klasy *Secalietea*, rzędu *Aperetalia* i związku *Aphanion*, ale w randze przejściowego zbiorowiska między takimi ogólnie pospolitymi 2 zespołami, jak *Aphano-Matricarietum* i *Vicietum tetraspermae*. Jednak należy mieć na uwadze bardzo złożone powiązanie tego kompleksowego zbiorowiska roślin zbożowych z innymi zespołami roślin upraw okopowych. Wchodzą tu w gry głównie 3 zespoły: *Echinochloo-Setarietum*, *Galinsogo-Setarietum* i *Oxaldo-Chenopodietum polyspermi* (tab. 10, 18, 19).

Zdj. fitosoc. (tab. 10): 173. Między ul. Chyszowską i torowiskiem kolejowym, uprawa pszenicy na glebie gliniasto-pylastej, nieznacznie piaszczystej. 174. Przy wylocie ul. Spokojnej, uprawa pszenicy na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej. 175. Osiedle Krzyż, koło starej cegielni, uprawa żyta na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej. 176. Osiedle Krzyż, blisko Huty Szkła, uprawa żyta na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej. 177. Przy ul. Klikowskiej, niedaleko przejazdu przez tory kolejowe, uprawa żyta na glebie gliniasto-pylastej z niewielkim żwirem i piaskiem. 178. Przy ul. Granicznej, uprawa żyta na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 179. W pobliżu ul. W. Orkana, uprawa żyta na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej. 180. Przy wylocie ul. M. Dąbrowskiej, uprawa żyta na spłaszczonej glebie gliniasto-pylastej. 181. Między ul. Czerwoną i ul. Tęczową, uprawa pszenicy na glebie gliniasto-pylastej. 182. Przy wylocie ul. Równoległej, uprawa pszenicy na glebie gliniasto-pylastej. 183. Niedaleko Alei Tarnowskich i basenu kąpielowego, uprawa pszenicy na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 184. Ul. Zbożowa, uprawa pszenicy na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 185. Przy wylocie ul. Zamkowej, uprawa pszenicy na glebie gliniasto-pylastej. 186. Przy ul. Lotniczej, uprawa jęczmienia na glebie gliniasto-pylasto-piaszczystej. 187. Przy ul. Mieszka I przy ogródkach działkowych, uprawa jęczmienia na glebie gliniasto-pylastej, nieznacznie zasobnej w piasek. 188. Między ul. Przemysłową i potokiem Wątok, uprawa jęczmienia na wilgotnej glebie gliniasto-pylastej, słabo spłaszczonej.

19. Zbiorowisko z *Berteroa incana*

Pod względem siedliska i ogólnego składu florystycznego zbiorowisko to nawiązuje w dość dużym stopniu do zespołu *Centaureo (diffusae)-Berteroëtum*. Spośród dotąd znanych 2 roślin charakterystycznych dla wymienionego zespołu pojawia się w badanym zbiorowisku jedynie, i to bardzo obficie, *Berteroa incana*. Natomiast drugi z tych gatunków charakterystycznych — *Centaurea diffusa* — rośnie rzadko poza terenem tego zbiorowiska (4). Niewielki płat zbiorowiska z *Berteroa incana* stwierdzono w sąsiedztwie najbardziej charakterystycznej roślinności dla torowisk kolejowych.

Zdj. fitosoc. (tab. 11): 189. Ul. Lwowska, blisko wiaduktu kolejowego, na tłuczniku i żwirze między torami kolejowymi.

20. Zbiorowisko z *Artemisia campestris* i *A. vulgaris*

Lokalnie rzadkie to zbiorowisko ruderalne należy do grupy zbiorowisk związanych ze specyficznymi siedliskami występującymi na torowiskach kolejowych. Wśród niewielu, stwierdzonych w nim, roślin częściej pojawia się *Artemisia campestris* przy stosunkowo dużym współudziale *A. vulgaris*.

Zdj. fitosoc. (tab. 11): 190. Ul. Lwowska, w pobliżu wiaduktu kolejowego, na tłuczniku między torami kolejowymi.

21. Echio-Melilotetum

Pospolity na miejscach suchych, żwirowo-piaszczystych i gliniasto-kamienistycznych oraz gruzowiskach. Zespół ten posiada 2 warianty: pierwszy cechuje współdominacja *Melilotus albus* z *M. officinalis*, drugi zaś — zwarcie rosnący *Melilotus albus* z dość dużym współ udziałem *Tussilago farfara*. W obydwu wariantach wydzielono po 6 facji o określonych roślinach dominujących i współdominujących.

Zdj. fitosoc. (tab. 11): 191. Dworzec Główny PKP, na żwirze i tłuczniu między torami kolejowymi. 192. Ul. Lwowska, blisko wiaduktu kolejowego, na tłuczniu między torami kolejowymi. 193. Dworzec towarowy PKP, torowisko kolejowe o nawierzchni gliniasto-żwirowej z kamykami. 194. Ul. Spytki z Melsztyna, piaszczysto-żwirowe zbocze nasypu kolejowego. 195. Ul. W. Pstrowskiego, na glinie z kamykami w obrębie starego zsypiska gruzu i śmieci. 196. Ul. Wiadukt, przy wiadukcie kolejowym, na torze kolejowym na nawierzchni żwirowo-tłucznowej. 197. W pobliżu Alei Tarnowskich i wiaduktu kolejowego, tor kolejowy na nawierzchni żwirowo-gliniastej. 198. Ul. Tuchowska, wilgotne zbocze gliniastego wykopu gliny do wyrobu cegły. 199. Ul. Tuchowska, u podnóża wilgotnego zbocza głębokiego wykopu gliny do produkcji cegły. 200. Dworzec towarowy PKP, na tłuczniu między torami kolejowymi. 201. Przy ul. Elektrycznej i stacji PKP w Klikowej, skraj zaśmieconego placu żwirowo-piaszczystego. 202. Osiedle Krzyż, rozdeptana murawa na nawierzchni gliniastej z kamykami. 203. Ul. Elektryczna, blisko Fabryki Sliników, skraj placu gliniasto-żwirowego z gruzem i kamykami. 204. Ul. Droga do Huty, nad stawem, koło śmietnika, rozdeptany plac o nawierzchni gliniasto-żwirowej. 205. Dzielnica Krzyż, niedaleko starej cegielni, gliniaste zbocze wzniesienia nad stawem. 206. Ul. Przemysłowa, skraj placu budowy o nawierzchni gliniastej z kamykami i okruchami cegły. 207. Ul. Wiadukt, przy wiadukcie, krawędź nasypu kolejowego o nawierzchni żwirowo-gliniastej z kamykami. 208. Przy ul. Cegielnianej, przy ogródkach działkowych, zbocze gliniastej skarpy. 209. Ul. Przemysłowa, przy placu budowy, na przydrożu o nawierzchni gliniasto-kamienistej.

22. Tanaceto-Artemisietum

Występuje pospolicie, lecz w płatach niewielkich, na podłożu o nawierzchni najczęściej gliniasto-żwirowej, rzadziej kamienistej lub piaszczystej. W wymienionym zespole wydzielono 2 warianty. Pierwszy cechuje gromadne występowanie *Artemisia vulgaris*, często wraz z *Urtica dioica*, drugi — dominacja *Tanacetum vulgaris* przy dużym współudziale najczęściej *Artemisia vulgaris*. Wymienione dominujące rośliny w obydwu wariantach tworzą pospolite facje. Natomiast rzadkie facje w tym zespole zbudowane są głównie z: *Urtica dioica*, *Tussilago farfara*, *Plantago maior*, *Chenopodium album*, *Poa compressa*, *Arrhenatherum elatius* i *Rubus caesius*.

Zdj. fitosoc. (tab. 12): 210. Teren Zakładów Azotowych, zaśmiecone, gliniaste przydroże. 211. Między ul. C. Norwida i ul. W. Pstrowskiego, gliniasto-pylasty plac z kamieniami i okruchami szkła. 212. Ul. Droga do Huty, zaśmiecone podłożę gliniasto-żwirowe na terenie śmiertnika. 213. Między ul. I. Przybyłkiewicza i ul. P. Gojawiczyńskiej, piaszczyste przydroże. 214. Teren Zakładów Azotowych o nawierzchni gliniasto-piaszczysto-żwirowej. 215. Ul. Rudy-Milny, obrzeże toru kolejowego na nawierzchni piaszczysto-gliniastej. 216. Między ul. W. Orkana i ul. Wiadukt, obrzeże toru kolejowego na nawierzchni ze słabo spiąszczonej gliny. 217. Ul. Tuchowska, zaśmiecone zbocze gliniastej skarpy. 218. Narożnik ul. Nadbrzeżnej Górnzej i ul. J. Dąbrowskiego, nad potokiem Wątok, u podnóża zbocza gliniasto-żwirowego. 219. Ul. S. Ziai, plac gliniasty z licznym żeliwem i gruzem na terenie śmiertnika. 220. Dworzec Główny PKP, obok stawu, zaśmiecony mały plac o nawierzchni gliniasto-żwirowej. 221. Między ul. W. Orkana i ul. M. Dąbrowskiej, gliniaste przydroże. 222. Narożnik ul. Warsztatowej i ul. Krakowskiej, gliniasto-piaszczysty plac budowy. 223. Ul. Klikowska, zbocze gliniasto-żwirowej skarpy. 224. Ul. S. Ziai, zbocze gliniasto-piaszczystego nasypu torów kolejowych. 225. Między ul. Krakowską i ul. J. Kochanowskiego, na tłuczniu między torami kolejowymi. 226. Przy wylocie ul. Radosnej, plac gliniasto-piaszczysto-żwirowy. 227. Ul. Tuchowska, obok starej cegielni, zaśmiecony plac o nawierzchni gliniastej z kamyczkami i okruchami cegły. 228. Dworzec Zachodni PKP, przydroże gliniasto-kamieniste. 229. Ul. Spytka z Meliszyna, między ogródkami działkowymi i torami kolejowymi, świeże zwał gliny i żwiru. 230. Ul. Tuchowska, blisko wiaduktu kolejowego, pryzma gliny z niewielką ilością piasku i żwiru.

23. *Leonuro-Arctietum tomentosi*

Występuje rzadko i w niewielkich płatach na podłożu o nawierzchni gliniasto-żwirowej, znacznie zaśmieconej i przesuszonej. Wyraźnie wyodrębniają się w nim 3 następujące warianty. W pierwszym niepodziennie dominuje *Arctium tomentosum*, w drugim — *Arctium tomentosum* i *A. lappa*, a w trzecim — *A. lappa*. Wymienione rośliny tworzą podstawową grupę gatunków diagnostycznych dla tego zespołu. Spośród innych roślin wskaźnikowych dla tego zespołu interesujący jest brak *Leonurus cardiaca*.

Zdj. fitosoc. (tab. 13): 231. Ul. Bitwy pod Cedynią, obok cmentarza żydowskiego, skraj placu budowy o nawierzchni gliniasto-pylasto-żwirowej. 232. Ul. Gumnicka, podnóże nasypu toru kolejowego o nawierzchni gliniasto-piaszczystej. 233. Teren Zakładów Azotowych, obok torów kolejowych, na rozdeptanej murawie na nawierzchni żwirowo-gliniasto-tłucznioowej. 234. Między dworcem towarowym PKP i ul. Wodną, gliniasto-kamieniste zbocze potoku Wątok. 235. Między ul. Nadzeczną i potokiem Wątok, zaśmiecona mała pryzma gliniasta z kamyczkami. 236. Między ul. T. Kościuszki i ul. K. Pułaskiego, przydrożny plac o nawierzchni gliniasto-żwirowej.

24. *Balloto-Chenopodietum*

Występuje rzadko i w niewielkich płatach, głównie na zboczu nasypów kolejowych i szos oraz na stokach dolin potoków, w miejscach o nawierzchni zaśmieconej, gliniasto-żwirowej, rzadziej innej. Lokalnie w tym

fragmentarycznie uformowanym zespołole wyodrębniono 2 facje. W pierwszej współdominuje *Ballota nigra* i *Daucus carota*, w drugiej niemal wyłącznie panuje *Ballota nigra*. Za podstawowe gatunki charakterystyczne dla zespołu *Baileoto-Chenopodietum* uznawane są: *Ballota nigra*, *Chenopodium bonus-henricus* i *Pastinaca sativa*. Pod tym względem badany zespół cechuje obfite występowanie *Ballota nigra* i bardzo niewielki udział *Pastinaca sativa*. Natomiast trzeci z gatunków — *Chenopodium bonus-henricus* prawdopodobnie nie występuje na badanym terenie.

Zdj. fitosoc. (tab. 13): 237. Teren Zakładów Azotowych, na przydrożu gliniasto-piaszczystym pod zwartym okapem koron drzew. 238. W pobliżu Dworca Głównego PKP, na gliniasto-żwirowym zboczu nasypu torów kolejowych. 239. Ul. Panny Maryi, zbocze doliny potoku Wątok o nawierzchni próchniczo-gliniastej z kamyczkami.

25. *Chenopadio-Rumicetum obtusifolii*

W tym zespole wyodrębniono wyraźnie odróżniające się 2 podzespoły: *Ch.-R. ob. urticetosum* i *Ch.-R. ob. typicum*. Pierwszy występuje najczęściej na glebach umiarkowanie wilgotnych, gliniasto-piaszczystych, różnie zasobnych w części szkieletowe, drugi — głównie na glebach wilgotnych, zwięzłych, typu ilastych, mulistych, a nawet bagiennych.

W pierwszym podzespołe panuje *Urtica dioica*, często wraz z *Artemisia vulgaris* lub *Agropyron repens*; w drugim największe zwarcie najczęściej uzyskuje *Rumex obtusifolius*, niekiedy przy dużym współudziale innych roślin, jak: *Rumex conglomeratus*, *Ranunculus repens* lub *Medicago sativa*. Pojedyncza lub gromadna dominacja wymienionych roślin była podstawą do wyodrębnienia w obydwu podzespołach 2 wariantów w 6 słabo odróżniających się facjach.

Zdj. fitosoc. (tab. 14): 240. Dworzec Główny PKP, gliniasto-żwirowe obrzeże grzbietu nasypu toru kolejowego. 241. W pobliżu ul. Klikowskiej, gliniasto-tłucznio-wie obrzeże nasypu toru kolejowego. 242. Ul. Okrężna, przy mostku na potoku Wątok, na krawędzi nasypu szosy o nawierzchni próchniczo-gliniasto-piaszczystej. 243. Ul. Lwowska, plac o nawierzchni z próchniczej gliny na terenie śmietnika. 244. Teren Zakładów Azotowych, obok elektrociepłowni, przydrożny piaszczysty plac. 245. Ul. Panny Maryi, gliniaste zbocze skarpy położonej pomiędzy szosą i doliną potoku Wątok. 246. Narożnik ul. Krakowskiej i ul. Warsztatowej, zaśmiecony gliniasty plac. 247. Teren Zakładów Azotowych, skraj zaśmieconej murawy o nawierzchni gliniasto-piaszczystej. 248. Ul. Tuchowska, przy wiadukcie kolejowym, na wilgotnej glinie z kamyczkami, przy krawędzi nasypu toru kolejowego. 249. Ul. Lwowska, nad stawem, zaśmiecona murawa o nawierzchni gliniasto-piaszczystej. 250. Narożnik ul. Warsztatowej i ul. Krakowskiej, skraj gliniasto-piaszczystego placu budowy. 251. Narożnik ul. Nowodąbrowskiej i ul. Krzyskiej, obrzeże gliniasto-piaszczystego rowu przydrożnego. 252. Niedaleko Alei Piaskowej, teren pól uprawnych, na gliniasto-ilastym ugorze u podnóża niewielkiego zbocza.

26. *Impatienti-Convolvuletum*

Wyksztalca się rzadko i w płatach niewielkich, na gliniasto-piaszczystych przydrożach i placach budowy. Najbardziej charakterystyczną rośliną dla tego zespołu jest *Impatiens glandulifera*, dominująca niepodzielnie. Udział innych roślin w płatach badanego zespołu jest najczęściej bardzo niewielki.

Zdj. fitosoc. (tab. 15): 253. Aleja Piaskowa, teren rozległych pól uprawnych, na gliniastym przydrożu. 254. Ul. Graniczna, na skraju placu budowy o nawierzchni zaśmieconej, gliniasto-piaszczystej z okruchami cegły i tynku. 255. Ul. E. Orzeszkowej, zaśmiecone, piaszczysto-gliniaste pobocze drogi.

27. *Helianthetum tuberosi*

Dość częste, lecz niewielkie, płaty tego zespołu występują na obrzeżach dróg i na nasypach torów kolejowych, w miejscowościach o przesuszonej nawierzchni gliniasto-pylasto-piaszczystej z różną ilością pyłu ulicznego, żwiru, kamieni i gruzu. Jedynym charakterystycznym i zarazem niepodzielnie dominującym gatunkiem jest w tym zespole *Helianthus tuberosus*. Nadto zwraca tu uwagę sporadyczny udział innych roślin, występujących głównie na obrzeżu tego zespołu.

Zdj. fitosoc. (tab. 15): 256. Ul. Czerwona, silnie zapylone, gliniasto-żwirowe przydroże. 257. Narożnik ul. Krzyskiej i ul. Nowodąbrowskiej, między ogródkiem i chodnikiem, skraj przydroża o nawierzchni piaszczysto-gliniastej ze żwirkiem. 258. Ul. Jagiellońska, przydroże o nawierzchni gliniasto-żwirowej z okruchami cegły. 259. Dworzec Główny PKP, zaśmiecone, piaszczysto-gliniaste obrzeże toru kolejowego. 260. Ul. Krzyska, między ogródkiem i chodnikiem, skraj przydroża o nawierzchni gliniasto-piaszczystej ze żwirkiem, silnie zapylonej i zaśmieconej.

28. Zbiorowisko z *Asclepias syriaca*

Jedyny płat tego interesującego zbiorowiska ruderalnego spotykano na próchniczo-gliniastym zboczu nasypu toru kolejowego. Wśród dość licznie występujących w nim roślin bardzo duże zwarcie wykazywał jedynie *Asclepias syriaca*.

Zdj. fitosoc. (tab. 15): 261. Ul. Gumnicka, przy ogródku działkowym, na zboczu wysokiego nasypu torów kolejowych o próchniczej, prawie czarnej nawierzchni z piaszczysto-pylastej gleby ze żwirkiem.

29. *Sambucetum ebuli*

Zespół ten występuje bardzo rzadko, ale w dość dużych skupiskach na glebach w miarę wilgotnych, gliniasto-pylastych z nieliczną ilością żwiru. Składa się z dość licznych roślin pochodzących z bardzo różnych

grup syntaksonomicznych. Bardzo charakterystyczny wygląd nadaje mu zwarte występowanie *Sambucus ebulus*.

Zdj. fitosoc. (tab. 15): 262. Osiedle Tarnowiec, strome zbocze skarpy nad rzeką Białą o nawierzchni gliniasto-pylastej z niewielką ilością żwiru i kamieni. 263. Góra św. Marcina, przydroże o glebie pylasto-piaszczystej.

30. Zbiorowisko z *Impatiens parviflora*

Wyksztalca się dość często, lecz w niewielkich płatach. Zajmuje wilgotne gleby gliniaste, różnie zasobne w żwir i okruchy skalne oraz często znacznie ocienione. Najbardziej charakterystyczny wygląd temu zbiorowisku nadaje zwarte występowanie *Impatiens parviflora*. Na podstawie roślin występujących w większym zwariu wydzielono 2 podrzędne postacie. Pierwszą cechuje duży współ udział *Impatiens parviflora* z *Rubus caesius*, natomiast drugą wyodrębnia niepodzielna dominacja *Impatiens parviflora*, rzadko przy dużym współudziale innych roślin, jak np.: *Glechoma hederacea*, *Urtica dioica*, *Chelidonium maius* oraz podrastających kilku gatunków drzew.

Zdj. fitosoc. (tab. 16): 264. Ul. Krzyska, blisko cmentarza, obrzeże cienistego wąwozu na dnie potoku o glebie gliniastej. 265. Ul. C. Norwida, skraj parku wypoczynkowego, na glebie gliniasto-pylastej z nielicznymi kamykami. 266. Narożnik ul. Nadbrzeżnej Górnzej i ul. J. Dąbrowskiego, cieniste zbocze potoku o wilgotnej glebie gliniastej z nielicznymi kamieniami. 267. Ul. S. Ziai, zbocze wysokiego nasypu torów kolejowych o nawierzchni żwirowo-gliniastej. 268. Ul. Panny Maryi, ocieniona skarpa nad potokiem Wątok o nawierzchni gliniasto-pylowej z kamykami. 269. Ul. Nadbrzeżna Górnna Boczna, ocieniona skarpa nad potokiem Wątok o glebie gliniasto-pylastej z nielicznymi kamykami. 270. Dworzec Północny PKP, obok Zakładów Metalowych, skraj ocienionej murawy o nawierzchni gliniasto-piaszczystej, zasobnej w tłuczeń piaskowcowy. 271. UL Spokojna, skraj niewielkiego lasu dębowo-sosnowego, na ocienionej i wilgotnej glebie gliniasto-pylastej. 272. Osiedle Tarnowiec, przy moście na rzece Białej, ocienione zbocze nasypu torów kolejowych o nawierzchni z czarnej, próchniczej gleby gliniasto-pylastej, z okruchami cegiel i kamieni. 273. Ul. Czerwona, nad potokiem, przydroże o wilgotnej nawierzchni gliniasto-żwirowej. 274. Teren Zakładów Azotowych, skraj placu o wilgotnej nawierzchni gliniasto-żwirowej.

31. *Polygonetum cuspidati*

Wyksztalca się niezbyt często, w płatach niewielkich lub bardzo dużych (ok. 1 ha). Zajmuje tereny zaśmiecone, znacznie przesuszone o glebach gliniasto-pylastych, w różnym stopniu zasobne w piasek, żwir i okruchy skalne. Ze względu na bardzo zwarte występowanie *Polygonum cuspidatum* inne rośliny występują sporadycznie i głównie na obrzeżu płata tego zespołu.

Zdj. fitosoc. (tab. 17): 275. Ul. Wita Stwosza, na zboczu nasypu toru kolejowego, na glebie próchniczej, gliniasto-pylastej. 276. Teren Zakładów Azotowych, w pobliżu rzeki Białej, rozległy plac o glebie gliniasto-pylasto-żwirowej. 277. Teren Zakładów Azotowych, skraj placu przyfabrycznego o glebie gliniasto-pylastej z licznymi kamykami. 278. Ul. Klikowska, zbocze nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-piaszczysto-kamienistej. 279. Ul. Krzyska, narożnik starego cmentarza nad potokiem, na ocienionym obrzeżu drogi o nawierzchni pylasto-piaszczysto-żwirowej. 280. Teren Zakładów Azotowych, skraj przydroża o nawierzchni piaszczysto-kamienistej.

32. *Rudbeckio-Solidaginetum*

Występuje niezbyt często i w niewielkich płatach, głównie na glebach umiarkowanie wilgotnych, gliniasto-żwirowych, różnie zasobnych w piasek i okruchy skalne. Zespół ten cechuje niepodzielna dominacja *Solidago gigantea*. Zarazem jest to najbardziej charakterystyczna roślina dla tego zespołu. Inne rośliny diagnostyczne dla tego zespołu, jak *Solidago canadensis* i *Rudbeckia laciniata*, występują na badanym terenie rzadko i poza płatami tego zespołu.

Zdj. fitosoc. (tab. 17): 281. Ul. F. Dzierżyńskiego, zbocze wysokiego nasypu torów kolejowych o nawierzchni gliniasto-pylasto-żwirowej z kamieniami i gruzem. 282. Teren Zakładów Azotowych, przy elektrociepłowni, skraj placu piaszczysto-gliniastego. 283. Teren Zakładów Azotowych, w pobliżu torów kolejowych, skraj ocienionego placu piaszczysto-kamienistego. 284. Osiedle Krzyż, skraj terenu Huty Szkła, na piaszczysto-pylastym obrzeżu drogi. 285. Osiedle Krzyż, na krawędzi nasypu torów kolejowych o nawierzchni żwirowo-piaszczystej. 286. Osiedle Krzyż, w pobliżu kościoła, skraj placu piaszczysto-pylastego. 287. Osiedle Krzyż, obok Huty Szkła, stary plac o spłaszczonej glebie.

WYNIKI BADAŃ

Wśród roślinności synantropijnej Tarnowa zbadano 23 zespoły i 7 zbiorowisk roślin ruderalnych (tab. 2—8, 11—17) oraz 2 kompleksowe zbiorowiska roślin segetalnych (tab. 9, 10). Łącznie w tych 32 podstawowych jednostkach fitosojologicznych wyodrębniono 115 mniejszych zbiorowisk roślinnych, w tym — 8 podzespołów, 24 warianty, 47 facji oraz 36 postaci i form zbiorowisk roślinnych.

Wyróżnione 32 zbiorowiska roślin tworzy 308 gatunków roślin kwiatowych i 10 mszaków. Spośród 318 gatunków roślin, 116 należy do 27 grup syntaksonomicznych roślinności synantropijnej, a 202 gatunki zaliczono do określonej grupy gatunków towarzyszących (tab. 19). W sumie na 1 zbiorowisko, udokumentowane 1—36 zdjęciami fitosojologicznymi, przypada 13—147 roślin z 4—23 grup syntaksonomicznych. Łącznie na 32 miejscowe zbiorowiska roślinności synantropijnej przypada 76 gatunków

przyjętych za charakterystyczne lub wyróżniające dla tych zbiorowisk (tab. 18). W tej sytuacji 1 zbiorowisko tworzą 2–43 rośliny diagnostyczne dla 2–24 fitocenoz (tab. 18). Okazuje się, że zdecydowana większość rozpatrywanych gatunków charakterystycznych i wyróżniających dla miejscowości zbiorowisk roślin synantropijnych występuje w różnych stosunkach ilościowych we wszystkich lub w niektórych grupach tych zbiorowisk roślin. I tak na przykład do najpospolitszych roślin należą: *Capsella bursa-pastoris*, *Lolium perenne*, *Matricaria discoidea*, *Plantago major*, *Agropyron repens*, *Erigeron canadensis*, *Tussilago farfara*, *Chenopodium album*, *Lactuca serriola*, *Tripleurospermum inodorum*, *Artemisia vulgaris*, *Arctium tomentosum* i *Urtica dioica*. Zasadnicza różnica między badanymi zbiorowiskami synantropijnymi sprowadza się do dominujących w nich roślin, które jednocześnie uznawane są za gatunki charakterystyczne lub wyróżniające (33–37, 39–43).

Interesujący jest fakt, że w różnych płatach, należących do określonego zbiorowiska roślin synantropijnych, współdominują rośliny uznawane za charakterystyczne lub wyróżniające oraz za towarzyszące dla różnych zbiorowisk synantropijnych. W wypadku zbiorowisk roślin ruderalnych stosunkowo największe powiązania pod tym względem zachodzą: między zespołem *Junco-Menthetum longifoliae* w wariancie z *Epilobium hirsutum* i zespołem *Epilobietum hirsuti*, między kilkoma określonymi facjami z zespołów *Lolio-Plantaginetum* i *Hordeo-Brometum*, między zespołem *Chenopodietum ruderale* a zbiorowiskiem z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album* oraz zespołem *Atriplicetum nitentis*, między zbiorowiskiem z *Artemisia campestris* i *A. vulgaris* i zespołem *Tanaceto-Artemisietum* w wariancie typowym, następnie między podzespółem *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii urticetosum* i zespołem *Tanaceto-Artemisietum*, w facjach z *Urtica dioica* oraz z *Urtica dioica* i *Tussilago farfara* oraz między tym ostatnim zespołem a zespołem *Echio-Melilotetum*.

Na badanym terenie zdecydowana większość zbiorowisk roślin ruderalnych występuje w płatach bardzo małych i nielicznych (tab. 2–8, 11–17). Najbliższe oraz bezpośrednie kontakty przestrzenne między tymi zbiorowiskami roślin zachodzą najczęściej lub wyłącznie w wypadku, gdy występują one na terenach kolejowych bądź na przyfabrycznych placach przeładunkowych i śmienniskowo-gruzowiskowych (ryc. 1). Jednocześnie w wymienionych miejscach roślinność ruderalna jest systematycznie niszczona mechanicznie lub preparatami chemicznymi.

Na terenie Tarnowa zbiorowiska roślin okopowych i zbożowych występują na glebach bardzo podobnych, szczególnie pod względem składu mechanicznego (tab. 9, 10) i stopnia znawożenia (tab. 1). Z tego głównie powodu obydwa te zbiorowiska roślin cechuje podobny skład florystyczny (tab. 9, 10). W tej sytuacji zarówno zbiorowiska roślin okopowych,

jak i zbiorowiska roślin upraw zbóż, trudno zaliczyć do jakiejkolwiek jednostki fitosociologicznej, czy to w obrębie klasy *Chenopodietea*, czy klasy *Secalietea*. Zachodzi to w wypadku większości dominujących w nich roślin oraz prawie wszystkich obecnych w nich roślin uznawanych za diagnostyczne zarówno dla zespołów, jak i dla wyższych jednostek roślinności segetalnej. Na ogół są to specyficzne zbiorowiska roślin segetalnych typu kompleksowego i kadłubowych. W tej postaci zbiorowiska segetalne są zazwyczaj charakterystyczne dla upraw polnych o wysokiej kulturze agrarnej (14, 44, 46). Niemal identycznie zróżnicowana roślinność upraw okopowych i zbożowych była już wcześniej scharakteryzowana między innymi na terenie Rzeszowa (37) i Przemyśla (43).

Wyodrębnione w Tarnowie zbiorowiska roślin synantropijnych występują na podobnie uformowanych glebach pod względem ogólnych właściwości fizycznych i stopnia uwilgotnienia, jak to już wcześniej stwierdzono w innych miastach południowej Polski (33—43). W tej sytuacji można w dużym przybliżeniu wydzielić 6 zasadniczych postaci powiązań roślinności synantropijnej z glebami:

1. Na glebach ilastych, gliniastych i mulistych lub zabagnionych występują zespoły *Polygono-Bidentetum* i *Junco-Menthetum logifoliae*.

2. W wypadku gleb dobrze uformowanych, głębokich, żyznych i stale, przynajmniej w miarę, wilgotnych najczęstsze są zespoły: *Impatienti-Convolvuletum*, *Polygonetum cuspidati* i *Sambucetum eboli* oraz zbiorowisko z *Impatiens parviflora*.

3. Dla gleb o nawierzchni przesuszonej, żwirowo-kamienisto-piaszczystej, z różną zawartością składników mineralno-organicznych, prawie jednakowo są charakterystyczne takie zespoły, jak: *Lolio-Potentilletum annserinae*, *Lolio-Plantaginetum*, *Puccinellietum distantis*, *Agropyretum repentis*, *Sisymbrietum loeselii* i *Echio-Melilotetum* oraz zbiorowiska: z *Amaranthus retroflexus* i *Erigeron canadensis*, z *Berteroa incana*, z *Artemisia campestris* i *A. vulgaris*.

4. Na glebach gliniastych i gliniasto-gruzowiskowych, w różnym stopniu uwilgotnionych oraz zasobnych w próchnicę, żwir, piasek, niemal wyłącznie występują zespoły: *Senecio-Tussilaginetum*, *Hordeo-Atriplicetum tataricae*, *Atriplicetum nitentis*, *Chenopodietum ruderale* oraz zbiorowisko z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album*.

5. Na glebach o różnym składzie mechanicznym i stopniu uwilgotnienia prawie jednakowo często występują fitocenozy: *Tanaceto-Artemisetum*, *Leonuro-Arctietum tomentosi*, *Rudbeckio-Solidaginetum*, *Urtico-Malvetum neglectae*, *Balloto-Chenopodietum* i *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii*.

6. Na glebach systematycznie uprawianych, o ogólnych właściwościach najbardziej podobnych do omówionych ich postaci przy okazji drugiej gru-

py zbiorowisk roślin ruderальных, występują zbiorowiska roślin okopowych i zbożowych.

Między wyodrębnionymi zbiorowiskami roślin synantropijnych i badanymi właściwościami chemicznymi gleb, na których one występują, nie stwierdzono prawie żadnej korelacji (tab. 1). Najczęściej są to gleby o odczynie zasadowym lub obojętnym ($\text{pH}/\text{H}_2\text{O}$ — 7,0—8,6), a rzadko słabo kwaśnym ($\text{pH}/\text{H}_2\text{O}$ — 4,9—6,9). Pomiędzy badanymi glebami o wymienionych zbiorowiskach stwierdzono większe różnice pod względem zawartości w nich P_2O_5 (3,6—125,4 mg/100 g gleby), K_2O (4,3—49,3 mg/100 g gleby), $\text{N}-\text{NO}_3$ (0,34—18,90 mg/100 g gleby) i próchnicy (0,38—15,49%) niż w przypadku CaCO_3 (0,04—5,51%) i związków Mg (4,2—16,0 mg/100 g gleby).

Wśród scharakteryzowanej roślinności na terenie Tarnowa stwierdzono różnej rangi zbiorowiska, które należą do ogólnie pospolitych lub rzadkich, oraz nieliczne takie, które nie były dotąd opisywane z innych środowisk miejskich i wiejskich w południowej Polsce (2, 5, 15, 19, 22, 24, 33—43, 45—47, 51, 52). W tym wypadku do najbardziej rozpowszechnionych należą zespoły: *Polygono-Bidentetum*, *Lolio-Plantaginetum*, *Sencionio-Tussilaginetum*, *Chenopodietum ruderale*, *Tanaceto-Artemisietum*, *Leonuro-Arctietum tomentosi*, *Rudbeckio-Solidaginetum* oraz w pewnym stopniu obydwie postacie kompleksowych zbiorowisk roślinności segetalnej z klasy *Chenopodietae* i klasy *Secalieteae*. Natomiast do rzadziej pojawiającej się lub stosunkowo niedawno scharakteryzowanej roślinności należą przede wszystkim zespoły: *Junco-Menthetum longifoliae*, *Lolio-Potentilletum anserinae*, *Puccinellietum distantis*, *Sisymbrietum loeselii*, *Hordeo-Atriplicetum tataricae*, *Atriplicetum nitentis*, *Urtico-Malvetum neglectae*, *Balloto-Chenopodietum*, *Impatienti-Convolvuletum*, *Helianthemum tuberosi*, *Sambucetum ebuli*, *Polygonetum cuspidati*, *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii*, *Agropyretum repantis* oraz zbiorowiska: z *Amaranthus retroflexus*, *Impatiens parviflora*, z *Erigeron canadensis*, z *Berteroa incana*, z *Artemisia campestris* i *A. vulgaris* oraz z *Asclepias syriaca*.

Większość wymienionych jednostek fitosocjologicznych wymaga jednak bliższego określenia pod względem ich zróżnicowania i pozycji fitosocjologicznej. Jak już podkreślano wielokrotnie, uwaga ta szczególnie odnosi się do stosunkowo niedawno szeroko ujętych takich 2 zespołów, jak: *Agropyretum repantis* i *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii* (10, 39—43).

Kilka spośród scharakteryzowanych zbiorowisk roślin synantropijnych na terenie Tarnowa wymaga zbadania na innych stanowiskach. Przede wszystkim dotyczy to 2 zbiorowisk: z *Asclepias syriaca* oraz z *Artemisia campestris* i *A. vulgaris*. Pierwsze podano już z 3 stanowisk z okolic Dęblina i z makroregionu lubelskiego (36). Natomiast drugie jest bardzo

podobne między innymi do wcześniej scharakteryzowanego na terenie Przemyśla zespołu *Salvio (verticillatae)-Artemisietum* (43).

Stwierdzone w Tarnowie fragmentarycznie uformowane zespoły ruderalne — *Hordeo-Atriplicetum tataricae* i *Atriplicetum nitens* — są na obszarze Polski raczej charakterystyczne dla rejonów nizinnych niż dla terenów podgórskich czy też górskich. Natomiast występujące w Tarnowie takie jednostki ruderalne, jak np. wariant z *Epilobium hirsutum* w zespole *Junco-Menthetum longisoliae*, następnie faza z *Galega officinalis* w zespole *Echio-Melilotetum* oraz wariant z *Rumex conglomeratus* w zespole *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii*, prawdopodobnie nie były dotąd w tej postaci opisywane z obszaru Polski. Na podkreślenie zasługuje brak na terenie Tarnowa wielu często lub rzadko występujących w innych miejscowościach podkarpackich i Kotliny Sandomierskiej takich jednostek roślinności ruderalnej, jak np. zbiorowisk: z *Cirsium arvense*, z *Chelidonium majus*, z *Tripleurospermum inodorum*, z *Daucus carota*, z *Pastinaca sativa*, z *Reseda lutea* i z *Medicago falcata* oraz zespołów: *Lepidietum drabae*, *Corispermo-Brometum tectorum*, *Xanthietum strumarii*, *Bunietum orientalis*, *Potentillo-Artemisietum absinthii*, *Onopordetum acanthii*, *Sisymbrietum sophiae* i *Malvetum pusillae* (33—43).

Śród roślin stwierdzonych na terenie Tarnowa wcześniej (4, 7, 8, 9) i obecnie (30) na uwagę między innymi zasługują: *Galega officinalis*, *Artemisia campestris*, *Lathyrus latifolius*, *Atriplex tataricum*, *Bidens melanocarpus*, *Caucalis daucoides*, *Allium carinatum*, *Anethum graveolens*, *Diplotaxis tenuifolia*, *Lepidium densiflorum*, *L. neglectum*, *Asclepias syriaca*, *Juncus atratus*, *Ranunculus sardous*, *Sisymbrium altissimum*, *Amaranthus blitoides*, *Centaurea diffusa*, *Carex contigua*, *Cirsium canum* i *Hesperis matronalis*.

Ogólnie można stwierdzić, że roślinność synantropijna Tarnowa, zarówno pod względem zróżnicowania, jak i składu florystycznego oraz warunków siedliskowych, jest bardziej podobna do dotychczas opisywanych tego typu zbiorowisk roślin z miast położonych w strefie kontaktowej Pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej (22, 33—37, 39, 41, 43) niż z miast znajdujących się w głębi Niżu Polskiego (2, 19, 30, 40, 42), czy też na obszarze Beskidów (5, 46, 47, 52).

PIŚMIENICTWO

1. Czuba R. [red.]: Metody badań laboratoryjnych w Stacjach Chemiczno-Rolniczych. Część I. Badania gleb. Wrocław 1969.
2. Dubiel E., Trzcińska-Tacik H.: Dolina Wierzbanówki. 4. Zbiorowiska roślinne pól uprawnych. Zesz. Nauk. UJ, 578. Prace Bot. 12, 69—95 (1984).
3. Fijałkowski D.: Synantropy roślinne Lubelszczyzny. Lub. Tow. Nauk., Prace Wydz. Biol. 5, Warszawa—Łódź 1978.

4. Frey A., Zając E. U., Zając A.: Niektóre rzadsze rośliny flory synantropijnej miasta Tarnowa. *Fragm. Flor. et Geobot.* 15 (4), 435—438 (1969).
5. Grodzińska K.: Zbiorowiska ruderalne Skalic Nowotarskich i Spiskich (Pieniński Pas Skałkowy). *Fragm. Flor. et Geobot.* 19 (2), 145—150 (1973).
6. Grzegorzek A.: Flora von Tarnów. *Oestr. Bot. Wochenschr.* 3, 121—122, 129—131, 137—139, 145—147, 153—154 (1853).
7. Grzegorzek A.: Spis roślin w różnych okolicach Galicji zebranych. *Spraw. Kom. Fizjogr.* 2, 34—51 (1868).
8. Gumiński R.: Ważniejsze elementy klimatu rolniczego Polski południowo-wschodniej. *Wiadom. St. Hydr. i Met.* 4 (1), 57—119 (1950).
9. Heger R.: Spis roślin jawnokwiatowych z okolic Tarnowa. *Spraw. Kom. Fizjogr.* 5, 7—22 (1871).
10. Hejný S., Kopecký K., Jehlik V., Krippelová T.: Prěhled ruderálních rostlinných společenstv Československa. *Rozpr. Českosl. Akad. Věd., Rada Matem. a Přírod. Věd.* 89 (2), 1—100 (1979).
11. Karczmarz K., Paczos S.: Zależność rozmieszczenia subatlantycznych i pseudoatlantycznych roślin od stosunków opadowych w Kotlinie Sandomierskiej i na zachodniej krawędzi Roztocza. *Roczn. Przem. TN* 17/18, 277—340 (1976/1977).
12. Klimek K., Starkel L.: Kotliny Podkarpackie. Kotlina Sandomierska. [w:] *Geomorfologia Polski*. Polska Południowa, PWN, Warszawa 1972, 1, 138—166.
13. Konior K.: Geologia okolic Tarnowa. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B* 1, 1—61 (1946).
14. Kopponen T., Isoviiita P., Lammes T.: The Bryophytes of Finland: An Annotated Checklist. *Flora Fennica*. Edit Soc. Pro Fauna et Flora Fennica 6, 1—46 (1977).
15. Kornaś J.: Zespoły roślinne Jury Krakowskiej. Część I. Zespoły pól uprawnych. *Acta Soc. Bot. Pol.* 20 (2), 361—438 (1950).
16. Kornaś J.: Zespoły roślinne Jury Krakowskiej. Część II. Zespoły ruderalne. *Acta Soc. Bot. Pol.* 21 (4), 701—718 (1952).
17. Kornaś J.: Zespoły roślinne Gorców. II. Zespoły synantropijne. *Fragm. Flor. et Geobot.* 14 (1), 83—124 (1968).
18. Kornaś J.: Zespoły synantropijne. [w:] *Szata roślinna Polski*, pod red. W. Szafera i K. Zarzyckiego, PWN, 1, Warszawa 1972.
19. Kucharczyk H., Kucharczyk M.: Zbiorowiska ruderalne Sandomierza. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C* 38, 215—238 (1983).
20. Leniek I., Herzik F., Leśniak F.: Dzieje miasta Tarnowa. Tarnów 1911.
21. Lewińska I.: Klimat dorzecza Białej Dunajcowej. *Studia Ośrodka Dokum. Fizjogr. PAN*, 5, 59—93 (1976).
22. Łuczycka A.: Roślinność synantropijna torów kolejowych rejonu Medyki i Żurawicy pod Przemyślem. *Roczn. Przem. TN*, 17/18, 361—393 (1976/1977).
23. Matuszkiewicz W.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa 1981.
24. Nowiński M.: Chwasty segetalne Zęgiestowa i okolic w Beskidzie Sądeckim. *PTPN, Prace Kom. Nauk Roln. i Kom. Nauk Leśnych* 19 (1), 119—149 (1965).
25. Nowosad-Grylowa M.: Grodzisko w Zawadzie, pow. Tarnów. *Acta Arch. Carpathica*, 11, 136—138 (1969).
26. Orliński N.: Tarnów i okolice. *Przewodnik*. Wyd. „Sport i Turystyka”. Warszawa 1982.

27. Park miejski zwany ogrodem strzeleckim. Praca zbiorowa, Muzeum Okręgowe. Tarnów 1976.
28. Pawłowski B.: Skład i budowa zbiorowisk roślinnych oraz metody ich badań. [w:] Szata roślinna Polski, pod red. W. Szafera i K. Zarzyckiego, 1, PWN, Warszawa 1972.
29. Römer E.: Regiony klimatyczne Polski. Prace Wrocław. Tow. Nauk., seria B 16, 1—26 (1949).
30. Sowa R.: Flora i roślinne zbiorowiska ruderalne na obszarze województwa łódzkiego ze szczególnym uwzględnieniem miast i miasteczek. Wyd. Univ. Łódzkiego 96, Łódź 1971.
31. Strzemski M.: Gleby woj. krakowskiego. Przegl. Geogr. 26 (4), 54—94 (1954).
32. Szafer W., Kulczyński S., Pawłowski B.: Rośliny polskie. PWN, Warszawa 1976.
33. Świeś F.: Zbiorowiska ruderalne i elementy synantropijne Krośna. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 38, 165—175 (1983).
34. Świeś F.: Zbiorowiska ruderalne i flora synantropijna miasta Gorlic. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 39, 153—172 (1984).
35. Świeś F.: Zbiorowiska ruderalne i flora synantropijna miasta Sanoka. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 40, 261—273 (1985).
36. Świeś F.: Zbiorowiska ruderalne Dęblina. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 41, 89—100 (1986).
37. Świeś F.: Roślinność synantropijna Rzeszowa. Roczn. Przem. TN 28 (w druku).
38. Świeś F.: Rośliny naczyniowe Tarnowa. Maszynopis. Lublin 1978.
39. Świeś F., Pleban A.: Roślinność ruderalna i flora synantropijna miasta Jasła na Pogórzu Karpackim. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 26, 235—258 (1981).
40. Świeś F., Kucharczyk M.: Zbiorowiska ruderalne i elementy flory synantropijnej Tarnobrzegu. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C 27, 351—375 (1982).
41. Świeś F., Piorecki J.: Zbiorowiska ruderalne i flora synantropijna na terenie Jarosławia. Roczn. Przem. TN 24/25, 375—410 (1986).
42. Świeś F., Urban D.: Roślinność ruderalna i flora synantropijna w Rozwadowie, Stalowej Woli i Nisku. Roczn. Przem. TN 24/25, 411—444 (1986).
43. Świeś F., Witkowska - Wawer L.: Roślinność synantropijna Przemyśla. Roczn. Przem. TN 26, 273—352 (1988).
44. Dowiarz I.: Geologia Karpat i Przedgórza okolic Tarnowa, Pilzna i Tuchowa. Prace Państw. Inst. Geol. 7, 17—225 (1951).
45. Wójcik Z.: The Plant Communities of Root-crop Fields in Lowlands and Highlands of Poland: Floristic, Ecologic and Regional Differentiation. Fedd. Repert. 84 (7—8), 573—588 (1973).
46. Wójcik Z.: Zbiorowiska roślinne pól uprawnych jako wyraz warunków siedliskowych w Beskidzie Niskim. [w:] Rejonizacja chwastów segetalnych dla potrzeb rolnictwa. IUNG, Puławy 1974.
47. Wójcik Z.: Charakterystyka siedlisk polnych na pogórzu Beskidu Niskiego metodami biologicznymi. Prace Geogr. TC, PZ PAN 121 (5), 1—111 (1977).
48. Wróbel S.: Dziedzice prywatnego Tarnowa. Zesz. Tarnowskie. 3 (11), 26—45 (1971).
49. Tarnów, plan miasta. PPWK, Warszawa—Wrocław 1986.
50. Tokaj I., Gondek W.: Gleby dorzeca Białej Dunajcowej. Studia Ośrodku Dokum. Fizjogr. PAN 5, 119—135 (1976).

51. Trąba Cz.: Zachwaszczenie ścierniskowe na różnych jednostkach glebowych południowo-wschodniej Polski. Inst. Uprawy Roli i Roślin, Wydz. Roln. AR w Lublinie. Praca doktorska — maszynopis. Lublin 1980.
52. Zając E. U.: Ruderal Vegetation of the Bielsko-Biała Town. Monogr. Bot. 40, 5—87 (1974).

РЕЗЮМЕ

На основе 287 фитосоциологических снимков охарактеризовали 23 ассоциации и 9 точно не определенных сообществ синантропных растений, в их числе 23 ассоциации и 7 сообществrudеральных растений и 2 сообщества сегетальных. Всего в 32 основных фитосоциологических единицах выделили 115 меньших растительных сообществ, в том числе 8 субассоциаций, 24 варианта, 47 фаций и 36 форм растительных сообществ. Фитосоциологическая структура этой растительности представлена в табл. 2—19.

Большая часть основных и меньших сообществ синантропных растений, исследованных в Тарнуве, относится к часто описываемым как в Польше, так и за границей. Примерами будут: *Polygono-Bidentetum*, *Lolio-Plantaginetum*, *Senecioni-Tussilagineturn*, *Chenopodietum ruderale*, *Tanaceto-Artemisietum*, *Leonuto-Arctietum tormentosi*, *Rudbeckio-Solidarginetum*. К менее известным и спорным единицам относятся: *Junco-Menthetum longifoliae*, *Lolio-Potentilletum anserinae*, *Puccinellietum distantis*, *Sisymbrietum loeselii*, *Hordeo-Atriplicetum tataricae*, *Atriplicetum nitentis*, *Urtico-Malvetum neglectae*, *Balloto-Chenopodietum*, *Impatienti-Convolvuletum*, *Helianthetum tuberosi*, *Sambucetum ebuli*, *Polygonetum cuspidati*, *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii*, *Agropyretum repantis*, а также сообщества с: *Amaranthus retroflexus*, *Impatiens parviflora*, *Erigeron canadensis*, *Betteroa incana*. В Польше к наиболее интересным фитосоциологическим единицам принадлежат сообщества с: *Asclepias syriaca*, *Artemisia campestris*, *A. vulgaris*, а также фация с *Galega officinalis* в ассоциации *Echio-Melilotetum*.

Наиболее трудными для фитосоциологической характеристики как на территории гор. Тарнуга, так и в других регионах южной Польши оказались сообщества пропашных и зерновых растений. В культурах пропашных растений преобладает сообщество, относящееся к 3 ассоциациям: *Echinochloo-Setarietum*, *Galinsogo-Setarietum*, *Oxalido-Chenopodietum polyspermi*. Среди зерновых культур наиболее распространено сообщество со свойствами, характерными и для *Aphano-Matricarietum* и для *Vicietum tetraspermae*.

Экологические и фитосоциологические сходства и различия между исследованными сообществами синантропных растений носят очень сложный характер. Об этом свидетельствуют данные табл. 1, 18 и 19.

SUMMARY

On the basis of 287 phytosociological records 23 associations and 9 indeterminate communities of synantropic plants were characterized. These include 23 associations and 7 communities of ruderal plants and 2 communities of segetal plants. In those 32 basic phytosociological units 115 smaller communities were distinguished, of which: 8 subassociations, 24 variants, 47 facies and 36 forms of

plant communities. Phytosociological structure of those plants were presented in Tables 2—19.

Most of the studied basic and smaller communities of synantropic plants in the Tarnów area belong to the most common home and abroad. Some of these are: *Polygono-Bidentetum*, *Lolio-Plantaginetum*, *Senecioni-Tussilaginetum*, *Chenopodietum ruderale*, *Tanaceto-Artemisietum*, *Leonuro-Arctietum tomentosi*, *Rudbeckio-Solidaginetum*. Less known and controversial phytosociological units include: *Junco-Menthetum longifoliae*, *Lolio-Pontentilletum anserinae*, *Puccinellietum distantis*, *Sisymbrietum loeselii*, *Hordeo-Atriplicetum tataricae*, *Atriplicetum nitentis*, *Urtico-Malvetum neglectae*, *Balloto-Chenopodietum*, *Impatiensi-Convolvuletum*, *Helianthetum tuberosi*, *Sambucetum ebuli*, *Polygonetum cuspidati*, *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii*, *Agropyretum repantis* and communities with: *Amaranthus retroflexus*, *Impatiens parviflora*, *Erigeron canadensis* and *Berteroia incana*. The most interesting phytosociological units on national scale include: communities with *Asclepias syriaca*, with *Artemisia campestris* and *A. vulgaris* and facies with *Galega officinalis* in the *Echio-Melilogetum* association.

In the Tarnów area, like in other regions of South-East Poland, communities of root plants and cereals turned out to be most difficult for phytosociological characterization. In root crops, the dominant community is one that is connected with 3 associations: *Echinochloo-Setarietum*, *Galinsogo-Setarietum* and *Oxalido-Chenopodietum polyspermi*. Among cereal crops the most common is a community with properties in between associations *Aphano-Matricarietum* and *Vicietum tetraspermae*.

Ecological and phytosociological similarities and differences between the investigated communities of synantropic plants are very complex. They were presented in Tables 1, 18 and 19.

Tab. 2. 1 — zespół *Polygono-Bidentetum* w wariantach: a — z *Polygonum hydropiper* (w facjach: 1 — typowej z *Polygonum hydropiper*, 2 — z *Bidens tripartitus*), b — z *Bidens tripartitus*, c — z *Polygonum nodosum*

1 — *Polygono-Bidentetum* association in variants: a — with *Polygonum hydropiper* (in facies: 1 — typical with *Polygonum hydropiper*, 2 — with *Bidens tripartitus*), b — with *Bidens tripartitus*, c — with *Polygonum nodosum*

Numer Number of	zbiorowiska community													1 Stałosć Constantcy							
		1	2	1	b	1	c	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Powierzchnia zdjęcia w Area of plot in	m ²	8	15	6	10	4	18	10	6	10	6	10	25	10	20	50	50	50	50	50	
Pokrycie w % warstwy Cover in % the layer	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Liczba gatunków w zdjęciu Number of species in record		16	12	7	8	9	21	25	17	20	25	28	29	29	29	29	29	29	29	29	
I.	Ch: a - <i>Bidentetea tripartiti</i> - <i>Bidentetalia tripartiti</i> , b - <i>Bidentetria tripartiti</i>																				
a	<i>Bidens tripartitus</i> /D: 1/	1	3	4	5	4	5	5	5	5	5	4	1	.	.	.	V				
a	<i>Rorippa palustris</i>	+	I			
a	<i>Polygonum mite</i>	+	IV			
a	<i>Polygonum nodosum</i> /D: 1/	+	III			
b	<i>Polygonum hydropiper</i> /Ch: 1/	5	4	4	2	1	r	1	1	1	2	IV			
II.	Ch: a - <i>Plantaginetes majoris</i> - <i>Plantaginetalia majoris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicetum crispis</i> , c - <i>Polygonion avicularis</i>																				
a	<i>Agrostis alba</i>	+	I			
a	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	+	II			
b	<i>Alopecurus geniculatus</i>	+	I			
b	<i>Ranunculus repens</i>	+	IV			
b	<i>Rumex crispus</i>	+	I			
b	<i>Potentilla anserina</i> /Ch: 3/	+	II			
c	<i>Plantago major</i> /Ch: 3/	+	III			
c	<i>Poa annua</i>	+	II			
c	<i>Polygonum aviculare</i>	+	II			
III.	D: <i>Agropyretea repantis</i> - <i>Convolvulo-Agropyriion</i> - <i>Agropyretum repantis</i>																				
a	<i>Agropyron repens</i> /D: 6/	+	II			
IV.	Ch: a - <i>Chenopodietae</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Polygono-Chenopodiatae</i> , d - <i>Eu-Polygono-Chenopodion</i>																				
a	<i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/	+	3	3	II		
a	<i>Geranium pusillum</i>	+	II			
a	<i>Atriplex patulum</i>	+	2	II		
b	<i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/	+	II			
b	<i>Sisymbrium officinale</i>	+	II			
b	<i>Tussilago farfara</i> /Ch: 13/	+	II			
c	<i>Polygonum tomentosum</i> /Ch: 18 B/	+	II			
c	<i>Echinochloa crus-galli</i> /Ch: 17 A/	+	II			
d	<i>Galinsoga quadriradiata</i> /Ch: 17 B/	+	III			
V.	Ch: a - <i>Aperatalia</i> , b - <i>Aphanion</i>																				
a	<i>Apera spica-venti</i>	+	I			
b	<i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch: 18 A/	+	III			
VI.	Ch: a - <i>Artemisietae</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Eu-Arction</i> , d - <i>Alliarion</i> , e - <i>Convolvuletalia sepium</i> , f - <i>Senacion fluvialis</i>																				
a	<i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	+	III			
a	<i>Urtica dioica</i> /D: 25/	+	II			
c	<i>Rumex obtusifolius</i> /Ch: 25/	+	III			
c	<i>Armoracia lapathifolia</i> /D: 25/	+	II			
VII.	Ch: a - <i>Sambuco-Salicion</i>																				
VIII.	Inne /others/:																	I			
	<i>Poa palustris</i>	+	I			
	<i>Lycopus europaeus</i>	+	I			
	<i>Ranunculus flammula</i>	+	I			
	<i>Epilobium hirsutum</i>	+	I			
	<i>Veronica beccabunga</i>	+	I			
	<i>Rumex conglomeratus</i> /D: 25/	+	II			
	<i>Taraxacum officinale</i>	+	II			
	<i>Epilobium roseum</i>	+	I			
	<i>Glyceria plicata</i>	+	III			
	<i>Stellaria media</i>	+	II			
	<i>Equisetum palustre</i> /D: 6/	+	II			
	<i>Achillea millefolium</i>	+	II			
	<i>Cirsium arvense</i>	+	II			
	<i>Trifolium repens</i>	+	II			
	<i>Puccinellia distans</i> /Ch: 5/	+	I			
	<i>Heracleum sphondylium</i>	+	I			
	<i>Polygonum persicaria</i>	+	II			
	Gatunki sporadyczne /sporadic species/: Ib - <i>Bidens cernuus</i> /D: 1/ 4/++; IIc - <i>Matricaria discoidea</i> , /Ch: 3/ 10/++; Loliuim perenne /Ch: 3/ 10/++; IIIa - <i>Convolvulus arvensis</i> /Ch: 3/ 10/++; IVb - <i>Hordeum murinum</i> /Ch: 9/ 11/++; IVc - <i>Setaria glauca</i> 12/++; IVd - <i>Euphorbia helioscopia</i> 12/r, <i>Lamium purpureum</i> 12/r, <i>Sonchus oleraceus</i> 13/r, <i>Veronica persica</i> 13/r; Va - <i>Vicia hirsuta</i> 13/++; Vb - <i>Melandrium album</i> 12/++; Vic - <i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/ 8/++; A. <i>lappa</i> /D: 23/ 10/++; VID - <i>Malachium aquaticum</i> 12/++; VIIa - <i>Calyptagia sepium</i> 1/++; VII - <i>Solidago canadensis</i> /Ch: 31/ 7/++; VIIa - <i>Sambucus nigra</i> b 7/++; VIII - <i>Juncus conglomeratus</i> 1/++, J. <i>effusus</i> 3/++; Oenanthe aquatica 1/++, Caltha palustris 2/++, Cardamine pratensis 2/++; Glechoma hederacea 2/++, <i>Menha arvensis</i> 2/++, Scirpus sylvaticus 2/++, Holcus mollis 3/++, Myosotis palustris 3/++, Scrophularia nodosa 3/++, Deschampsia caespitosa 5/++, Phragmites communis 5/++, Poa compressa 7/++, Trifolium pratense 7/++, Chaerophyllum aromaticum 8/++, Parthenocissus quinquefolia 9/++, Erigeron canadensis /D: 18; 12/ 10/r, <i>Fagopyrum sagittatum</i> 10/++, Senecio vulgaris 10/++, Veronica chamaedrys 10/++, Galeopsis tetrahit 11/++, Sonchus arvensis 11/++, Symphytum officinale 12/r, Medicago lupulina 13/++, Synapis arvensis 13/r, Stachys palustris 13/++, Viola arvensis 13/++.																				

Tab. 3. 2 — zespół *Junco-Menthetum longifoliae* w wariantach: a — z *Epilobium hirsutum*, b — typowym z *Mentha longifolia* (w facjach: 1 — z *Rumex obtusifolius*, 2 — *Ranunculus repens* i *Mentha arvensis*, 3 — typowej z *Mentha longifolia*); 3 — zespół *Lolio-Potentilletum anserinae*; 4 — zespół *Lolio-Plantaginetum* w wariantach: a — z *Matricaria discoidea* i *Poa annua*, b — z *Poa annua*, c — z *Polygonum aviculare*, d — z *Trifolium repens* i *Plantago maior*, e — z *Plantago maior*; 5 — zespół *Puccinellietum distantis* w wariantach: a — z *Lepidium ruderale* (w facjach: 1 — z *Amaranthus retroflexus*, 2 — typowej z *Lepidium ruderale*), b — z *Lepidium ruderale* i *Puccinellia distans*, c — typowym z *Puccinellia distans* 2 — *Junco-Menthetum longifoliae* association in variants: a — with *Epilobium hirsutum*, b — typical with *Mentha longifolia* (in facies: 1 — with *Rumex obtusifolius*, 2 — *Ranunculus repens* and *Mentha arvensis*, 3 — typical with *Mentha longifolia*); 3 — *Lolio-Potentilletum anserinae* association; 4 — *Lolio-Plantaginetum* association in variants: a — with *Matricaria discoidea* and *Poa annua*, b — with *Poa annua*, c — with *Polygonum aviculare*, d — with *Trifolium repens* and *Plantago maior*, e — with *Plantago maior*; 5 — *Puccinellietum distantis* association in variants: a — with *Lepidium ruderale* (in facies: 1 — with *Amaranthus retroflexus*, 2 — typical with *Lepidium ruderale*), b — with *Lepidium ruderale* and *Puccinellia distans*, c — typical with *Puccinellia distans*

Numer Number of	zbiorowiska community	2			3			4				5			4	5
		a	b	1 2 3	a	b	c	d	e	a	b	c	1 2			
Powierzchnia zdjęcia w Area of plot in		2	14		25	21										
		40	60	15	60	15	16	18	19	10	20					
Pokrycie w % warstwy Cover in % of the layer	c	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	d	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Liczba gatunków w zdjęciu Number of species in record		19	21	22	22	20	13	17	8	9	9	9	10	10	10	10
		21	22	22	22	20	13	17	9	9	9	9	10	10	10	10
		22	22	22	22	20	13	17	9	9	9	9	10	10	10	10
		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
I. Chi a - <i>Bidentetalia tripartiti</i> - <i>Bidentetalia tripartiti</i> , b - <i>Bidentetria tripartiti</i>																
a <i>Polygonum mites</i>																
a <i>Bidens tripartitus</i> /Ch:1/																
b <i>Polygonum hydroperper</i> /Ch:1/																
II. Ch: a - <i>Plantaginetea majoris</i> - <i>Plantaginetalia majoris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicion crispi</i> , c - <i>Polygonion aviculare</i>																
a <i>Agrostis alba</i>																
a <i>Capsella bursa-pastoris</i> /Ch:4/																
b <i>Mentha longifolia</i> /Ch:2/																
b <i>Ranunculus repens</i>																
b <i>Potentilla anserina</i> /Ch:3/																
b <i>Rorippa silvestris</i>																
b <i>Juncus macrorhizus</i>																
b <i>Rumex crispus</i>																
c <i>Plantago major</i> /Ch:4/																
c <i>Poa annua</i>																
c <i>Lolium perenne</i> /Ch:4/																
c <i>Matricaria discoidea</i> /Ch:4/																
c <i>Polygonum aviculare</i>																
c <i>Bryum argenteum</i>																
c <i>Bryum caespiticium</i>																
III. D: a - <i>Agropyretea repantis</i> - <i>Agropyretalia repantis</i> - <i>Convolvulo-Agropyronion</i>																
a <i>Carex hirta</i> /D:6/																
a <i>Agropyron repens</i> /D:6/																
IV. Ch: a - <i>Chenopodieta</i> , b - <i>Sisymbrieta</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Eu-Polygono-Chenopodion</i>																
a <i>Chenopodium album</i> /Ch:14/																
a <i>Atriplex patula</i>																
b <i>Sisymbrium officinale</i>																
b <i>Tussilago farfara</i> /Ch:13/																
b <i>Hordeum murinum</i> /Ch:9/																
b <i>Sisymbrium loeselii</i> /Ch:10/																
b <i>Lepidium ruderale</i> /D:5/																
b <i>Lactuca serriola</i> /Ch:15/																
c <i>Sonchus oleraceus</i>																
V. Ch: a - <i>Aperetalia</i> , b - <i>Aphanion</i>																
a <i>Apera spica-venti</i>																
b <i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch:18 A/																
VI. Ch: a - <i>Artemisieta</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Onopordion acanthii</i> , d - <i>Eu-Arction</i> , e - <i>Alliarion</i>																
a <i>Urtica dioica</i> /D:25/																
a <i>Artemisia vulgaris</i> /Ch:22/																
a <i>Tanacetum vulgare</i> /Ch:22/																
a <i>Melandrium album</i>																
c <i>Melilotus albus</i> /Ch:21/																
d <i>Rumex obtusifolius</i> /Ch:25/																
d <i>Arctium tomentosum</i> /Ch:23/																
e <i>Valachium aquaticum</i>																
VII. Inne /others/:																
<i>Epilobium hirsutum</i>	4	+
<i>Scirpus sylvaticus</i>	+	+
<i>Lycopus europaeus</i>	+	1	+
<i>Epilobium roseum</i>	+	+	+
<i>Juncus effusus</i>	+	+	+
<i>Caltha palustris</i>	+	+	+
<i>Festuca rubra</i>	+	+	+
<i>Galeopsis pubescens</i> /D:25/	+	+	+
<i>Sinapis arvensis</i>	+	+	+
<i>Glechoma hederacea</i>	+	+	+
<i>Aegopodium podagraria</i> /D:25/	+	+	+
<i>Mentha arvensis</i>	+	2	1
<i>Agrostis stolonifera</i>	+	+	+
<i>Agrostis vulgaris</i>	+	+	1
<i>Cirsium arvense</i>	+	+	1
<i>Polygonum convolvulus</i>	+	+	1
<i>Ranunculus acer</i>	+	+	1
<i>Taraxacum officinale</i>	+	+	1
<i>Plantago lanceolata</i>	+	+	1
<i>Juncus bufonius</i>	+	+	1
<i>Leontodon autumnalis</i>	+	+	1
<i>Polygonum persicaria</i>	+	+	1
<i>Achillea millefolium</i>	+	+	1
<i>Daucus carota</i>	+	+	1
<i>Trifolium repens</i>	+	+	1
<i>Medicago lupulina</i>	+	+	1
<i>Erigeron canadensis</i> /D:8,12/	+	+	1
<i>Ranunculus sardous</i>	+	+	1
<i>Trifolium hybridum</i>	+	+	1
<i>Senecio vulgaris</i>	+	+	1
<i>Ceratodon purpureus</i>	+	+	1
<i>Sonchus arvensis</i>	+	+	1
<i>Pastinaca sativa</i> /D:24/	+	+	1
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+	+	1
<i>Amaranthus retroflexus</i> /D:7/	+	+	1
<i>Puccinellia distans</i> /Ch:5/	+	+	1

Gatunki sporadyczne /sporadic species/: IIIa - *Convolvulus arvensis* /D:6/ 27+; IVa - *Geranium pusillum* 20/r; IVb - *Atriplex tataricum* /Ch:11/ 41+; IVc - *Euphorbia peplus* /Ch:17 B/ 18+, *Galinsoga parviflora* /Ch:17 B/ 39+; VIb - *Arctium minus* /D:23/ 43+; VIId - *Lamium album* 26+, *Armoracia lapathifolia* /D:25/ 35+; VIIe - *Impatiens parviflora* /D:30/ 41+; VII - *Alnus glutinosa* b 14+, *Glyceria plicata* 14+, *Salix viminalis* b 14+, *Veronica beccabunga* 14+, *Bromus mollis* /D:9/ 15+, *Stellaria graminea* 15+, *Geum urbanum* 16+, *Lythrum salicaria* 16+, *Chasophyllum aromaticum* 17+, *Phalaris arundinacea* 17/1, *Veronica chamaedrys* 17/+, *Rumex conglomeratus* /D:25/ 18+; VIIc - *Picris hieracioides* 19/+, *Phleum pratense* 20/+, *Campanula rapunculoides* 26/r, *Deschampsia caespitosa* 29/+, *Equisetum palustre* /D:6/ 29/+, *Erigeron annuus* 29/r, *Fumaria hygrometra* 29/+, *Alectrolophus glaber* 34/+, *Lathyrus pratensis* 35/r, *Hypochaeris radicata* 36/r, *Chrysanthemum parthenium* 40/r, *Anagallis arvensis* 41/+, *Brassica napus* 41/r, *Diplotaxis muralis* 41/+, *Senecio viscosus* /D:13/ 41/+, *Dactylis glomerata* 43/+, *Poa compressa* 43/+, <i

Tab. 4. 6 — zespół *Agropyretum repentis* w podzespołach: a — *A. r. rubetosum caesii*, b — *A. r. convolvuletosum arvense* (w wariantach: 1 — typowym z *Convolvulus arvensis*, 2 — z *Equisetum palustre*), c — *A. r. caricetosum hirtae*, d — *A. r. caricetosum brizoidae*, e — *A. r. brometosum inermii*, f — *A. r. calamagrostetosum epigiei* (w facjach: 1 — z *Convolvulus arvensis* i *Agropyron repens*, 2 — typowej z *Calamagrostis epigeios*, 3 — z *Tussilago farfara*)

typowej z *Calamagrostis epigeios*, 3 — z *Tussilago farfara*)
 6 — *Agropyretum repensis* association in subassociations: a — *A. r. rubetosum*
caesii, b — *A. r. convolvuletosum arvense* (in variants: 1 — typical with *Convolvulus arvensis*, 2 — with *Equisetum palustre*), c — *A. r. caricetosum hirtae*, d —
A. r. caricetosum brizoidae, e — *A. r. brometosum inermii*, f — *A. r. calamagrostie-*
tosum epigei (in facies: 1 — with *Convolvulus arvensis* and *Agropyron repens*, 2 —
 typical with *Calamagrostis epigeios*, 3 — with *Tussilago farfara*)

Numer	zbiorowiska community	a	6		c	d	e	f
			1	2				
Number of	zdjęcia record							
Powierzchnia zdjęcia = Area of plot in	m ²	46						
Pokrycie w % warstwy Cover in % of the layer	c	80	100	16	47			
Liczba gatunków w zdj. egiu Number of species in record	d	10	12	11	100	8		
I.	a - <i>Agropyro-Rumicion crispis</i> , b - <i>Polygonion avicularis</i>							
a <i>Ranunculus repens</i>								+ r
b <i>Bryum caespiticium</i>								I
b <i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/								I
b <i>Polygonum aviculare</i>								I
b <i>Bryum argenteum</i>								I
II.	D: a - <i>Agropyretea repentis</i> - <i>Agropyretalia repentis</i> - <i>Convolvulo-Agropyiron</i>							
a <i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/		1	1	1	1	3	5	5
a <i>Agropyron repens</i> /D: 6/		+ +	+	+	+	+	+	+
a <i>Carex hirta</i> /D: 6/		2	2	1	5	5	5	1
III.	Ch: a - <i>Chenopodieta</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Polygono-Chenopodietalia</i> , d - <i>Eu-Polygono-Chenopodion</i> , e - <i>Panico-Setariion</i>							
a <i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/								I
a <i>Atriplex patulum</i>								II
b <i>Sisymbrium officinale</i>								I
b <i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/								I
b <i>Sisymbrium loeselii</i> /Ch: 10/								II
b <i>Lepidium ruderale</i> /D: 5/								II
b <i>Tussilago farfara</i> /Ch: 13/								r 4
d <i>Sonchus oleraceus</i>								I
IV.	Ch: a - <i>Artemisieta</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Onopordion acanthii</i> , d - <i>Eu-Arction</i> , e - <i>Alliarion</i> , f - <i>Senecion fluvialis</i>							
a <i>Urtica dioica</i> /D: 25/		+ +	r	++	+			
a <i>Tanacetum vulgare</i> /Ch: 22/								I
a <i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/		+ +	+	+	+	+	+	IV
b <i>Melandrium album</i>								I
c <i>Melilotus officinalis</i> /Ch: 21/								I
c <i>Melilotus albus</i> /Ch: 21/								I
e <i>Impatiens parviflora</i> /D: 30/								I
f <i>Saponaria officinalis</i>								I
V.	Ch: a - <i>Epilobietea angustifolii</i> - <i>Epilobetalia angustifolii</i> , b - <i>Sambuco-Salicion</i>							
a <i>Calamagrostis epigeios</i> /D: 6/								5 5 5
b <i>Sambucus nigra</i> b								
VI.	Inne /others/:							
<i>Senecio viscosus</i> /D: 13/								I
<i>Galeopsis pubescens</i> /D: 25/								I
<i>Rubus caesius</i> /D: 6/		5	5	5	5	1		I
<i>Galium aparine</i>								I
<i>Diplotaxis muralis</i>								I
<i>Galium mollugo</i>								I
<i>Arrhenatherum elatior</i>								II
<i>Amaranthus retroflexus</i> /D: 7/								I
<i>Equisetum palustre</i> /D: 6/								I
<i>Equisetum arvense</i> /D: 6/		1	z	1	1	1	1	V
<i>Pastinaca sativa</i> /D: 24/								II
<i>Taraxacum officinale</i>								II
<i>Cirsium arvense</i>								II
<i>Dactylis glomerata</i>								I
<i>Linaria vulgaris</i>								I
<i>Polygonum convolvulus</i>								II
<i>Erigeron canadensis</i> /D: 8; 12/								II
<i>Achillea millefolium</i>								II
<i>Rumex acetosa</i>								II
<i>Pimpinella saxifraga</i>								I
<i>Carex brizoides</i> /D: 6/								I
<i>Artemisia campestris</i> /D: 20/								I
<i>Acer negundo</i> b								I
<i>Euphorbia esula</i>								I
<i>Euphorbia cyparissias</i>								I
<i>Senecio vulgaris</i>								I
<i>Vicia cracca</i>								I
<i>Medicago falcata</i>								I
<i>Heracleum sphondylium</i>								I
<i>Picris hieracioides</i>								I
<i>Trifolium repens</i>								I
<i>Bromus inermis</i> /D: 6/								5 5 5
<i>Lathyrus tuberosus</i>								I
<i>Erigeron annuus</i>								I
<i>Ceratodon purpureus</i>								I
Gatunki sporadyczne /sporadic species/: Ia - <i>Potentilla reptans</i> 51/+, <i>P. anserina</i> /Ch: 3/ 67/+, <i>P. anserina</i> /Ch: 3/ 67/+, <i>Plantago major</i> /Ch: 4/ 70/r; IIId - <i>Hordeum murinum</i> /Ch: 9/ 55/+, IIId - <i>Polygonum tomentosum</i> /Ch: 18 B/ 47/r; IIId - <i>Oxalis stricta</i> /Ch: 17 C/ 51/+, <i>Euphorbia peplus</i> /Ch: 17 B/ 59/r; IIId - <i>Setaria viridis</i> 59/r; IVc - <i>Oenothera biennis</i> /Ch: 21/ 49/+, <i>Reseda lutea</i> 53/+, <i>Echium vulgare</i> /Ch: 21/ 59/+, <i>Berteroa incana</i> /Ch: 19/ 68/+, <i>Carduus acanthoides</i> 70/r; IVd - <i>Ballota nigra</i> /Ch: 24/ 46/+, <i>Lamium album</i> 66/+, VI - <i>Agrostis vulgaris</i> 49/+, <i>A. stolonifera</i> 71/+, <i>Triticum vulgare</i> 50/r, <i>Cichorium intybus</i> 51/+, <i>Stellaria media</i> 51/+, <i>Pestuca heterophylla</i> 55/+, <i>Scalae cereale</i> 56/r, <i>Bromus mollis</i> /D: 9/ 57/+, <i>Sonchus arvensis</i> 57/r, <i>Senecio jacobaea</i> 58/+, <i>Solanum tuberosum</i> 62/+, <i>Silene inflata</i> 63/r, <i>Polygonum persicaria</i> 66/+, <i>Galium vernum</i> 69/+, <i>Trifolium medium</i> 69/2, <i>T. pratense</i> 71/+, <i>Ceratonia vulgaris</i> 70/+, <i>Odontites rubra</i> 70/+, <i>Poa palustris</i> 70/+, <i>P. compressa</i> 71/+, <i>Amblystegium serpens</i> 71/+, <i>Deschampsia caespitosa</i> 71/+, <i>Galega officinalis</i> 71/+, <i>Ribes vulgare</i> b 71/r, <i>Salix purpurea</i> b 71/r, <i>Valeriana officinalis</i> 71/r.								

Tab. 5. 7 — zbiorowisko z *Amaranthus retroflexus* w postaciach: a — typowej z *Amaranthus retroflexus*, b — z *Amaranthus retroflexus* i *Convolvulus arvensis*; 8 — zbiorowisko z *Erigeron canadensis* w postaciach: a — z *Erigeron canadensis*, *Convolvulus arvensis* i innymi, b — z *Medicago lupulina*; 9 — zespół *Hordeo-Brometum* w facjach: a — z *Plantago maior*, b — z *Polygonum aviculare*, c — z *Lolium perenne* i *Trifolium repens*, d — typowej z *Hordeum murinum*, e — z *Tripleurospermum inodorum*, f — z *Chenopodium album*

7 — Community with *Amaranthus retroflexus* in the forms: a — typical with *Amaranthus retroflexus*, b — with *Amaranthus retroflexus* and *Convolvulus arvensis*; 8 — community with *Erigeron canadensis* in the forms: a — with *Erigeron canadensis*, *Convolvulus arvensis* and others, b — with *Medicago lupulina*; 9 — *Hordeo-Brometum* association in facies: a — with *Plantago maior*, b — with *Polygonum aviculare*, c — with *Lolium perenne* and *Trifolium repens*, d — typical with *Hordeum murinum*, e — with *Tripleurospermum inodorum*, f — with *Chenopodium album*

Numer Number of	zbiorowiska community zdjęcia record	7 a b	8 a b	9 a b c d e f	9						9		
					72	73	74	75	76	77	78	79	
Powierzchnia zdjęcia w Area of plot in m ²		30	25	25	72	73	74	75	76	77	78	79	
Pokrycie w % warstwy Cover in % of layer	e	90	60	70	80	90	12	75	76	100	100	100	
Liczba gatunków w zdj. i Number of species in record	d	+	+	+	+	+	.						Stałosć
I.	Ch: a - <i>Plantaginetea maioris</i> - <i>Plantaginetalia maioris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicion crispi</i> , c - <i>Polygonion aviculare</i>												
a <i>Capella bursa-pastoris</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
b <i>Rumex crispus</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
b <i>Ranunculus repens</i>	+	+	+	+	+	+	I
b <i>Potentilla anserina</i> /Ch: 3/	+	+	+	+	II
c <i>Bryum argenteum</i>	+	+	r	+	+	+	+	II
c <i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	4	+	+	+	III
c <i>Polygonum aviculare</i>	+	+	+	+	+	+	3	+	+	+	+	V
c <i>Plantago major</i> /Ch: 4/	+	+	3	+	+	+	+	+	+	V
c <i>Katriaria discoidea</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
c <i>Poa annua</i>	2	2	2	2	+	+	+	+	V
II.	D: a - <i>Agropyretea repantis</i> - <i>Agropyretalia repantis</i> - <i>Convolvulo-Agropyri</i>												
a <i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/	2	3	
a <i>Agropyron repens</i> /D: 6/	+	+	+	+	+	+	I
III. Ch: a - <i>Chenopodieta</i> , b - <i>Eragrostietalia</i> - <i>Eragrostion</i> , c - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , d - <i>Polygono-Chenopodieta</i> , e - <i>Eupolygono-Chenopodiion</i>													
a <i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/	+	+	+	3	+	3	III
b <i>Digitaria sanguinalis</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
c <i>Sisymbrium loeselii</i> /Ch: 10/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
c <i>Lepidium ruderale</i> /D: 5/	+	+	2	+	+	+	+	+	+	+	+	III
c <i>Hordeum murinum</i> /Ch: 9/	1	5	5	4	5	4	5	5	5	V
c <i>Sisymbrium officinale</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
e <i>Sonchus oleraceus</i>	+	+	+	+	+	+	I
e <i>Galinsoga parviflora</i> /Ch: 17 B/	+	+	+	+	+	+	II
e <i>Galinsoga quadriradiata</i> /Ch: 17 B/	1	+	+	+	+	+	+	II
IV. Ch: a - <i>Secalietea</i> , b - <i>Aperatale</i> , c - <i>Aphanion</i>													
a <i>Centurea cyanus</i>	r	r	II
b <i>Apera spica-venti</i>	+	1	+	1	II
c <i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch: 18 A/	+	+	+	2	+	+	III
V. Ch: a - <i>Artemisieta</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Alliarion</i>													
a <i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
VI. Ch: a - <i>Epilobietea angustifolii</i> - <i>Epilobietalia angustifolii</i>													
VII. Inne /others/:													
<i>Rumex acetosa</i>	+	..	+	+	
<i>Amaranthus retroflexus</i> /D: 7/	5	4	4	2	
<i>Erigeron canadensis</i> /D: 8; 12/	1	1	1	5	5	+	+	+	+	III
<i>Taraxacum officinale</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	V
<i>Trifolium hybridum</i>	r	+	
<i>Erigeron annuus</i>	+	+	
<i>Polygonum persicaria</i>	+	+	+	+	+	I
<i>Achillea millefolium</i>	+	+	+	+	+	+	+	III
<i>Trifolium repens</i>	+	3	+	+	+	+	+	+	III
<i>Phleum pratense</i>	+	+	+	+	+	II
<i>Polygonum convolvulus</i>	+	1	+	1	II
<i>Stellaria media</i>	+	+	+	+	II
Gatunki sporadyczne /sporadic species/: IIIa - <i>Carex hirta</i> /D: 6/ 74/+; IIIa - <i>Atriplex patulum</i> 81/+; IIIb - <i>Eragrostis minor</i> 72/+; IIIc - <i>Atriplex taricari</i> /Ch: 11/ 73/+, <i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/ 75/r, <i>Tusseilago farfara</i> /Ch: 13/ 82/+, IIIId - <i>Echinocloa crus-galli</i> /Ch: 17 A/ 82/1, <i>Polygonum tomentosum</i> /Ch: 18 B/ 82/r, <i>Setaria glauca</i> 82/+; IIId - <i>Oxalis stricta</i> /Ch: 17 C/ 82/+, <i>Veronica persica</i> 82/+, IVb - <i>Vicia hirsuta</i> 82/+; IVc - <i>Bromus secalinus</i> /Ch: 18 B/ 81/r; Vc - <i>Urtica dioica</i> /D: 25/ 75/+, <i>Tanacetum vulgare</i> /Ch: 22/ 81/+, Vb - <i>Melandrium album</i> 81/+, Vc - <i>Impatiens parviflora</i> /D: 30/ 81/r; VIa - <i>Calamagrostis epigejos</i> /D: 6/ 75/+, VII - <i>Funaria hygrometrica</i> 72/+, <i>Marchantia polymorpha</i> 72/r, <i>Senecio viscosus</i> /D: 13/ 73/+, S. vulgaris 75/r, <i>Triticum vulgare</i> 73/+, <i>Artemisia campestris</i> /D: 20/ 75/+, <i>Brassica napus</i> 75/r, <i>Epilobium roseum</i> 75/+, <i>Linnaria vulgaris</i> 75/+, <i>Senecio vulgaris</i> 75/+, <i>Bromus mollis</i> /D: 9/ 76/+, <i>Ceratium vulgatum</i> 76/+, <i>Medicago lupulina</i> 76/2, <i>Dactylis glomerata</i> 80/+, <i>Poa pratensis</i> 80/+, <i>Avena sativa</i> 81/r, <i>Daucus carota</i> 81/+, <i>Erodium cicutarium</i> 81/+, <i>Equisetum arvense</i> /D: 6/ 81/+, <i>Heracleum sphondylium</i> 81/r, <i>Picris hieracioides</i> 81/+, <i>Rumex acetosella</i> 81/+, <i>Sinapis alba</i> 81/r, <i>Spergula arvensis</i> 81/r, <i>Sonchus arvensis</i> 81/r, <i>Viola arvensis</i> 81/r, <i>Anagallis arvensis</i> 82/+, <i>Galeopsis tetrahit</i> 82/+, <i>Lathyrus tuberosus</i> 82/r, <i>Myosotis arvensis</i> 82/+, <i>Ceratodon purpureus</i> 83/+, <i>Lapsana communis</i> /D: 17 C/ 83/r.													

Tab. 6. 10 — zespół *Sisymbrietum loeselii* w facjach: a — typowej z *Sisymbrium loeselii*, b — z *Polygonum aviculare* i *Artemisia vulgaris*; 11 — zespół *Hordeo-Atriplicetum tataricae*; 12 — zespół *Urtico-Malvetum neglectae*

10 — *Sisymbrietum loeselii* association in facies: a — typical with *Sisymbrium loeselii*, b — with *Polygonum aviculare* and *Artemisia vulgaris*; 11 — *Hordeo-Atriplicetum tataricae* association; 12 — *Urtico-Malvetum neglectae* association

Numer Number of	zbiorowiska community zdjęcia record	10										11	12	10	
		a	b	10	10	10	10	10	10	10	10				
Powierzchnia zdjęcia = Area of plot in	2	84	84	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85
Pokrycie w % warstwy Cover in % the layer	c	80	90	30	90	25	18	87	16	88	40	90	20	92	85
Liczba gatunków w zdjęciu Number of species in record	d	9	11	18	41	28	31	100	12	90	16	91	21	100	8
I.	Ch: a - <i>Bidentetea tripartiti</i> - <i>Bidentetalia tripartiti</i>														
II.	Ch: a - <i>Plantaginetea maioris</i> - <i>Plantaginetalia maioris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicion crispi</i> , c - <i>Polygonum aviculare</i>														
a	<i>Capella bursa-pastoris</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
c	<i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
c	<i>Bryum argenteum</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
c	<i>Polygonum aviculare</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
c	<i>Poa annua</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
c	<i>Plantago major</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
c	<i>Matricaria discoidea</i> /Ch: 4/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
III.	D: a - <i>Agropyretea repentis</i> - <i>Agropyretalia repentis</i> - <i>Convolvulo-Agropyron</i>														
a	<i>Agropyron repens</i> /D: 6/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
a	<i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
IV.	Ch: b - <i>Chenopodieta</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Polygono-Chenopodietalia</i> , d - <i>Eu-Polygono-Chenopodium</i>														
a	<i>Atriplex patulum</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
a	<i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/	+	+	+	+	+	2	+	+	+	+	+	+	+	III
a	<i>Geranium pusillum</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
b	<i>Lepidium ruderale</i> /D: 5/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
b	<i>Sisymbrium loeselii</i> /Ch: 10/	5	5	4	5	5	5	5	5	4	+	+	+	+	V
b	<i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
b	<i>Sisymbrium officinale</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
b	<i>Bromus sterilis</i> /Ch: 9/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
b	<i>Atriplex tataricum</i> /Ch: 11/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	5	5	5	5	.
b	<i>Malva neglecta</i> /Ch: 12/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
d	<i>Sonchus oleraceus</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
d	<i>Galinsoga parviflora</i> /Ch: 17 B/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.
d	<i>Galinsoga quadriradiata</i> /Ch: 17 B/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.
V.	Ch: a - <i>Aperetalia</i> , b - <i>Aphanion</i>														
b	<i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch: 18 A/	+	+	+	+	2	+	+	+	+	+	+	+	+	V
VI.	Ch: a - <i>Artemisieta</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Onopordion acanthii</i> , d - <i>Eu-Arction</i> , e - <i>Alliarion</i>														
a	<i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	+	+	+	+	+	+	+	2	3	+	+	+	+	V
a	<i>Tanacetum vulgare</i> /Ch: 22/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
a	<i>Urtica dioica</i> /D: 25/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
b	<i>Melandrium album</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
c	<i>Melilotus officinalis</i> /Ch: 21/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
c	<i>Melilotus albus</i> /Ch: 21/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
c	<i>Anchusa officinalis</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
c	<i>Berteroa incana</i> /Ch: 19/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
d	<i>Lamium album</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
d	<i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
e	<i>Impatiens parviflora</i> /D: 30/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
VII.	Inne /others/:														
	<i>Rumex acetosa</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Trifolium pratense</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Equisetum arvense</i> /D: 6/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Agrostis vulgaris</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Heracleum sphondylium</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Dactylis glomerata</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Daucus carota</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Funaria hygrometrica</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Poa compressa</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Trifolium repens</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Deschampsia caespitosa</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Medicago lupulina</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Arrhenatherum elatior</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Cirsium lanceolatum</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
	<i>Achillea millefolium</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
	<i>Polygonum convolvulus</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	IV
	<i>Pastinaca sativa</i> /D: 24/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
	<i>Acer negundo</i> b	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
	<i>Erigeron canadensis</i> /D: 8/	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
	<i>Taraxacum officinale</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
	<i>Senecio vulgaris</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
	Gatunki sporadyczne /sporadic species/:														
	Ia - <i>Bidens tripartitus</i> /D: 1/ 89/+, <i>Polygonum mite</i> 89/+, IIa - <i>Agrostis alba</i> 87/+, IIb - <i>Potentilla anserina</i> /Ch: 3/ 89/+, <i>Ranunculus repens</i> 89/+, <i>Rorippa silvestris</i> 94/r; IVa - <i>Solanum nigrum</i> 94/+, <i>Hordeum murinum</i> /Ch: 9/ 95/+, IVb - <i>Sisymbrium altissimum</i> 89/+, <i>Descurainia sophia</i> 94/+, IVc - <i>Echinochloa crus-galli</i> /Ch: 17 A/ 95/+, Va - <i>Apera spica-venti</i> 90/+, Vb - <i>Bromus secalinus</i> /Ch: 18 B/ 90/r; VIc - <i>Echium vulgare</i> /Ch: 21/ 93/+, VIe - <i>Kalachium aquaticum</i> 89/r; VII - <i>Medicago sativa</i> 84/+, <i>Diplotaxis muralis</i> 86/2, <i>Galium aparine</i> 86/+, <i>Lathyrus tuberosus</i> 86/+, <i>Senecio viscosus</i> /D: 13/ 86/+, <i>Silene inflata</i> 86/r, <i>Anagallis arvensis</i> 87/r, <i>Euphorbia esula</i> 87/r, <i>Phaeocaulis vulgaris</i> 87/r, <i>Potentilla arenaria</i> 87/r, <i>Stellaria media</i> 87/, <i>Trifolium dubium</i> 87/+, <i>Vicia grandiflora</i> 87/, <i>Viola arvensis</i> 87/r, <i>Cirsium arvense</i> 88/+, <i>Phalaris arundinacea</i> 88/r, <i>Rubus caesius</i> /D: 6/ 88/2, <i>Triticum vulgare</i> 88/+, <i>Amblystegium serpens</i> 89/+, <i>Avena sativa</i> 89/+, <i>Erysimum cheiranthoides</i> 89/+, <i>Linaria vulgaris</i> 89/+, <i>Poa palustris</i> 89/r, <i>Bromus mollis</i> /D: 9/ 91/+, <i>Ceratodon purpureus</i> 92/+, <i>Anthriscus silvestris</i> 93/+, <i>Aethusa cynapium</i> 94/+, <i>Amaranthus retroflexus</i> /D: 7/ 95/+,														

Tab. 7. 13 — zespół *Senecioni-Tussilaginetum*
 13 — *Senecioni-Tussilaginetum* association

Gatunki sporadyczne /sporadic species/: Ia - *Polygonum mite* 97+/, P. nodosum /D: 1/ 106+/, Ib - *Chenopodium glaucum* 109+/, IIa - *Agrostis alba* 109/1; IIb - *Potentilla reptans* 105+/, IIc - *Bryum argenteum* 110+/, IVb - *Hordeum marinum* /Ch: 9/ 99+/, IVc - *Setaria glauca* 99/r; IVd - *Galinsoga quadriradiata* /Ch: 17 B/ 97+/, G. parviflora /Ch: 17 B/ 102+/, Oxalis stricta /Ch: 17 C/ 97+/, *Chenopodium polyspermum* /Ch: 17 C; D: 12/ 109+/, Va - *Vicia angustifolia* 106+/, Vb - *Vicia tetrasperma* /Ch: 18 B/ 101+/, VIa - *Urtica dioica* /D: 25/ 97+/, VIIb - *Kelandrium album* 98+/, VIIe - *Malachium aquaticum* 97+/, VIII - *Centaurium umbellatum* 96+/, Ceratodon purpureus 96+/, Arhenatherum elatius 97+/, Poa pratensis 98+/, Anagallis arvensis 100+/, Erysimum cheiranthoides 100+/, Symptrum officinale 100/r, Lathyrus pratensis 101+/, Trifolium hybridum 101+/, Pastinaca sativa /D: 24/ 102/r, Alopeurus pratensis 103+/, Centaurea jacea 103/r Dactylis glomerata 103+/, Euphorbia esula 103+/, Glechoma hederacea 103+/, Juncus effusus 104/r, Cirsium palustre 105/r, Deschampsia caespitosa 105+/, Erigeron annuus 105+/, Hypochaeris radicata 105/r, Senecio jacobaea 105/r, Vicia cracca 105+/, Avena sativa 106/r, Festuca heterophylla 106+/, P. rubra 110+/, Onobrychis arvensis 107+/, Prunella vulgaris 107+/, Medicago falcata 108+/, Galega officinalis 110/3, Holcus mollis 110+/, Valeriana officinalis 110/r.

Tab. 8. 14 — zespół *Chenopodietum ruderale*; 15 — zbiorowisko z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album* w postaciach: a — z *Chenopodium album* i *Lactuca serriola*, b — z *Lactuca serriola* i *Chenopodium album*; 16 — zespół *Atriplicetum nitentis* w postaciach: a — z *Chenopodium album*, b — typowej z *Atriplex nitens*

14 — *Chenopodietum ruderale* association; 15 — community with *Lactuca serriola* and *Chenopodium album* in the forms: a — with *Chenopodium album* and *Lactuca serriola*, b — with *Lactuca serriola* and *Chenopodium album*; 16 — *Atriplicetum nitentis* association in the forms: a — with *Chenopodium album*, b — typical with *Atriplex nitens*

Tab. 9. 17 — kompleksowe zbiorowisko roślin upraw okopowych z zespołów: (A) *Echinochloo-Setarietum* — (B) *Galinsogo-Setarietum* — (C) *Oxalido-Chenopodietum polyspermi* w postaciach: a — z *Echinochloa crus-galli*, b — z *Galinsoga quadriradiata* (w formach: 1 — typowej z *Galinsoga quadriradiata*, 2 — z *Chenopodium album*, 3 — ze *Stellaria media*, 4 — ze *Stellaria media* i *Polygonum convolvulus*, 5 — ze *Stellaria media*, *Cirsium arvense* i *Polygonum tomentosum*), c — z *Galinsoga parviflora* i *Stellaria media*, d — ze *Stellaria media* (w formach: 1 — z *Sinapis arvensis*, 2 — ze *Stellaria media* i *Senecio vulgaris*, 3 — z *Veronica persica*, 4 — ze *Stellaria media*), e — typowej (w formach: 1 — ze *Stellaria media*, 2 — z *Equisetum arvense*, 3 — typowej, 4 — z *Convolvulus arvensis*, 5 — z *Polygonum tomentosum*)
17 — Complex community of root crops of associations: (A) — *Echinochloo-Setarietum* — (B) *Galinsogo-*

17 — Complex community of root crops or associations. (A) — *Echinochloeo-Setarietum* — (B) *Galinsogeo-Setarietum* — (C) *Oxalido-Chenopodietum polyspermi* in the forms: a — with *Echinochloa crus-galli*, b — with *Galinsoga quadriradiata* (in subforms: 1 — typical with *Galinsoga quadriradiata*, 2 — with *Chenopodium album*, 3 — with *Stellaria media*, 4 — with *Stellaria media* and *Polygonum convolvulus*, 5 — with *Stellaria media*, *Cirsium arvense* and *Polygonum tomentosum*), c — with *Galinsoga parviflora* and *Stellaria media*, d — with *Stellaria media* (in subforms: 1 — with *Sinapis arvensis*, 2 — with *Stellaria media* and *Senecio vulgaris*, 3 — with *Veronica persica*, 4 — with *Stellaria media*), e — typical (in subforms: 1 — with *Stellaria media*, 2 — with *Equisetum arvense*, 3 — typical, 4 — with *Convolvulus arvensis*, 5 — with *Polygonum tomentosum*)

VIIIf - *Calystegia sepium* 149/+, VIII - *Sinapis alba* 138/r, *Pastinaca sativa* /D: 24/ 142/+, *Erigeron annuus* 145/+, *Funaria hygrometrica* 145/+, *Vicia faba* 147/+, *Ranunculus acer* 148/+, *Agrostis vulgaris* 149/+, *Euphorbia esula* 150/+, *E. platyphyllus* 159/+, *Aethusa cynapium* 153/+, *Geranium pratense* 155/r, *Vicia cracca* 157/+, *Crepis tectorum* 158/+, *Plantago lanceolata* 158/+, *Viola tricolor* 158/+, *Ceratium vulgatum* 162/+, *Galeopsis pubescens* /D: 25/ 168/r, *Phragmites communis* 168/+, *Rorippa armoracioides* 168/r, *Burhynchium schwartsii* 170/+, *Medicago lupulina* 170/+, *Rubus caesius* /D: 6/ 171/r, *Rumex acetosa* 172/+, *R. acetosella* 172/+.

Tab. 10. 18 — kompleksowe zbiorowisko roślin upraw zbożowych z zespołów: (A) Aphano-Matricarietum — (B) Vicietum tetraspermae w postaciach: a — z *Apera spica-venti* (w formach: 1 — typowej z *Apera spica-venti*, 2 — z *Agropyron repens*, 3 — z *Centaurea cyanus*, 4 — z *Polygonum convolvulus*, 5 — z *Convolvulus arvensis*), b — z *Polygonum convolvulus*, *Convolvulus arvensis* i *Stellaria media*, c — typowej

18 — Complex community of root crops of associations: (A) Aphano-Matricarietum — (B) Vicietum tetraspermae in the forms: a — with *Apera spica-venti* (in sub-forms: 1 — typical with *Apera spica-venti*, 2 — with *Agropyron repens*, 3 — with *Centaurea cyanus*, 4 — with *Polygonum convolvulus*, 5 — with *Convolvulus arvensis*), b — with *Polygonum convolvulus*, *Convolvulus arvensis* and *Stellaria media*, c — typical

Numer Number of	zbiorowiska community zdjęcia record		18					18
			a	b	c	d	e	
Powierzchnia zdjęcia = Area of plot in	= =		174	175	176	177	178	179
Pokrycie w % warstwy Cover in % the layer	c c c d		100 80 60 •	100 80 60 •	100 80 60 •	100 80 60 •	100 80 60 •	100 80 60 •
Liczba gatunków w zdj. / Number of species in record			18	2	3	4	5	18
I.	Rośliny uprawne / cultivated plants:							
Saccharum cereale		+ r x 5 5 5 5 5 + + + . . .						IV
Triticum vulgare		5 5 5 1 + r r + 5 5 5 5 4 r r +						V
Avena sativa		•						II
Hordeum sativum		•						I
II. Ch: a - Bidentetalia tripartiti - Bidentetalia tripartiti, b - Bidentetria tripartiti								
a Złóżek tripartitus /D: 1/		•						I
b Polygonum hydropiper /Ch: 1/		1						II
III. Ch: a - Plantaginetea maioris - Plantaginetales maioris, b - Agropyro-Rumicetum crispis, c - Polygonion aviculare								
a Agrostis alba		•						II
b Ranunculus repens		•						III
b Rorippa silvestris		•						I
c Poa annua		•						II
c Lolium perenne /Ch: 4/		•						I
c Polygonum aviculare		•						II
c Plantago major /Ch: 4/		•						II
IV. D: a - Agropyretalia repentis - Agropyretalia repentis - Convolvulo-Agropyron								
a Convolvulus arvensis /D: 6/		•						V
a Agropyron repens /D: 6/		•						IV
V. Ch: a - Chenopodietae, b - Sisymbrietalia - Sisymbrium, c - Polygono-Chenopodiatae, d - Eu-Polygono-Chenopodion								
a Geranium pusillum		•						I
a Chenopodium album /Ch: 14/		•						II
a Atriplex patulum		•						I
a Capsella bursa-pastoris		•						II
b Lactuca serriola /Ch: 15/		•						I
b Tussilago farfara /Ch: 13/		•						I
c Polygonum tomentosum /Ch: 18 B/		•						I
d Lamium purpureum		•						I
d Galinsoga parviflora /Ch: 17 B/		•						II
d Veronica persica		•						II
d Galinsoga quadriradiata /Ch: 17 B/		•						I
d Oxalis stricta /Ch: 17 C/		•						II
VI. Ch: a - Secaletea, b - Aperetalia, c - Aphaniotina								
a Papaver rhoeas		•						II
a Centaurea cyanus		•						III
b Apera spica-venti		5 4 3 3 4 3 3 4 4 5 4						IV
b Vicia hirsuta		•						II
b Scleranthus annuus		•						I
c Tripleurospermum inodorum /Ch: 18 A/		•						V
VII. Ch: a - Artemisietae, b - Onopordetalia acanthii, c - Eu-Arction, d - Convolvuletalia sepium								
a Artemisia vulgaris /Ch: 22/		•						I
b Melandrium album		•						II
VIII. Inne / others:								
Plantago lanceolata		•						I
Trifolium pratense		•						I
Rumex acetosella		•						I
Phleum pratense		•						I
Veronica arvensis		•						I
Sinapis arvensis		•						II
Medicago lupulina		•						I
Ceratostium vulgatum		•						I
Vicia cracca		•						II
Glechoma hederacea		•						I
Agrostis vulgaris		•						II
Taraxacum officinale		•						III
Stachys palustris		•						I
Trifolium repens		•						IV
Galeopsis tetrahit		•						IV
Equisetum arvense /D: 6/		•						IV
Myosotis arvensis		•						III
Viola arvensis		•						IV
Stellaria media		•						V
Achillea millefolium		•						IV
Polygonum convolvulus		•						V
Daucus carota		•						I
Pastinaca sativa /D: 24/		•						I
Mentha arvensis		•						II
Anagallis arvensis		•						II
Brigeron canadensis /D: 8; 12/		•						I
Senecio vulgaris		•						II
Aethusa cynapium		•						I
Cirsium arvense		•						III
Lapsana communis /D: 17 C/		•						II
Symptrum officinale		•						I
Galium aparine		•						III
Sonchus arvensis		•						I
Polygonum persicaria		•						I
Heracleum sphondylium		•						I
Campanula rapunculoides		•						I
Gatunki sporadyczne / sporadic species: IIa - Polygonum mite 177/+; IIIb - Potentilla anserina /Ch: 3/ 176/+; Rumex crispus 176/+; IIIc - Matricaria discoidea /Ch: 4/ 178/+; Bryum argenteum 179/+; Vb - Sisymbrium officinale 178/+; Vc - Echinocloa crus-galli /Ch: 17 A/ 177/+; Setaria glauca 187/+; Vd - Chenopodium polyspermum /Ch: 17 C; D: 12/ 187/+; VIc - Bromus secalinus /Ch: 18 B/ 178/+; Matricaria chamomilla /Ch: 18 A/ 184/+; VIIc - Arctium tomentosum /Ch: 23/ 178/r; Armoracia lapathifolia /D: 25/ 182/+; VIIId - Calystegia sepium 180/+; VIII - Juncus bufonius 174/+; Erigeron annuus 176/1; Geranium pratense 176/+; Lathyrus pratensis 176/+; Odontites rubra 176/+; Ononis arvensis 176/+; Poa pratensis 176/+; Picris hieracioides 176/+; Prunella vulgaris 176/+; Ranunculus acer 176/+; Vicia grandiflora 177/+; Thlaspi arvense 178/+; Erodium cicutarium 179/+; Erysimum cheiranthoides 179/+; Linum catharticum 179/+; Spergula arvensis 179/+; Euphorbia cyparissias 180/+; E. platyphyllos 186/+; Rumex acetosa 180/+; Equisetum palustre 182/+; Kelamypnum arvensis 182/+; Euphrasia stricta 185/+; Lathyrus tuberosus 185/+; Trifolium dubium 185/+; Centaurea jacea 186/r; Dactylis glomerata 186/+; Medicago falcata 186/+; Pimpinella saxifraga 186/+.								

Tab. 11. 19 — zbiorowisko z *Berteroia incana*; 20 — zbiorowisko z *Artemisia campestris* i *A. vulgaris*; 21 — zespół *Echio-Melilotetum* w wariantach: a — typowym z *Melilotus officinalis* i *M. albus* (w facjach: 1 — typowej z *Melilotus officinalis* i *M. albus*, 2 — z *Rubus caesius*, 3 — z *Agropyron repens*, 4 — z *Equisetum arvense*, 5 — z *Galega officinalis*, 6 — z *Erigeron annuus*), b — z *Melilotus albus* i *Tussilago farfara* (w facjach: 1 — z *Daucus carota*, *Erigeron annuus* i *Trifolium repens*, 2 — z *Artemisia vulgaris*, 3 — z *Melilotus albus*, 4 — z *Achillea millefolium*, 5 — z *Tussilago farfara*, 6 — z *Agropyron repens*)

19 — community with *Berteroia incana*; 20 — community with *Artemisia campestris* and *Artemisia vulgaris*; 21 — *Echio-Melilotetum* association in variants: a — typical with *Melilotus officinalis* and *M. albus* (in facies: 1 — typical with *Melilotus officinalis* and *M. albus*, 2 — with *Rubus caesius*, 3 — with *Agropyron repens*, 4 — with *Equisetum arvense*, 5 — with *Galega officinalis*, 6 — with *Erigeron annuus*), b — with *Melilotus albus* and *Tussilago farfara* (in facies: 1 — with *Daucus carota*, *Erigeron annuus* and *Trifolium repens*, 2 — with *Artemisia vulgaris*, 3 — with *Melilotus albus*, 4 — with *Achillea millefolium*, 5 — with *Tussilago farfara*, 6 — with *Agropyron repens*)

Numer Number of	zbiorowiska community	19 20						21						21 Constancy Stałosć
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
Powierzchnia zdjęcia Area of plot in	m ²	8	189	20	190	15	191	10	192	20	194	30	195	1
Pokrycie w % warstwy Cover in % of layer	c	90	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1
Liczba gatunków w zdjęciu Number of species in record	d	15	14	20	22	22	22	13	25	32	34	27	33	26
I.	Ch: a - <i>Bidens tripartita</i> , <i>Chenopodium fluviatile</i>													
II.	Ch: a - <i>Plantagineta majoris</i> - <i>Plantaginetalia majoris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicetum crispis</i> , c - <i>Polygonum aviculare</i>													
a <i>Agrostis alba</i>	*	II
b <i>Potentilla anserina</i> /Ch: 3/	*	III
b <i>Rumex crispus</i>	*	II
b <i>Ranunculus repens</i>	*	III
c <i>Polygonum aviculare</i>	*	I
c <i>Bryum argenteum</i>	*	I
c <i>Poa annua</i>	*	II
c <i>Matricaria discoidea</i> /Ch: 4/	*	I
c <i>Plantago major</i> /Ch: 4/	*	IV
c <i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/	*	II
III. D: a - <i>Agropyretes repentis</i> - <i>Agropyretalia repentis</i> - <i>Convolvulo-Agropyron</i>														
a <i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/	*	II
a <i>Agropyron repens</i> /D: 6/	*	III
IV. Ch: a - <i>Chenopodieta</i> , b - <i>Sisymbrieta</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Polygono-Chenopodiata</i> , d - <i>Eu-Polygono-Chenopodiata</i>														
a <i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/	*	II
b <i>Sisymbrium loeselii</i> /Ch: 10/	*	II
b <i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/	*	II
b <i>Tussilago farfara</i> /Ch: 15/	*	IV
b <i>Sisymbrium officinale</i>	*	II
b <i>Sonchus oleraceus</i>	*	I
V.	Ch: a - <i>Aperetalia</i> , b - <i>Aphanion</i>													
a <i>Apera spica-venti</i>	*	I
a <i>Vicia hirsuta</i>	*	I
b <i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch: 17 A/	*	III
VI.	Ch: a - <i>Artemisieta</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Onopordion acanthii</i> , d - <i>Eu-Arction</i> , e - <i>Alliarion</i> , f - <i>Convolvuletalia sepium</i> , g - <i>Senecion fluviatilis</i>													
a <i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	*	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	V
a <i>Urtica dioica</i> /D: 25/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
a <i>Tanacetum vulgare</i> /Ch: 22/	*	+	+	+	+	+	+	1	1	+	2	+	+	IV
b <i>Verbascum phoeniceum</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
b <i>Melandrium album</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
c <i>Berteroia incana</i> /Ch: 19/	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
c <i>Echium vulgare</i> /Ch: 21/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
c <i>Reseda lutea</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
c <i>Melilotus officinalis</i> /Ch: 21/	*	5	5	4	4	5	4	4	4	4	3	+	+	III
c <i>Melilotus albus</i> /Ch: 21/	*	r	1	3	3	2	3	3	1	3	1	3	4	V
c <i>Oenothera biennis</i> /Ch: 21/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
d <i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
f <i>Calystegia sepium</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
g <i>Solidago gigantea</i> /Ch: 32/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
VII. Ch: a - <i>Epilobietalia angustifolii</i> - <i>Epilobietalia angustifolii</i> , b - <i>Fragarion vescae</i>														
a <i>Calamagrostis epigejos</i> /D: 6/	*	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
VIII. Inne /others/:														
<i>Heracleum sphondylium</i>	r	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Linaria vulgaris</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Pimpinella saxifraga</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Arrhenatherum elatius</i>	r	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Silene inflata</i>	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Cirsium lanceolatum</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Gallega officinalis</i>	*	+	+	+	+	+	+	4	4	4	4	1	+	II
<i>Cichorium intybus</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Pastinaca sativa</i> /D: 24/	*	+	+	+	+	+	1	+	+	+	+	+	+	II
<i>Polygonum convolvulus</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Erigeron annuus</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	4	4	2	2	IV
<i>Equisetum arvense</i> /D: 16/	*	+	+	+	+	+	4	+	+	+	2	+	+	II
<i>Poa compressa</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1	+	+	III
<i>Artemisia campestris</i> /D: 20/	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Rumex acetosa</i>	r	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Senecio vulgaris</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Trifolium pratense</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
<i>Achillea millefolium</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	+	IV
<i>Taraxacum officinale</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	III
<i>Rubus caesius</i> /D: 6/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Epilobium roseum</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Erigeron canadensis</i> /D: 8; 12/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Equisetum palustre</i> /D: 6/	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Trifolium repens</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	1	3	1	+	III
<i>Medicago lupulina</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	2	+	+	2	IV
<i>Plantago lanceolata</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Daucus carota</i>	*	+	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	V
<i>Cirsium arvense</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	1	+	+	+	II
<i>Vicia cracca</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Euphorbia cyparissias</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Linum catharticum</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Barbula unguiculata</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Funaria hygrometrica</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Salix purpurea</i> b	*	+	+	+	+	+	+	+	1	r	+	+	+	I
<i>Phleum pratense</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Sonchus arvensis</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Agrostis stolonifera</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Dactylis glomerata</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	2	+	II
<i>Odontites rubra</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Picris hieracioides</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Polygonum persicaria</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Glechoma hederacea</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Lotus corniculatus</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Trifolium hybridum</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	II
<i>Hypericum perforatum</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Ceratodon purpureus</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Stachys palustris</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I
<i>Sympodium officinale</i>	*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	I

Gatunki sporadyczne /sporadic species/: Ia - *Polygonum hydropiper* /Ch: 1/ 195/+, Ib - *Polygonum glaucum* 197/+, IIa - *Capsella bursa-pastoris* /Ch: 4/ 194/+, IIb - *Potentilla reptans* 202/+, IIIa - *Bryum caespiticium* 189/+, IIIb - *Carex hirta* /D: 6/ 196/+, IVa - *Atriplex patulum* 205/+, IVb - *Lepidium ruderale* /D: 5/ 191/+, Atriplex nitens /Ch: 16/ 206/2; IVc - *Polygonum tomentosum* /Ch: 18 B/ 193/+, IVd - *Galinago parviflora* /Ch: 17 E/ 193/r; Vc - *Carduus acanthoides* 208/+, Vd - *Chelidonium majus* 192/+, Lamium album 192/+, Arcium lappa /D: 23/ 195/+, Rumex obtusifolius /Ch: 25/ 208/r; VIe - *Malachium aquaticum* 204/+, VIIa - *Chamaenerion angustifolium* 203/+, Torilis japonica 205/+, VIII - *Hornemannia sericea* 191/+, Poa palustris 197/+, P. pratensis 197/+, Pimpinella major 192/+, Centaurea jacea 194/+, C. scabiosa 196/r, Lathyrus pratensis 197/+, Ceratium vulgatum 198/r, Sinaapis arvensis 198/r, Ononis arvensis 199/+, Plantago pauciflora 199/+, Trifolium fragiferum 199/+, T. dubium 20

Tab. 12. 22 — zespół *Tanaceto-Artemisietum vulgaris* w wariantach: a — z *Artemisia vulgaris* (w facjach: 1 — typowej z *Artemisia vulgaris*, 2 — z *Urtica dioica*, 3 — z *Urtica dioica* i *Tussilago farfara*), b — typowym z *Tanacetum vulgare* i *Artemisia vulgaris* (w facjach: 1 — typowej z *Tanacetum vulgare* i *Artemisia vulgaris*, 2 — z *Plantago maior*, 3 — z *Chenopodium album* i *Poa compressa*, 4 — z *Arrhenatherum elatius*, 5 — z *Rubus caesius*)

22 — Tanaceteto-Artemisietum *vulgaris* association in variants: a — with *Artemisia vulgaris* (in facies: 1 — typical with *Artemisia vulgaris*, 2 — with *Urtica dioica*, 3 — with *Urtica dioica* and *Tussilago farfara*), b — typical with *Tanacetum vulgare* and *Artemisia vulgaris* (in facies: 1 — typical with *Tanacetum vulgare* and *Artemisia vulgaris*, 2 — with *Plantago maior*, 3 — with *Chenopodium album* and *Poa compressa*, 4 — with *Arrhenaterum elatius*, 5 — with *Rubus caesius*)

rian Świeś
Annales UMCS sectio C, vol. XLIV

Tab. 13. 23 — zespół Leonuro-Arctietum tomentosi w wariantach: a — z *Arctium tomentosum*, b — z *Arctium tomentosum* i *A. lappa*, c — z *Arctium lappa*; 24 — zespół Balloto-Chenopodietum w facjach: a — z *Ballota nigra* i *Leonurus cardiaca*, b — z *Ballota nigra*

23 — Leonuro-Arctietum tomentosi association in variants: a — with *Arctium tomentosum*, b — with *Arctium tomentosum* and *A. lappa*, c — with *Arctium lappa*; 24 — Balloto-Chenopodietum association in facies: a — with *Ballota nigra* and *Leonurus cardiaca*, b — with *Ballota nigra*

Numer Number of	zbiorowiska community	23			24		23
		a	b	c	a	b	
		zdjęcia record	231	232	233	234	235
Powierzchnia zdjęcia w m ² Area of plot in m ²		50	10	20	24	24	237
Pokrycie w % warstwy Cover in % of layer	c	90	100	100	100	100	15
Liczba gatunków w zdj. record Number of species in record	d	22	19	17	16	22	17
		13	100	100	100	15	15
I. Ch: a - <i>Bidentatae tripartiti</i> - <i>Bidentatalia tripartiti</i>							
II. Ch: a - <i>Plantaginetae maioris</i> - <i>Plantaginetalia maioris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicetum crispi</i> , c - <i>Polygonion avicularis</i>							
a <i>Capsella bursa-pastoris</i> /Ch: 4/	+	+	r.	r.	+		III
b <i>Rumex crispus</i>	+	..	+		III
b <i>Ranunculus repens</i>	+	+	+	..		IV
c <i>Polygonum aviculare</i>	+		III
c <i>Poa annua</i>	+		IV
c <i>Plantago major</i> /Ch: 4/	+		V
c <i>Matricaria discoidea</i> /Ch: 4/		II
c <i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/		III
III. D: a - <i>Agropyretea repantis</i> - <i>Agropyretalia repantis</i> - <i>Convolvulo-Agropyriion</i>							
a <i>Agropyron repens</i> /D: 6/	++	++	+	+	1 1 2		V
a <i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/		I
IV. Ch: a - <i>Chenopodietae</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Polygono-Chenopodietalia</i> , d - <i>Eru-Polygono-Chenopodium</i>							
a <i>Atriplex patula</i>	+		II
b <i>Sisymbrium officinale</i>	+		III
b <i>Sisymbrium loeselii</i> /Ch: 10/	+		I
V. Ch: a - <i>Scalietea</i> , b - <i>Aperetalia</i> , c - <i>Aphanion</i>							
VI. Ch: a - <i>Artemisietae</i> , b - <i>Oncopordetalia acanthii</i> , c - <i>Eurotietea</i> , d - <i>Alliarion</i> , e - <i>Convolvuletalia sepium</i>							
a <i>Urtica dioica</i> /D: 25/	1	++	++	2	++		V
a <i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	2	++		IV
b <i>Melandrium album</i>		II
c <i>Armoracia lapathifolia</i> /D: 25/		II
c <i>Lamium album</i>	++		V
c <i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/	5	5	5	5	4		V
c <i>Ballota nigra</i> /Ch: 24/		III
c <i>Arctium lappa</i> /D: 25/	3	5		II
c <i>Leonurus cardiaca</i> /Ch: 23/	4		..
VII. Ch: a - <i>Sambuco-Salicion</i>							
a <i>Sambucus nigra</i> b	1	I
VIII. Inne /others/:							
<i>Rumex conglomeratus</i> /D: 25/	+		II
<i>Heracleum sphondylium</i>	+		III
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	+	..		II
<i>Taraxacum officinale</i>		V
<i>Aegopodium podagraria</i> /D: 25/		I
<i>Arrhenatherum elatius</i>		I
<i>Galium aparine</i>		II
<i>Polygonum convolvulus</i>		I
<i>Pastinaca sativa</i> /D: 24/		I
<i>Dactylis glomerata</i>		I
<i>Achillea millefolium</i>		II
<i>Agrostis vulgaris</i>		II
Gatunki sporadyczne /sporadic species/: Ia - <i>Polygonum mita</i> 236/+; IIa - <i>Agrostis alba</i> 231/+; IIb - <i>Potentilla reptans</i> 232/+; IIc - <i>Bryum argenteum</i> 233/+; IVb - <i>Bromus sterilis</i> /Ch: 9/ 234/+; <i>Hordeum murinum</i> /Ch: 9/ 236/+; <i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/ 237/+; IVc - <i>Polygonum tomentosum</i> /Ch: 18 B/ 237/+; IVd - <i>Galinsoga quadriradiata</i> /Ch: 17 B/ 231/+; Va - <i>Centaurea cyanus</i> 232/+; Vb - <i>Apera spica-venti</i> 233/+; Ve - <i>Tripleurospermum incorum</i> /Ch: 18 A/ 233/+; VIb - <i>Arctium minus</i> /D: 23/ 231/+; VIc - <i>Chelidonium majus</i> 234/+; <i>Rumex obtusifolius</i> /D: 25/ 236/2; VID - <i>Alliaria officinalis</i> 239/+; VIIc - <i>Calystegia sepium</i> 236/+; VIIIc - <i>Cirsium arvense</i> 231/+; C. lanceolatum 232/+; <i>Senecio vulgaris</i> 231/+; <i>Cichorium intybus</i> 232/+; <i>Erigeron annuus</i> 232/+; <i>Galeopsis pubescens</i> /D: 25/ 232/+; <i>Salvia verticillata</i> 232/+; <i>Trifolium pratense</i> 232/+; <i>Amaranthus retroflexus</i> /D: 7/ 233/r; <i>Alopecurus pratensis</i> 235/+; <i>Festuca rubra</i> 235/+; <i>Bromus mollis</i> /D: 9/ 236/+; <i>Aethusa cynapium</i> 237/+; <i>Poa compressa</i> 238/+; <i>Rubus caesius</i> /D: 6/ 238/+; <i>Spiraea salicifolia</i> b 238/+; <i>Anthriscus silvestris</i> 239/r; <i>Deschampsia caespitosa</i> 239/r; <i>Erigeron canadensis</i> /D: 8/ 239/+.							

Tab. 14. 25 — zespół *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii* w podzespołach: A — *Ch.-R. ob. urticetosum dioicae* (w facjach: a — z *Artemisia vulgaris*, b — z *Agropyron repens*, c — typowej z *Urtica dioica*), B — *Ch.-R. ob. typicum* w wariantach: a — typowym z *Rumex obtusifolius* (w facjach: 1 — z *Ranunculus repens*, 2 — typowej z *Rumex obtusifolius*, 3 — z *Medicago sativa*), b — z *Rumex conglomeratus*
 25 — *Chenopodio-Rumicetum obtusifolii* association in subassociations: A — *Ch.-R. ob. urticetosum dioicae* (in facies: a — with *Artemisia vulgaris*, b — with *Agropyron repens*, c — typical with *Urtica dioica*), B — *Ch.-R. ob. typicum* in variants: 1 — typical with *Rumex obtusifolius* (in facies: 1 — with *Ranunculus repens*, 2 — typical with *Rumex obtusifolius*, 3 — with *Medicago sativa*), b — with *Rumex conglomeratus*

Tab. 15. 26 — zespół *Impatienti-Convolvuletum*; 27 — zespół *Helianthetum tuberosi*; 28 — zbiorowisko z *Asclepias syriaca*; 29 — zespół *Sambucetum ebuli*
 26 — *Impatienti-Convolvuletum*; 27 — *Helianthetum tuberosi* association; 28 — community with *Asclepias syriaca*; 29 — *Sambucetum ebuli* association

Numer Number	zbiorowiska community zdjęcia record	26	27	28	29	
Powierzchnia zdjęcia w Area of plot in	m ²	253 254 255	256 257 258 259 260	261 262 263		
Pokrycie w % warstwy Cover in % the layer	c	100 100 100	100 100 100 100 100	100 100 100 100	100 100 100	
Liczba gatunków w zdj. record	d	19 21 20	17 17 17 19	17 17 17	15 15 29	
I.	Ch: a - <i>Bidentata tripartiti</i> - <i>Bidentatalia tripartiti</i> , b - <i>Bidention tripartiti</i>					
a	<i>Polygonum mite</i>	+ . +	+ +		
II.	Ch: a - <i>Plantaginetae maioris</i> - <i>Plantaginetalia maioris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicione crispi</i> , c - <i>Polygonion aviculare</i>					
b	<i>Ranunculus repens</i>	+ + +	. .		
b	<i>Potentilla anserine</i> /Ch: 3/	+ .	+ + +		
c	<i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/	+ + +	. .		
c	<i>Polygonum aviculare</i>	+ +	. . + . +	. .		
c	<i>Plantago major</i> /Ch: 4/	+ + .	+ r +		
c	<i>Poa annua</i> + +	. .		
III.	D: a - <i>Agropyretea repentis</i> - <i>Agropyretalia repentis</i> - <i>Convolvulo-Agropyron</i>					
a	<i>Agropyron repens</i> /D: 6/	+ +	+ .		
a	<i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/	+ +	+ .		
IV.	Ch: a - <i>Chenopodietae</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Polygono-Chenopoditalia</i> , d - <i>Eu-Polygono-Chenopodion</i>					
a	<i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/	+ +	. .		
b	<i>Tussilago farfara</i> /Ch: 13/	+ +	. .		
b	<i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/	+ +	. .		
b	<i>Sisymbrium officinale</i>	+ +	. .		
c	<i>Polygonum tomentosum</i> /Ch: 18 B/	+ +	. .		
d	<i>Galinsoga quadriradiata</i> /Ch: 17 B/	r + + +	. .		
d	<i>Galinsoga parviflora</i> /Ch: 17 B/ + +	. .		
V.	Ch: a - <i>Scaliatea</i> , b - <i>Aperata</i> , c - <i>Aphanion</i>					
VI.	Ch: a - <i>Artemisietae</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Onopordion acanthii</i> , d - <i>Bu-Arction</i> , e - <i>Alliarion</i> , f - <i>Convolvuletae sepium</i> , g - <i>Senecion fluvialis</i>					
a	<i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	+ +	2 .		
a	<i>Urtica dioica</i> /D: 25/	+ + .	. + . . +	+ 2 1		
a	<i>Tanacetum vulgare</i> /Ch: 22/	+ +	. +		
b	<i>Arctium minus</i> /D: 23/	+ +	. .		
c	<i>Melilotus albus</i> /Ch: 21/ +	. .		
d	<i>Impatiens glandulifera</i> /Ch: 26/	5 5 5 +	. .		
d	<i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/ 2	. + . . +	. .		
d	<i>Lamium album</i> +	. .		
d	<i>Rumex obtusifolius</i> /Ch: 25/	+ + .	. + . . +	. .		
d	<i>Helianthus tuberosus</i> /Ch: 27/	5 5 5 5 5	. .		
d	<i>Asclepias syriaca</i> /D: 28/ +	5 .		
d	<i>Sambucus ebulus</i> /Ch: 29/ +	. 5 5		
e	<i>Impatiens parviflora</i> /D: 30/	+ +	. +		
f	<i>Calystegia sepium</i>	+ +	. +		
g	<i>Solidago gigantea</i> /Ch: 32/ 2 +	. .		
VII.	Ch: a - <i>Fragarion vescae</i> , b - <i>Sambuco-Salicion</i>					
VIII.	Inne /others/:					
	<i>Taraxacum officinale</i>	r + .	+ + + +			
	<i>Cirsium arvense</i>	+ +			
	<i>Erigeron annuus</i>	+ +			
	<i>Gailia aparine</i>	+ . .	. + . . +			
	<i>Aegopodium podagraria</i> /D: 25/	+ + .	. + . . +			
	<i>Polygonum convolvulus</i> + +			
	<i>Heracleum sphondylium</i> + +			
	<i>Trifolium repens</i> + . . +			
	<i>Chaerophyllum aromaticum</i> +			
	<i>Senecio vulgaris</i> r .			
	<i>Achillea millefolium</i> +			
	<i>Arrhenatherum elatius</i> +			
	<i>Vicia cracca</i> +			
	<i>Medicago falcata</i> +			
	<i>Rubus caesius</i> /D: 6/ +	3 .		
	<i>Dactylis glomerata</i> +	. +		
	Gatunki sporadyczne /sporadic species/:	Ia - <i>Bidens tripartitus</i> /D: 1/ 257/r; Ib - <i>Polygonum hydropiper</i> /Ch: 1/ 254/r; IIa - <i>Agrostis alba</i> 254/+; Capsella bursa-pastoris /Ch: 4/ 257/+; IIb - <i>Rumex crispus</i> 253/+; IIc - <i>Matricaria discoidea</i> /Ch: 4/ 256/+; IIIa - <i>Carex hirta</i> /D: 6/ 261/+; IVa - <i>Atriplex patulum</i> 260/+; IVb - <i>Malva neglecta</i> /Ch: 12/ 258/+; Hordeum murinum /Ch: 9/ 259/+; Lepidium ruderale /D: 5/ 259/r; IVd - <i>Oxalis stricta</i> /Ch: 17 C/ 260/+; Va - <i>Papaver rhoeas</i> 261/+; Vb - <i>Apera spica-venti</i> 257/r; Vc - <i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch: 18 A/ 257/+; Vd - <i>Melilotus officinalis</i> /Ch: 21/ 263/+; VIIa - <i>Arctium lappa</i> /D: 23/ 253/+; Armoracia lapathifolia /D: 25/ 254/+; Chelidonium majus 255/+; Leonurus cardiaca /Ch: 23/ 263/+; VIa - <i>Viola odorata</i> 255/+; VIIg - <i>Saponaria officinalis</i> 259/+; VIIa - <i>Toxiferina japonica</i> 263/+; VIIb - <i>Sambucus nigra</i> b 262/1; VII - <i>Agrostis stolonifera</i> 253/+; A. vulgaris 254/+; Deschampsia caespitosa 253/+; Ranunculus acer 253/r; Avena sativa 254/r; Stellaria media 254/+; Erigeron canadensis /D: 8/ 12/ 255/+; Fraxinus excelsior b 255/+; Glechoma hederacea 255/r; Mentha arvensis 257/r; Geum urbanum 258/+; Cichorium intybus 259/+; Poa compressa 259/+; Aethusa cynapium 260/+; Astragalus cicer 261/r; Galium mollugo 261/r; Pastinaca sativa /D: 24/ 261/+; Pimpinella saxifraga 261/+; Equisetum arvense /D: 6/ 262/+; Anthriscus silvestris 263/+; Geranium pratense 263/+; Picris hieracioides 263/r; Rubus sp. 263/r; Trifolium pratense 263/+.				

Tab. 16. 30 — zbiorowisko z *Impatiens parviflora* w postaciach: a — z *Rubus caesius*, b — typowej z *Impatiens parviflora*

30 — community with *Impatiens parviflora* in the forms: a — with *Rubus caesius*,
b — typical with *Impatiens parviflora*

Numer Number of	zbiorowiska community	a	30		30
			b	b	
Powierzchnia zdjęć w Area of plot in	m²	264	265	266	
Pokrycie w % warstwy Cover in % of the layer	c	100	100	100	
Liczba gatunków w zdjęciu Number of species in record	d	11	12	13	
I.	Ch: a - <i>Bidentatae tripartiti</i> - <i>Bidentatalia tripartiti</i> , b - <i>Bidentatae tripartiti</i>				
II.	Ch: a - <i>Plantaginetea maioris</i> - <i>Plantaginetalia maioris</i> , b - <i>Agropyro-Rumicitione crispi</i> , c - <i>Polygonion aviculariae</i>				
a	<i>Agrostis alba</i>	+	+	+	I
b	<i>Rorippa silvestris</i>	+	+	+	I
b	<i>Potentilla anserina</i> /Ch: 3/	+	+	+	I
b	<i>Ranunculus repens</i>	+	+	+	III
c	<i>Polygonum aviculare</i>	+	+	+	II
c	<i>Poa annua</i>	+	+	+	III
c	<i>Plantago major</i> /Ch: 4/	+	+	+	III
c	<i>Matricaria discoidea</i> /Ch: 4/	+	+	+	I
c	<i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/	+	+	+	I
III.	D: a - <i>Agropyretae repentis</i> - <i>Agropyretalia repentis</i> - <i>Convolvulo-Agropyretion</i>				
a	<i>Agropyron repens</i> /D: 6/	++	++	++	III
IV.	Ch: a - <i>Chenopodietae</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Eu-Polygono-Chenopodion</i>				
a	<i>Atriplex patulum</i>	++	++	++	IV
a	<i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/	++	++	++	III
b	<i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/	++	++	++	I
b	<i>Tussilago farfara</i> /Ch: 13/	++	++	++	I
c	<i>Galinsoga parviflora</i> /Ch: 17 B/	++	++	++	II
c	<i>Sonchus oleraceus</i>	++	++	++	II
c	<i>Oxalis stricta</i> /Ch: 17 C/	++	++	++	II
c	<i>Galinsoga quadriradiata</i> /Ch: 17 B/	++	++	++	I
V.	Ch: a - <i>Aphanion</i>				
VI.	Ch: a - <i>Artemisietae</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Eu-Arcation</i> , d - <i>Alliarion</i> , e - <i>Convoluteatalia sepium</i> , f - <i>Senecion fluvialis</i>				
a	<i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/	1	2	+	+
a	<i>Urtica dioica</i> /D: 25/	1	2	1	1
b	<i>Melandrium album</i>	+	+	+	I
c	<i>Ballica nigra</i> /Ch: 24/	+	+	+	I
c	<i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/	+	1	..	II
c	<i>Rumex obtusifolius</i> /Ch: 25/	+	+	+	I
c	<i>Chelidonium majus</i>	+	+	+	II
d	<i>Impatiens parviflora</i> /D: 30/	5	4	5	V
d	<i>Alliaria officinalis</i>	+	+	I
f	<i>Solidago gigantea</i> /Ch: 32/	+	+	I
VII.	Ch: a - <i>Fragarion vescae</i> , b - <i>Sambuco-Salicion</i>				
b	<i>Sambucus nigra</i> b	II
VIII.	Inne /others/:				
	<i>Rubus caesius</i> /D: 6/	4	4	r	II
	<i>Taraxacum officinale</i>	+	r	..	IV
	<i>Mentha arvensis</i>	I
	<i>Erigeron annuus</i>	I
	<i>Syrrhuphytum officinale</i>	I
	<i>Aegopodium podagraria</i> /D: 25/	III
	<i>Glechoma hederacea</i>	2	..	III
	<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	I
	<i>Cirsium arvense</i>	I
	<i>Pastinaca sativa</i> /D: 24/	I
	<i>Agrostis vulgaris</i>	I
	<i>Dactylis glomerata</i>	I
	<i>Acer negundo</i> b	II
	<i>Polygonum convolvulus</i>	II
	<i>Polygonum persicaria</i>	I
	<i>Galium aparine</i>	II
	<i>Anthriscus sylvestris</i>	I
	<i>Galeopsis pubescens</i> /D: 25/	r	I
	<i>Geum urbanum</i>	r	I
	<i>Robinia pseudacacia</i> b	1	2

Tab. 17. 31 — zespół *Polygonetum cuspidati*; 32 — zespół *Rudbeckio-Solidaginetum*
 31 — *Polygonetum cuspidati* association; 32 — *Rudbeckio-Solidaginetum* association

Numer Number of	zbiorowiska community zdjęcia record	31					32					31 32		
		275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	288
Powierzchnia siedzenia w Area of plot in	m ²	100	100	50	40	15	100	16	24	30	40	60	10	100
Pokrycie w % warstwy Cover in % the layer	c	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Liczba gatunków w zdj. i Number of species in record	d	+ + + + +	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
		8	16	15	9	16	11	20	23	19	16	15	21	12
I. Ch: a - <i>Bidentetea tripartiti</i> - <i>Bidentetalia tripartiti</i>														
II. Ch: a - <i>Plantaginetea maioris</i> - <i>Plantaginetalia maioris</i> , b - <i>Agropyro-Runcion crispi</i> , c - <i>Polygonion aviculare</i>														
a <i>Agrostis alba</i>								+ + + + +						III
b <i>Potentilla anserina</i> /Ch: 3/								+	+	+	+	+		I I
b <i>Ranunculus repens</i>								+	+	+	+	+		II
c <i>Lolium perenne</i> /Ch: 4/								+	+	+	+	+		II II
c <i>Poa annua</i>								+	+	+	+	+		I I
c <i>Plantago major</i> /Ch: 4/								+	+	+	+	+		II II
III. D: a - <i>Agropyretea repentis</i> - <i>Agopyratelia repentis</i> - <i>Convolvulo-Agropyren</i>														
a <i>Agropyron repens</i> /D: 6/								++ + r + +	++ + + + +				V	IV
a <i>Convolvulus arvensis</i> /D: 6/								++ + + +	++ + + + +				II	III
a <i>Carex hirta</i> /D: 6/								+	+	+	+	+		III
IV. Ch: a - <i>Chenopodietae</i> , b - <i>Sisymbrietalia</i> - <i>Sisymbrium</i> , c - <i>Eu-Polygono-Chenopodion</i>														
a <i>Chenopodium album</i> /Ch: 14/								++ + + + +	++ + + + +				II	I
V. Ch: a - <i>Aperatalia</i> , b - <i>Aphanion</i>														
VI. Ch: a - <i>Artemisietae</i> , b - <i>Onopordetalia acanthii</i> , c - <i>Onopordion acanthii</i> , d - <i>Eu-Arction</i> , e - <i>Alliarion</i> , f - <i>Convolvuletalia sepium</i> , g - <i>Senecion fluvialis</i>														
a <i>Artemisia vulgaris</i> /Ch: 22/								++ + + . +	++ + + . +				IV	III
a <i>Urtica dioica</i> /D: 25/								++ + + + +	++ + + + +				V	II
d <i>Arctium tomentosum</i> /Ch: 23/								++ + + + +	++ + + + +				III	.
d <i>Ballota nigra</i> /Ch: 24/								++ + + + +	++ + + + +				IV	I
d <i>Arctium lappa</i> /D: 23/								++ + + + +	++ + + + +				I	I
d <i>Lamium album</i>								++ + + + +	++ + + + +					II
e <i>Polygonum cuspidatum</i> /D: 31/								5 5 5 5 5 5	5 5 5 5 5 5				V	.
e <i>Malachium aquaticum</i>								++ + + + +	++ + + + +				I	II
e <i>Impatiens parviflora</i> /D: 30/								++ + + + +	++ + + + +				II	II
e <i>Alliaria officinalis</i>								++ + + + +	++ + + + +				I	I
f <i>Calystegia sepium</i>								++ + + + +	++ + + + +				III	II
g <i>Solidago gigantea</i> /Ch: 32/								++ + + + +	5 5 5 5 5 5 5				II	V
VII. Ch: a - <i>Sambuco-Salicion</i>														
VIII. Inne /others/:														
<i>Galium aparine</i>								++ + + + +	++ + + + +				II	*
<i>Phalaris arundinacea</i>								++ + + + +	++ + + + +				I	I
<i>Polygonum convolvulus</i>								++ + + + +	++ + + + +				III	I
<i>Erigeron canadensis</i> /D: 8; 12/								++ + + + +	++ + + + +				I	I
<i>Rubus caesius</i> /D: 6/								2	2	2	2	2		I
<i>Cirsium arvense</i>								++ + + + +	++ + + + +				I	IV
<i>Equisetum arvense</i> /D: 6/								++ + + + +	++ + + + +				I	III
<i>Trifolium pratense</i>								++ + + + +	++ + + + +				I	I
<i>Aegopodium podagraria</i> /D: 25/								++ + + + +	++ + + + +				I	I
<i>Poa compressa</i>								++ + + + + +	++ + + + + +					III
<i>Arrhenatherum elatius</i>								++ + + + +	++ + + + +					II
<i>Festuca rubra</i>								++ + + + +	++ + + + +					III
<i>Erigeron annuus</i>								++ + + + +	++ + + + +					IV
<i>Vicia cracca</i>								++ + + + +	++ + + + +					V
<i>Achillea millefolium</i>								++ + + + +	++ + + + +					II
<i>Poa palustris</i>								++ + + + +	++ + + + +					III
<i>Agrostis vulgaris</i>								++ + + + +	++ + + + +					II
<i>Daucus carota</i>								++ + + + +	++ + + + +					II
Gatunki sporadyczne /sporadic species/: Ia - <i>Bidens tripartitus</i> /D: 1/ 286/+; IIa - <i>Capsella bursa-pastoris</i> /Ch: 4/ 280/+; IIb - <i>Rumex crispus</i> 286/+; IIc - <i>Polygonum aviculare</i> 279/+; IVb - <i>Lactuca serriola</i> /Ch: 15/ 277/+; <i>Tussilago farfara</i> /Ch: 13/ 282/+; <i>Bromus tectorum</i> 284/+; IVc - <i>Oxalis stricta</i> /Ch: 17 C/ 276/+; Va - <i>Apera spica-venti</i> 284/+; <i>Tripleurospermum inodorum</i> /Ch: 18 A/ 286/+; VIa - <i>Tanacetum vulgare</i> /Ch: 22/ 282/+; Vib - <i>Melandrium album</i> 286/+; VIIc - <i>Oenothera biennis</i> /Ch: 21/ 282/+; <i>Melilotus albus</i> /Ch: 21/ 286/+; VIIa - <i>Rumex obtusifolius</i> /Ch: 25/ 276/r, <i>Leonurus cardiaca</i> /Ch: 23/ 278/+; <i>Chelidonium majus</i> 279/+; VIc - <i>Eupatorium cannabinum</i> 287/+; VIIa - <i>Sambucus nigra</i> b 279/1; VIII - <i>Ceratodon purpureus</i> 275/+; <i>Aethusa cynapium</i> 277/r, <i>Galeopsis pubescens</i> /D: 25/ 277/r, <i>G. tetrahit</i> 281/r, <i>Galium vernum</i> 278/+; <i>Syringa vulgaris</i> b 280/+; <i>Chaerophyllum aromaticum</i> 281/+; <i>Senecio vulgaris</i> 281/r, <i>Bromus inermis</i> /D: 6/ 282/+; <i>Deschampsia caespitosa</i> 282/+; <i>Pastinaca sativa</i> /D: 24/ 282/+; <i>Picris hieracioides</i> 282/r, <i>Dactylis glomerata</i> 283/+; <i>Fraxinus excelsior</i> b 283/+; <i>Linaria vulgaris</i> 285/+; <i>Quercus robur</i> b 283/+; <i>Taraxacum officinale</i> 283/r, <i>Holcus mollis</i> 284/+; <i>Lathyrus pratensis</i> 284/+; <i>Lysimachia vulgaris</i> 284/+; <i>Lythrum salicaria</i> 284/r, <i>Rubus</i> sp. 284/r, <i>Angelica silvestris</i> 285/+; <i>Barbula unguiculata</i> 285/+; <i>Knautia arvensis</i> 285/+; <i>Pteridium aquilinum</i> 285/r, <i>Hypericum perforatum</i> 286/+; <i>Euphorbia esula</i> 286/+; <i>E. cyparissias</i> 286/+; <i>Mentha arvensis</i> 286/+; <i>Medicago lupulina</i> 286/+; <i>Sedum maximum</i> 286/r, <i>Stellaria graminea</i> 287/+; <i>Veronica chamaedrys</i> 287/+.														

Tab. 18. Udział gatunków charakterystycznych i wyróżniających w zbadanych na terenie Tarnowa 32 zbiorowiskach roślin synantropijnych, zestawionych w tab. 2–17; A — numer zbiorowiska roślin synantropijnych z wykazem roślin charakterystycznych (Ch:) i wyróżniających (D:), B — ich oznakowanie w tab. 2–17, C — numer zbiorowiska roślin synantropijnych z podaną liczbą wypadków występowania gatunków diagnostycznych w zdjęciach fitosociologicznych

Percentage of characteristic and differentiating species in the studied 32 communities of synantropic plants in the Tarnów area, listed in Tables 2–17; A — No. of community of synantropic plants with a list characteristic (Ch:) and differentiating (D:) plants, B — their marking in Table 2–17, C — No. of community of synantropic plants with the number of occurrences of diagnostic species in phytosociological records

A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32					
1 <i>Bidens cernuus</i>	D	1					
<i>Polygonum nodosum</i>	D	6	1	7	1	1	7					
<i>Polygonum hydropiper</i>	Ch	10	2	1	1	1	1	4	.	.	1	1	1	1	2	2	1	.	1	.	.					
<i>Bidens tripartitus</i>	D	11	2	1	1	1	.	.	2	1	1	1	2	2	2	1	.	.	1	.	.							
2 <i>Mentha longifolia</i>	Ch	.	4	3	.	1					
3 <i>Potentilla anserina</i>	Ch	5	2	3	7	.	1	.	.	2	1	.	7	2	.	2	12	1	.	9	4	.	4	3	.	2	1	1						
<i>Matricaria discoidea</i>	Ch	1	.	2	19	1	5	4	.	1	3	4	2	.	1	.	2	2	2	.	2	1	.	2						
4 <i>Capella bursa-pastoris</i>	Ch	3	.	2	13	2	.	.	.	2	5	6	.	2	4	10	5	2	24	.	1	.	1	2	3	2	1	.	1	1	.	.	.					
<i>Lolium perenne</i>	Ch	1	1	1	17	3	8	.	1	1	4	4	.	7	8	3	1	7	3	.	4	7	3	1	6	2	1	.	2	2	.	.	.					
<i>Plantago major</i>	Ch	6	3	3	20	3	1	.	1	6	3	1	1	10	7	4	4	10	5	.	13	11	5	.	7	2	4	.	1	4	2	2	.	.				
5 <i>Puccinellia distans</i>	Ch	2	.	*	*	3	.	5	1	2	3	3	.	*	3	1	1	.	.	1	1				
<i>Lepidium ruderale</i>	D	*	.	*	3	3	.	5	1	2	3	3	.	*	3	4	1	.	.	1	1					
<i>Carex brizoides</i>	D	*	*	*	*	4					
<i>Equisetum palustre</i>	D	6	.	.	1	.	5	5	1	.	3	1					
<i>Convolvulus arvensis</i>	D	1	.	.	1	.	23	1	1	.	2	.	2	1	2	2	13	13	.	1	4	9	1	1	4	1	1	1	1	2	3	.	.	.				
<i>Carex hirta</i>	D	.	1	1	.	10	1	1	.	1	3	1	.	9	7	3	5	10	10	.	9	17	6	3	11	1	.	1	1	5	6	4	.	.	.			
6 <i>Aegopryon repens</i>	D	4	1	1	1	9	.	1	1	3	1	.	9	7	3	5	10	10	.	1	7	8	.	3	.	*	1	1	1	3				
<i>Equisetum arvense</i>	D	*	.	*	*	23	.	1	2	.	5	4	.	1	26	10	.	5	.	5	3				
<i>Calamagrostis epigeios</i>	D	*	.	*	*	4	.	1	.	*	3	.	*	.	*				
<i>Bromus inermis</i>	D	*	.	*	*	4	.	1	.	*	3	.	*	.	*				
<i>Rubus caesius</i>	D	*	.	*	*	10	.	1	.	*	1	.	*	1	3	8	.	1	.	.	2	6	1	1					
7 <i>Amaranthus retroflexus</i>	D	*	.	*	*	3	5	3	1	.	*	1	.	1	.	1	*	8	.	.	.	1				
8 <i>Erigeron canadensis</i> /D: 12/	D	1	.	.	7	2	8	3	2	3	5	1	1	4	5	7	2	.	3	.	4	4	.	1	3	1	.	.	.	1	1	.	.	.				
<i>Bromus mollis</i>	D	*	1	.	*	1	1	.	1	.	1	.	1	.	1	1			
9 <i>Hordeum murinum</i>	Ch	1	.	2	.	1	.	1	7	.	1	1	1	.	1	1	.	1	.	1				
<i>Bromus sterilis</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	*	2	.	*	*	*	*	2		
10 <i>Sisymbrium loeselii</i>	Ch	*	.	2	2	7	1	2	.	9	1	.	2	6	2	3	1	.	1	1	5	10	1	1	2	.	*	*	1					
11 <i>Atriplex tataricum</i>	Ch	*	.	*	1	*	1	.	*	1	*	1	.	1	*	*	1				
12 <i>Malva neglecta</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	*	2	.	*	*	*	*			
13 <i>Tussilago farfara</i>	Ch	5	*	1	1	2	.	1	*	1	*	*	15	2	4	3	4	3	.	14	10	.	1	1	2	.	*	2	1	.	.	.						
<i>Senecio viacosinus</i>	D	*	.	*	1	3	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1				
14 <i>Chenopodium album</i>	Ch	5	1	1	2	3	.	4	4	1	1	5	12	7	7	26	5	.	3	8	.	3	2	1	.	5	2	1					
15 <i>Lactuca serriola</i>	Ch	4	*	1	3	3	.	1	*	1	*	2	8	7	7	*	2	.	5	6	.	1	1	2	1	.	2	1					
16 <i>Atriplex nitens</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	*	*	*	1	1	7	*	.	1	*	1			
<i>A Echinochloa crus-galli</i>	Ch	3	*	*	*	*	.	*	1	*	1	*	3	1	*	29	1				
<i>A Raphanus raphanistrum</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	*	*	*	1	*	*	1	*			
<i>B Euphorbia peplus</i>	Ch	*	1	*	*	1	.	*	*	*	2	*	*	2	1	5	3	*	34	3	.	1	1	1	4	*	2		
<i>B Galinsoga quadriradiata</i>	Ch	6	*	*	*	*	.	*	*	1	2	2	.	2	1	5	3	*	34	3	.	1	1	1	4	*	2		
<i>B Galinsoga parviflora</i>	Ch	*	.	1	*	*	.	*	*	1	2	1	1	1	2	1	*	32	5	.	1	*	1	2	*	3		
<i>C Oxalis stricta</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	1	*	*	1	2	1	2	9	4	*	2	1	*	1	1	3	1		
<i>C Lapana communis</i>	D	*	.	*	*	*	.	*	*	1	*	*	3	1	*	11	6	*	.	.	.	2	*	.	.	1	*	
<i>C Chenopodium polyspermum</i> /D:12/	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	1	*	*	1	3	*	14	1	*		
18 <i>Tripleurospermum inodorum</i> ...	Ch	7	.	1	6	5	*	1	1	3	7	1	*	12	12	7	4	23	14	.	9	5	1	*	3	1	*	.	.	.	1		
<i>A Aphanea arvensis</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	2	
<i>A Matricaria chamomilla</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	4	1	
19 <i>Polygonum tomentosum</i>	Ch	3	*	*	*	*	1	*	*	1	*	*	3	3	1	1	21	2	.	1	4	*	1	*	1	*		
<i>B Bromus secalinus</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	1	*	*	1	*	*	*	*	1	
<i>B Vicia tetrasperma</i>	Ch	*	.	*	*	*	.	*	*	1	*	*	1	*	*	*	*	1	
20 <i>Berteroa incana</i>	Ch	*	.	*	*	*	1	*	*	3	*	1	*	*	*	*	*	1	*	3	3	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
<i>Artemisia campestris</i>	D	*	.	*	*	*	2	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Melilotus albus</i>	Ch	*	.	1	1	2	*	*	3	1	*	5	*	*	1	1	*	*	1	*	19	5	*															

Tab. 19. Skład syntaksonomiczny badanych na terenie Tarnowa 32 zbiorowisk roślin synantropijnych, zestawionych w tab. 2–17; A — liczba porządkowa klas (kl.), rzędów (rz.) i związków zespołów roślin synantropijnych (zw.) oraz szeroko ujętej grupy gatunków towarzyszących („inne”), B — liczby gatunków (a) i wystąpienia ich występowania w zdj. fitosociologicznych (b), C — numer zbiorowiska roślin synantropijnych

Syntaxonomic composition of the 32 communities of synantropic plants studied in the Tarnów area, listed in Tables 2–17; A — ordinal of classes (kl.), orders (rz.) and alliances of synantropic associations (zw.) and of widely treated group of accompanying species (inne), B — numbers of species (a) and their occurrences in phytosociological records (b), C — No. of synantropic community

A	B	C																															1-32					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32					
1. kl. Bidentetea tripartiti -	a	4	2	.	2	1	.	.	.	2	.	3	3	3	3	3	3	2	.	.	*	1	.	1	1	2	.	*	1	1	*	4						
rz. Bidentetalia tripartiti ***	b	27	3	.	2	1	.	.	.	2	.	4	10	3	3	11	3	.	.	*	1	.	2	2	3	.	1	1	*	-								
2. zw. Bidentum tripartiti	a	2	1	1	1	*	.	.	.	*	.	1	*	*	1	1	.	1	.	*	1	.	*	1	1	*	2	.	*	1	*	2						
3. zw. Chenopodion fluviatile	a	*	*	*	*	*	.	.	.	*	*	1	1	*	*	1	*	*	*	.	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1					
4. kl. Plantaginetea maioris -	a	2	1	1	1	1	.	.	1	1	2	.	1	2	2	1	2	.	1	.	.	2	2	2	1	2	1	1	.	2	1	1	2					
rz. Plantaginetalia maioris ***	b	5	2	2	13	2	.	.	2	5	7	.	2	5	13	5	4	.	5	.	.	7	11	4	2	2	1	1	.	3	1	3	-					
5. zw. Agropyro-Rumicion crispis ***	a	4	3	3	5	1	3	.	3	5	1	.	1	5	4	2	3	4	4	.	.	5	5	3	.	6	2	2	1	1	3	1	3	8				
6. zw. Polygonion aviculare	a	17	10	5	27	1	4	.	3	7	2	.	1	26	11	6	10	36	14	.	.	25	20	8	.	17	3	4	.	2	6	4	2	7				
7. rz. Polygonion aviculare	b	5	3	5	7	6	5	3	6	6	2	4	6	6	5	4	5	6	2	2	6	6	1	6	3	5	.	2	6	4	2	7						
8. kl. Chenopodieta	a	2	2	1	2	2	3	2	2	1	2	1	*	2	2	2	2	2	2	2	*	1	3	3	2	2	2	1	3	2	2	3	3					
rz. Chenopodieta	b	5	2	1	2	2	42	2	2	1	5	1	*	11	8	5	7	23	23	*	1	14	29	7	4	15	2	1	3	2	6	8	11	-				
9. kl. Eragrostietea	a	3	2	1	2	2	2	*	*	2	3	2	4	2	4	2	2	5	4	*	*	2	4	1	*	3	1	2	*	2	1	1	5					
rz. Eragrostietalia	b	11	2	1	3	4	10	*	5	12	2	4	9	22	13	13	7	14	*	*	4	19	2	*	7	2	2	*	13	2	1	-						
10. zw. Sisymbrietalia	a	*	*	*	*	*	.	2	1	.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	2				
rz. Sisymbrietalia	b	4	1	1	6	4	6	3	4	4	6	3	4	5	8	6	6	3	3	1	1	6	7	4	3	7	3	6	.	6	1	2	15					
11. zw. Polygono-Chenopodietalia	a	15	1	1	18	9	20	3	6	16	20	3	5	23	28	23	22	7	6	1	1	31	38	6	5	11	5	9	.	8	1	2	-					
12. zw. Panico-Setario	b	3	*	*	*	1	.	*	3	*	.	1	2	3	2	1	3	3	*	*	1	1	*	1	1	*	1	1	*	3	.	*	*	*	3			
13. zw. Eu-Polygono-Chenopodion	a	7	*	*	*	1	.	*	*	*	*	*	1	*	*	1	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
14. kl. Secalietea	a	*	*	*	*	*	.	*	1	*	*	*	*	2	*	1	2	2	2	*	1	*	*	1	*	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	2		
rz. Linetea	b	*	*	*	*	*	.	*	2	*	*	*	*	2	*	1	8	13	*	*	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1		
15. zw. Linion	a	*	*	*	*	*	.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
16. rz. Aperetalia	a	2	*	1	*	*	.	*	3	1	*	2	4	2	2	4	3	4	5	6	1	2	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	4			
17. zw. Aphanion	b	3	*	5	*	*	.	*	5	1	*	3	9	4	2	10	19	*	*	4	6	1	*	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	5			
18. kl. Artemisieta	a	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	3	3	3	3	2	2	1	1	3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3						
rz. Artemisieta	b	7	1	6	5	*	1	1	5	8	1	*	13	12	7	4	29	16	*	9	5	1	*	3	1	*	1	*	1	*	1	*	1					
19. rz. Onopordetalia acanthii	a	2	2	2	2	2	3	2	2	3	1	2	3	3	3	3	2	2	2	1	34	50	10	6	28	5	4	2	5	20	10	6						
rz. Onopordetalia acanthii	b	10	2	2	10	4	26	*	3	5	15	1	3	10	15	10	9	7	3	*	1	34	50	10	6	28	5	4	2	5	20	10	6					
20. zw. Onopordion acanthii	a	1	*	1	1	1	1	*	1	1	*	1	2	2	2	2	1	*	1	1	7	7	*	2	*	1	1	1	*	1	*	1	*	4				
rz. Onopordion acanthii	b	1	*	1	1	1	7	*	4	3	1	4	2	2	2	1	*	1	1	42	17	*	2	*	1	2	*	1	2	*	2	*	9					
21. zw. Eu-Arction	a	4	1	2	4	*	2	*	2	1	2	1	4	4	3	5	2	2	2	1	*	5	7	7	4	7	7	4	1	3	6	6	12					
rz. Eu-Arction	b	13	4	2	8	*	2	*	3	1	2	3	11	6	6	15	2	*	7	31	19	6	21	10	10	1	4	12	11	4	.	-						
22. zw. Alliarion	a	1	1	*	1	1	*	1	2	*	1	1	2	*	2	1	*	1	*	1	2	1	1	3	2	*	1	2	3	4	*	6						
rz. Alliarion	b	1	2	*	1	2	*	1	2	*	1	1	*	4	1	*	1	*	1	3	1	1	5	2	*	1	1	3	4	6	*	-						
23. zw. Convolvuletalia sepium	a	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1	1	1	1	1	1	*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				
rz. Convolvuletalia sepium	b	1	*	*	*	1	*	*	*	*	*	*	2	2	1	1	1	1	*	1	2	4	1	*	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3			
24. zw. Senecion fluvialis	a	1	*	*	*	2	*	*	*	*	*	2	*	1	1	*	*	*	*	6	11	*	3	1	2	*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-		
rz. Senecion fluvialis	b	1	*	*	*	2	*	*	*	*	*	2	*	2	*	1	1	*	*	*	2	1	2	1	*	1	3	7	*	-								
25. kl. Epilobietea angustifolii	a	*	*	*	*	1	*	*	*	*	*	1	*	*	*	*	*	*	*	*	2	1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	2	
rz. Epilobietalia angustifolii	b	*	*	*	*	4	*	1	*	*	*	3	*	*	*	*	*	*	*	6	3	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	-	
26. zw. Fragaria vesca	a	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	
rz. Fragaria vesca	b	1	*	*	*	1	*	*	*	*	*	1	*	*	*	*	*	*	*	1	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	*	1	
27. zw. Sambuco-Salicion	a	1	*	*	*	2	*	*	*	*	*	2	*	*	*	*	*	*	*	2	1	2	1	*	1	3	7	*	-									
rz. Sambuco-Salicion	b	1	*	*	*	2	*	*	*	*	*	2	*	*	*	*	*	*	*	2	1	2	1	*	1	3	7	*	-									
28. Inne / others/	a	46	29	16	34	23	61	9	16	28	46	5	5	60	56	30	35	61	64	9	8	83	84	24	14	49	16	15	9	19	39	14	46	202				
rz. Inne / others/	b	73	47	22	104	35	216	13	18	45	95	5	5	165	128	47	63	248	223	9	8	267	259	36	16	100	18	21	9	22	81	17	72	318				
Liczba zdjęć fitosociologicznych Number fitosociological records ***	a	13	4	3	20	5	26	3	2	7	9	1	2	15</																								